

การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๔

สุพาดดา ยนยุบล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
มกราคม ๒๕๕๗
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย)

การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๔

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

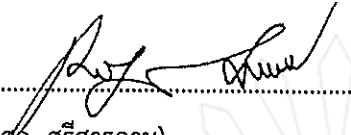
ธันวาคม ๒๕๕๖

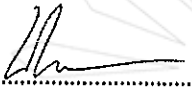
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย)

๒ 1๘๖๓๙๖

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ได้พิจารณาสารนิพนธ์
ของ นางสาวสุพาดา ынยุบล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้

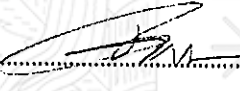
คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

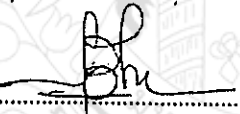

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.กุดศล ศรีสารคาม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์,ดร.)

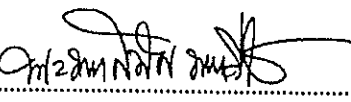
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ดร.จ่านง กมลศิลป์)

..... กรรมการ
(ดร.จรรุญ บุญธรรม)

..... กรรมการ
(ดร.สุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

..... รักษาการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(พระมหาสมัคร มหาวิโร)

วันที่ 28 เดือนกันยายน พ.ศ. 2556

5520750532006: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การบริหารกิจการลูกเสือ/สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สุพาดา ยนยุบล: การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 (THE SCOUTING MANAGEMENT OF BASIC EDUCATIONAL INSTITUTES UNDER THE OFFICE OF UDON THANI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 4) คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์: กุศล ศรีสารคาม, ประ.ด., พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ประ.ด., 180 หน้า., ปี พ.ศ. 2556.

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหา การบริหารกิจการลูกเสือและศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 25 คน ครูผู้สอนลูกเสือ 217 คน รวมทั้งสิ้น 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าต่อปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.95 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.94 – 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบที (t – test แบบ Independent sample) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F – test แบบ oneway ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพของการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ รองลงมาคือ ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ

2. ปัญหาของการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อยที่สุด ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ รองลงมาคือ ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ส่วนด้านที่มีการปัญหาต่ำสุดคือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ

3. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามสภาพ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน แสดงว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

4. การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามปัญหา โดยภาพรวมมีปัญหา ไม่แตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแสดงว่า บุคลากรในสถานศึกษาขนาดใหญ่กับบุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลาง และบุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลางกับบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และบุคลากรในสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่กับบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

6. การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหา ไม่แตกต่างกัน

7. แนวทางในการส่งเสริมการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีดังนี้สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์นโยบายและแผนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาการจัดทำแผนบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษา ควรได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ในการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ ควรมีการศึกษานโยบายและข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ สถานศึกษาควรมีหลักสูตรลูกเสือที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ควรจัดให้มีสถานที่สำหรับกิจกรรมลูกเสืออย่างครบวงจร การจัดกิจกรรมของลูกเสือควรมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามกฎ คำปฏิญาณ และคติพจน์ของลูกเสือให้เกิดแก่นักเรียน ควรจัดให้มีการรายงานผลการจัดกิจกรรมลูกเสือประจำปีการศึกษาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ควรมีการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผล ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสำรวจรายการ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินผลงานและควรนำผลจากการวัดและประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรม

5520750532006: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: THE SCOUTING MANAGEMENT PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA

SUPADA YONYOON: THE SCOUTING MANAGEMENT OF BASIC EDUCATIONAL INSTITUTES UNDER THE OFFICE OF UDON THANI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 4
 ADVISOR COMMITTEE: KUSON SRISARAKAM, Ph.D., PHRAKHRUWI-CHITPANYAPORN, Ph.D.,
 180 P., B.E. 2013.

The specific objectives of the research were to study and compare states and problems of scouting administration and study guidelines on promoting scouting administration in primary schools under Udon Thani Primary Education Service Area 4 (UPESA 4). The sample group comprised school administrators and scouting teachers, totaling 242 subjects. A research instrument was rating-questionnaires on 1) states of scouting administration and another one was the same on 1) problems of scouting administration in primary schools under UPESA 4, of which both forms of questionnaires were endowed with the reliability at .95. Statistical tools exploited for analyzing data included: frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test (Independent Samples) and F-test (One-way ANOVA), testing pair differences by means of Scheffé's method.

The research's results showed the following findings.

1. States of scouting administration in primary schools under UPESA 4 were rated at 4th scales. The highest practice was the aspect of setting up scouting groups or sections. The next lower one was reports on scouting activities, scouting finance and scouting command, and the lowest practice was that of scouting instruction.

2. Problems of scouting administration in primary schools under UPESA 4 were rated at the lowest scales. Ongoing problems placed in descending order of aspects were: scouting command, scouting instruction, scouting finance, reports on scouting activities and setting up scouting groups or sections.

3. The comparison of states of scouting administration in primary schools under UPESA 4 as classified by states was differently practised in the overall aspect.

When taking a single aspect into account, it showed significant difference with the statistical significance at .01 in every aspect.

4. The comparison of problems of scouting administration in primary schools under UPESA 4 as classified by problems, they showed no significant difference in the overall aspect.

5. The comparison of states of scouting administration in primary schools under UPESA 4 as classified by school sizes were differently practised with the statistical significance at .01 in the overall aspect. The findings indicated that personnel in big and medium and small school sizes had different opinions on states of scouting administration, with the statistical significance at .01. In addition, personnel in big and small school sizes revealed no significant difference.

6. The comparison of problems of scouting administration in primary schools under UPESA 4 as classified by school sizes proved the same problems.

7. Guidelines on promoting scouting administration in primary schools under UPESA 4 were recommended. Primary school administrators should undergo analyses on: 1) UPESA 4' policies and plans to supplement drawing up scouting development plans in primary schools, 2) relevant data to plan to hold scouting activities. In planning hold scouting activities, there should have the study on National Scouting Commission's policies. Primary schools should be provided with scouting curricula as deemed appropriate in accordance with their contexts. There should have the venue for holding one-stop-scouting activities. To hold scouting activities, it should put the emphasis on implanting boy scouts' desirable attributes to students as stipulated in boy scouts' rules, declarations and motto. There should have reports on holding annual scouting activities to keep involving personnel informed. There should have used such instruments for measurement and evaluation as the test form, the questionnaire, the check list, the behavioural notice form, the performance evaluation form. In addition, results of measurement and evaluation should be implement to improve activities.

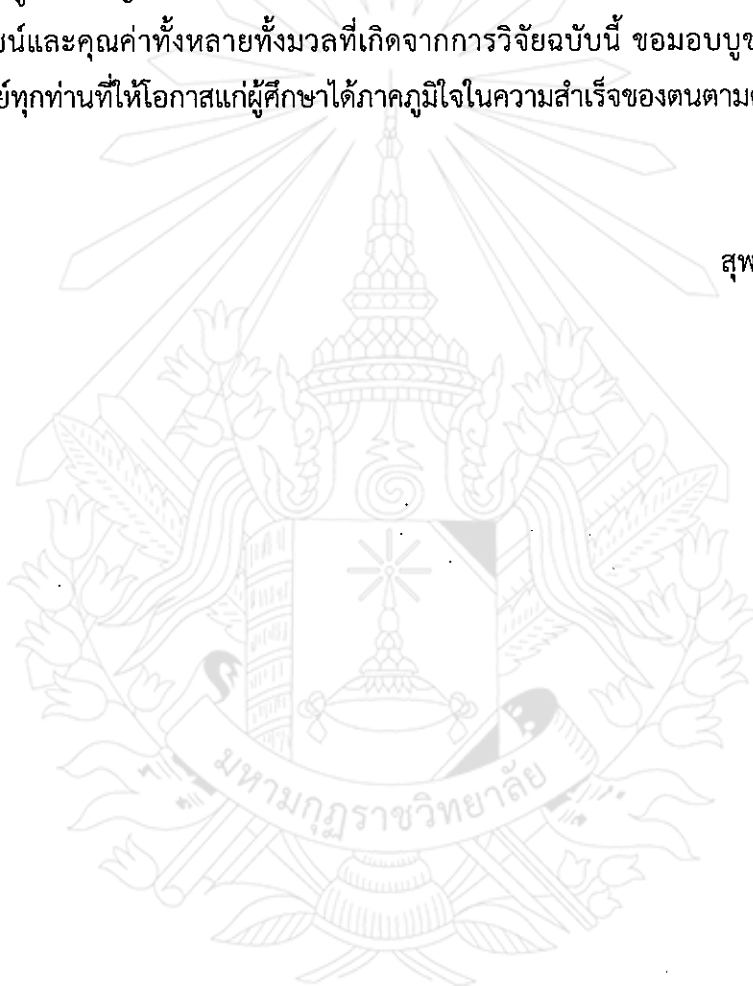
ประกาศคุณูปการ

การวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.กุลศล ศรีสารคาม อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและพระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ทำให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ นายบุญมี ผลประสาธ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนายูง นายบรรพต โพธิ์ศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนพนาคลัง และนายดำรง สิทธิบุญมา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาคำน้อย ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าทั้งหลายทั้งมวลที่เกิดจากการวิจัยฉบับนี้ ขอมอบบูชาแด่พระคุณบุพการี ครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้โอกาสแก่ผู้ศึกษาได้ภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนตามศักยภาพที่มี

สุพาดา ยนยุบล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
ประกาศคุณูปการ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....	8
หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	13
หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือ.....	18
หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษา.....	20
การบริหารกิจการลูกเสือตามระเบียบการรายงานลูกเสือประจำปีของสำนักงาน คณะกรรมการการลูกเสือแห่งชาติ (ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม) พ.ศ. 2538.....	46
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	76
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	134
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	134
สมมติฐานของการวิจัย.....	134
สรุปผลการวิจัย.....	135
อภิปรายผล.....	138
ข้อเสนอแนะ.....	143
บรรณานุกรม.....	145
ภาคผนวก.....	149
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	150
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	152
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	156
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม.....	160
ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	173
ประวัติย่อของวิจัย.....	152

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	29
2	หลักสูตรลูกเสือสำรอง.....	30
3	หลักสูตรลูกเสือสามัญ.....	31
4	หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	33
5	หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	34
6	หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	35
7	หลักสูตรลูกเสือวิสามัญ.....	36
8	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ เนตรนารี.....	53
9	คติพจน์คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือประเภทลูกเสือ.....	54
10	โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	61
11	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	78
12	จำนวน และร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	95
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน.....	96
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ.....	97
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ.....	98
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ.....	100
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเงินลูกเสือ.....	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ.....	104
19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน.....	106
20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ.....	107
21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ.....	108
22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ.....	110
23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเงินลูกเสือ.....	112
24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ.....	114
25 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนลูกเสือ.....	116
26 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนลูกเสือ.....	117
27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาของบุคลากร.....	118

28	ผลการทดสอบรายคู่เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวม.....	119
29	ผลการทดสอบรายคู่เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ.....	120
30	ผลการทดสอบรายคู่เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ.....	121
31	ผลการทดสอบรายคู่เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเงินลูกเสือ.....	122
32	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาของบุคลากร.....	123
33	ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ.....	125
34	ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ.....	126
35	ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ.....	128
36	ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเงินลูกเสือ.....	130
37	ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการรายงานกิจกรรมสอนลูกเสือ.....	132

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงภารกิจของโรงเรียน.....	40
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	76

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำ และประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ขึ้นเพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก และเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในด้านการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีการพัฒนาด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็น การบูรณาการองค์ความรู้

กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนจะเป็นกิจกรรมบังคับในหลักสูตรก็ตามจากที่ผ่านมามีการดำเนินกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนโดยทั่วไปเมื่อมองดูภาพความสำเร็จเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติดูเหมือนกับว่ายังไม่เป็นที่น่าพอใจไม่ได้สมเจตนาของพระบิดาที่ทรงตั้งไว้ มีปัญหาอุปสรรคมากมายที่ไม่สามารถจะพัฒนาได้ ทั้งที่กิจกรรมลูกเสือเป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กได้อย่างดี เป็นการเรียนการสอนตามสถานการณ์จริงใช้ระบบหมู่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังจะเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนในปัจจุบันยังมีปัญหาและต้องคอยควบคุมดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษไม่ว่าจะเป็นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมคุณลักษณะที่พึงประสงค์การพัฒนาบุคลิกภาพ การมีแว่สมเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดให้โทษ ตลอดจนจนการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

จากเหตุผลที่กล่าวแสดงให้เห็นว่าในการบริหารกิจการลูกเสือให้บรรลุวัตถุประสงค์และอุดมการณ์ของลูกเสือ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนลูกเสือมีความคิดเห็นว่าจำเป็นต้องศึกษาสภาพปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานแล้วนำผลการศึกษาไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกัน
3. บุคลากรของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกัน
4. บุคลากรของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยยึดระเบียบการรายงานกิจกรรมลูกเสือประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม) พุทธศักราช 2538 จำนวน 5 ด้านได้แก่ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือและด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.2.1 ประชากร

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอนลูกเสือของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งสิ้น 1,610 คน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

1.4.2.1.1 ตำแหน่งประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 165 คน
2. ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 1,445 คน

1.4.2.1.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น

1. ขนาดเล็ก จำนวน 432 คน
2. ขนาดกลาง จำนวน 616 คน
3. ขนาดใหญ่ จำนวน 562 คน

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอนลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 242คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ซึ่งจำแนกตามสถานภาพ และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 43- 46) จำแนกเป็น

1.4.2.2.1 ตำแหน่งประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน
2. ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 217 คน

1.4.2.2.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น

1. ขนาดเล็ก จำนวน 65 คน
2. ขนาดกลาง จำนวน 93 คน

3. ขนาดใหญ่ จำนวน 84 คน

1.4.3. ขอบเขตด้านตัวแปร

1.4.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1.4.3.1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ครูผู้สอนลูกเสือ

1.4.3.1.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ

1. ขนาดเล็ก
2. ขนาดกลาง
3. ขนาดใหญ่

1.4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยยึดระเบียบการรายงานกิจกรรมลูกเสือประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม) พุทธศักราช 2538 ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1.4.3.2.1 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ

1.4.3.2.2 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ

1.4.3.2.3 ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ

1.4.3.2.4 ด้านการเงินลูกเสือ

1.4.3.2.5 ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย วางแผนการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

1.5.2 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย วางแผนการแก้ปัญหาการดำเนินการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

1.5.3 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายวางแผนพัฒนาการดำเนินการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

1.5.4 เป็นข้อเสนอเทศสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 และเขตอื่นนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย วางแผนส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการดำเนินการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5.5 เป็นข้อเสนอเทศสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 และเขตอื่นนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายวางแผนการแก้ปัญหาการดำเนินการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารกิจการลูกเสือ หมายถึง การดำเนินงานกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 ที่มีต่อการปฏิบัติการกิจเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือใน ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ด้านการบังคับบัญชา ลูกเสือด้านการเรียนการสอนลูก เสือด้านการเงินลูกเสือและด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ

สภาพการบริหารกิจการลูกเสือ หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 มี 5ด้าน ได้แก่

การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ หมายถึง การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ.2509 กลุ่มลูกเสือจะต้องประกอบด้วยกองลูกเสือ 4 ประเภทคือกองลูกเสือสำรองกองลูกเสือสามัญกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และกองลูกเสือวิสามัญรวมกันประเภทละ 1 กองเป็นอย่างน้อยหรือประกอบด้วยลูกเสือประเภทเดียวกันตั้งแต่ 4 กองขึ้นไปหรือถ้ามีลูกเสือ 2-3 ประเภทต้องมีประเภทละ 2 กองขึ้นไป

การบังคับบัญชาลูกเสือ หมายถึง การจัดสายการบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาลูกเสือการมอบหมายหน้าที่และการสร้างขวัญและกำลังใจ

การเรียนการสอนวิชาลูกเสือ หมายถึง การเรียนการสอนการฝึกอบรมตามหลักสูตรลูกเสือสำรองลูกเสือสามัญลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และวิชาพิเศษลูกเสือพิเศษ

การเงินลูกเสือ หมายถึง รายได้รายจ่ายการควบคุมและรายงานเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินของกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การรายงานกิจกรรมลูกเสือ หมายถึง การรายงานกิจกรรมลูกเสือและรายงานการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแบบรายงานการลูกเสือประจำปี (ล.ส. 5)

ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือ หมายถึง สภาพความขัดแย้งหรือความยุ่งยากในการบริหารกิจการลูกเสือของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 ที่มีต่อการปฏิบัติการกิจเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือในด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ

ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือด้านการเรียนการสอนลูกเสือด้านการเงินลูกเสือและด้านการรายงาน
กิจกรรมลูกเสือ

สถานภาพบุคลากร หมายถึง ผู้มีตำแหน่งและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการลูกเสือในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน

บุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานตาม
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่
ผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 45 ในตำแหน่งผู้อำนวยการ
ลูกเสือโรงเรียน และรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

ครูผู้สอนลูกเสือ หมายถึง ครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่สอนลูกเสือ
เนตรนารี และได้ปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา
45 ในตำแหน่ง ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับกองลูกเสือ รองผู้กำกับกอง
ลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2553

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ หมายถึง ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการลูกเสือและได้ปฏิบัติหน้าที่
ผู้บังคับบัญชาลูกเสือในโรงเรียนตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 45 ประกอบด้วย
ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้กำกับกลุ่ม
ลูกเสือ ผู้กำกับกองลูกเสือ รองผู้กำกับกองลูกเสือ

ขนาดสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4
หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ซึ่งแบ่งขนาด
ของสถานศึกษาตามจำนวนนักเรียนประกอบด้วย 3 ขนาดโดยใช้เกณฑ์ของคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2547 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 13)

ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนจำนวน 121 – 300 คน

ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนมากกว่า 301 คนขึ้นไป

ลูกเสือ หมายถึง นักเรียนทั้งชายและหญิงที่เป็นลูกเสือในสถานศึกษา ส่วนลูกเสือที่เป็นหญิง
ให้เรียกว่า “เนตรนารี” (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551, หน้า 2) ที่เป็นลูกเสือสำรอง เนตรนารี
ลูกเสือ ลูกเสือสามัญ และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

กิจการลูกเสือ หมายถึง กิจการต่าง ๆ ในหน้าที่รับผิดชอบของกลุ่มหรือกองลูกเสือเป็น
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอนายูงอำเภอบ้านผือ อำเภอกุดจับ และอำเภอน้ำโสม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารและจัดการศึกษาในเขต อำเภอบ้านผือ อำเภอกุดจับ อำเภอน้ำโสมและอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

วุฒิทางลูกเสือ หมายถึง วุฒิที่ผู้กำกับลูกเสือได้รับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้นความรู้เบื้องต้น B.T.C. (Basic Unit Leader Training- Course) วิชาผู้กำกับลูกเสือชั้นความรู้ขั้นสูง A.T.C. (Advanced Unit Leader Training- Course) วิชาผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ A.L.T.C.(Assistance Leader Trainers Course) วิชาหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ L.T.C. (Leader Trainers Course)

ความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือต่อสภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือด้านการบังคับบัญชาลูกเสือด้านการเรียนการสอนลูกเสือด้านการเงินลูกเสือและด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
- 2.2 หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.3 หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือ
- 2.4 หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษา
- 2.5 การบริหารสถานศึกษาโดยยึดระเบียบการรายงานลูกเสือประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม) พุทธศักราช 2538
- 2.6 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ปีการศึกษา 2553 และผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการกำเนิดลูกเสือโลก การบริหารกิจการลูกเสือตามระเบียบการรายงานลูกเสือประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือการบังคับบัญชาลูกเสือการเรียนการสอนวิชาลูกเสือการเงินลูกเสือการรายงานกิจกรรมลูกเสือนโยบายกระทรวงศึกษาธิการต่อกิจการลูกเสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียดดังนี้

2.1 หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

1. ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งโดยพื้นฐานแล้วเกี่ยวข้องกับการทำให้บรรลุเป้าหมาย ที่กำหนดโดยองค์กรหรือสถาบัน ไม่มีองค์กรไหนสามารถทำให้บรรลุเป้าหมายได้นอกจากว่าสมาชิกทั้งหมดของกลุ่มบูรณาการเข้าด้วยกันแล้วทำเป้าหมายให้เป็นจริง การบริหารถูกมองว่าเป็นกลไกที่บริหารองค์กร เป็นที่ทราบกันในทางเทคนิคว่า การบริหารเป็นส่วนหลักที่เกี่ยวข้องกับ

การทำให้สิ่งต่าง ๆ บรรลุความสำเร็จในทางทฤษฎีได้มีผู้ให้ความหมายของ การบริหาร ไว้มากมาย หลายแนวคิด ดังนี้

ศิริพงษ์ เสาภายน (2548, หน้า 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยการใช้กระบวนการอย่างมีระบบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

ทองสา ยงเพชร (2551, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันของกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามภารกิจที่กำหนดไว้

ราเชนทร์ พุ่มแจ้ (2552, หน้า 11) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมมือกันทำงานด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ร่วมกันตั้งเอาไว้โดยอาศัยทรัพยากรการบริหาร ซึ่งได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการจัดการที่เหมาะสมที่จะทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ มีความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีมีประสิทธิภาพซึ่งมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะต้องนำมาใช้ โดยที่ผู้บริหารขององค์การเป็นผู้แสดงความเป็นมืออาชีพของการบริหาร

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลายในการบริหารคือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการต่างๆ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

การบริหารโดยทั่ว ๆ ไปจะมีลักษณะเป็นกระบวนการหรือเป็นการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน หรือเป็นลำดับรายการในการบริหาร คือ ในการบริหารจะต้องมีลำดับรายการก่อนหลังว่าจะต้องทำอะไรก่อนและต่อๆ ไปจะทำอะไร ซึ่งจัดไว้ว่าหลักเกณฑ์ตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific management) กระบวนการบริหารจะกำหนดขอบเขตและหน้าที่ ตามขั้นตอนต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน นักบริหาร นักวิชาการ ตลอดจนนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารไว้ ดังนี้

2.1 กระบวนการบริหารของกุลิกและเออร์วิค (Gulick & Urwick, 1937, อ้างถึงในทองสา ยงเพชร, 2551, หน้า 12 -13) ได้เสนอกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการ ซึ่งเรียกรวมกันว่า POSDCoRB โดยมีกระบวนการบริหาร ดังนี้

2.1.1 การวางแผนงาน (Planning) หมายถึง การกำหนดวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าและกำหนดเป้าประสงค์ที่แน่นอน

2.1.2 การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างอำนาจหน้าที่การแบ่งส่วนงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

2.1.3 การจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารด้านบุคลากร ได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การรักษาสภาพการทำงาน การควบคุมการปฏิบัติงาน

2.1.4 การควบคุมงาน (Directing) หมายถึง กระบวนการวินิจฉัยสั่งการของผู้บริหาร พร้อมทั้งการติดตามดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย อย่างมีระเบียบแบบแผน

2.1.5 การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การติดต่อสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน ตามโครงสร้างของงานเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูงงานไม่ซ้ำซ้อนแย้งกัน ทำงานผสมกลมกลืนกัน

2.1.6 การเสนอรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าของกิจการในหน่วยงาน

2.1.7 การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงานประมาณการเงินการใช้จ่าย ควบคุมการใช้จ่ายเงินให้รอบคอบและรัดกุม รวมถึงการจัดสรรงบประมาณการทำบัญชี

2.2 กระบวนการบริหารคุณภาพระบบ คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) การปฏิบัติ (Action) กระบวนการบริหารงานทั้ง 4 ขั้นตอนนี้จะต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันไปไม่สิ้นสุด ซึ่งเขียนได้ว่า (Plan-Do-Check-Act) PDCA ซึ่งเหมือนกับเป็นวงจรอันหนึ่งเรียก วงจรเดมมิง (The deming cycle) วงจรหรือวงล้อ (PDCA) เป็นเครื่องมือการบริหารงานอย่างต่อเนื่องในการติดตามพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมาย วงจรเดมมิง หรือ PDCA เป็นกระบวนการหนึ่ง ซึ่งสามารถที่จะนำมาใช้ได้เป็นอย่างดีในการควบคุมคุณภาพหรือการบริหารคุณภาพ

2.3 กระบวนการบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral science) ของเวเบอร์ อธิบายการบริหารงานองค์การในรูปแบบอุดมคติว่าองค์ประกอบของการบริหารระบบราชการจะต้องมีลักษณะสำคัญ ๆ ดังนี้ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2549, หน้า 18)

2.3.1 องค์การกำหนดสายงานการบังคับบัญชาชัดเจน (Hierarchy) ผู้มีอำนาจสูงสุดมีอำนาจสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชา

2.3.2 องค์การกำหนดตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ (Authority) แต่ละคนในองค์การจะมีตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน

2.3.3 มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน (Rules and regulations) เพื่อกำหนดวิธีการทำงานและแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน

2.3.4 มีการแบ่งงานกันตามความชำนาญเฉพาะด้าน (Decision of work) ทำให้เกิดการบรรลุบุคลากรเฉพาะด้านและเกิดการรวมกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานคล้ายคลึงกัน

2.3.5 มีระบบการจูงใจการทำงานโดยการกำหนดอัตราเงินเดือนตามตำแหน่งและระยะเวลาในการทำงาน

2.3.6 มีระบบความสัมพันธ์ภายในองค์การอย่างเป็นทางการ ไม่มีการติดต่อกันเป็นส่วนตัว หรือข้ามสายงานการบังคับบัญชา

2.3.7 ใช้ระบบคุณธรรมในการบริหารงาน มีเหตุผลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาค้นหาน้ำอภัยกรอบ กฎเกณฑ์ที่วางไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

2.4 กระบวนการบริหารของคิมบรอทและนันเนอร์รี่ (Kimbrough & Nunnery, 1988, อ้างถึงใน ทวีศิลป์ กุลนภาตล, 2547, หน้า 45) ได้เสนอหลักการบริหารการศึกษาแบบประชาธิปไตย 5 ประการ

2.4.1 สนับสนุนให้แต่ละคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษา

2.4.2 ยอมรับว่าภาวะผู้นำเป็นงานของทุกคนและเป็นการกระตุ้นให้คนแสดงภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ความต้องการและความสามารถ

2.4.3 อำนาจการให้บุคคลได้วางแผนร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันและร่วมกันประเมินผลสำเร็จของงาน

2.4.4 ดำเนินการให้การตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ในองค์การอยู่ในความรับผิดชอบของคณะบุคคลมากกว่าความรับผิดชอบของบุคคลเพียงคนเดียว

2.4.5 จัดองค์การให้มีความคล่องตัวเพื่อให้การปรับตัวสนองกับการเปลี่ยนแปลง

2.5 กระบวนการบริหารของฟาโยล (Fayol, 1925, อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2549, หน้า 17) ได้อธิบายกระบวนการบริหารงานประกอบด้วยขั้นตอนการบริหารไว้ 5 ประการ คือ

2.5.1 การวางแผน (To plan) หมายถึง การวางแผนปฏิบัติงานล่วงหน้า

2.5.2 การจัดหน่วยงาน (To organize) หมายถึง การรวบรวมเครื่องมือ วัสดุ และกำลังงาน

2.5.3 การสั่งการ (To command) หมายถึง การสั่งงาน ควบคุม บังคับบัญชาให้บุคคลปฏิบัติงานตามหน้าที่

2.5.4 การประสานงาน (To coordinate) หมายถึง การประสานกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานให้ดำเนินไปตามเป้าหมาย

2.5.5 การควบคุม (To control) หมายถึง การควบคุมดูแลให้การปฏิบัติงานเป็นตามระเบียบ ข้อบังคับและกฎเกณฑ์

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารเป็นกระบวนการ การกระทำ ท่าทีที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถในการบริหารงานด้านการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งอาจมีขั้นตอนแตกต่างกันตามภารกิจที่ปฏิบัติ

3. การบริหารการศึกษา

โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่คนในสังคม โดยเฉพาะเยาวชนอันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาประเทศจะไม่เกิดขึ้นถ้าขาดทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ การที่จะได้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพก็ต้องอาศัยการศึกษา โรงเรียนจะสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจัดเป็นบุคคลที่มีบทบาทมากที่สุด ที่จะทำให้การบริหารและการดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา

3.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา มีผู้ให้ความหมาย ดังนี้

นันทริก เทียงพนม (2548, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมมีความเจริญงอกงามในทุกๆด้าน เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม พร้อมทั้งสนองการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม

ประเสริฐ วงศ์เสนา (2552, หน้า 13) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะในการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

บุญชม ศรีสะอาด (2552, หน้า 12) สรุปความหมายของการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการและกิจกรรมที่ผู้บริหารขององค์การทางการศึกษาใช้ภาวะผู้นำในการระดมทรัพยากรและเทคนิคในการประยุกต์ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในกิจการทางการศึกษา การพัฒนาองค์การทางการศึกษาและสมาชิกของสังคม ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพและเป็นคนดีของสังคม ตามเป้าหมายและนโยบายของประเทศ

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา คือ ความพยายามให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนและบุคคลในสังคมให้เจริญงอกงามในทุกๆ ด้าน รวมทั้งให้มีคุณธรรมและความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

2.2 หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงและมาตรา 40 กำหนด ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุน กิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กร ศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 27) ดังนั้น โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545

1. โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 13-16) ได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

1.1.1 ด้านวิชาการ

1.1.1.1 ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

1.1.1.2 ให้ข้อเสนอแนะและส่งเสริม สนับสนุนในการจัดบรรยากาศ กระบวนการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุงและ พัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.1.1.3 รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและการ ดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.1.2 ด้านงบประมาณ

1.1.2.1 ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งและการใช้จ่าย งบประมาณของสถานศึกษา

1.1.2.2 ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของ สถานศึกษาหรือปฏิบัติ หน้าที่อื่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

1.1.3 ด้านการบริหารบุคคล

1.1.3.1 กำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และอ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษากำหนด

1.1.3.2 เสนอความต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา

1.1.3.3 ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.3.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ที่กฎหมายอื่นหรือตามที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ศึกษามอบหมาย

1.1.4 ด้านการบริหารทั่วไป

1.1.4.1 ให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

1.1.4.2 ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพ การศึกษาและกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และรายงานสำนักงานเขตพื้นที่เมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

1.1.4.3 ให้ความเห็นข้อเสนอแนะ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

1.1.4.4 ให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

1.1.4.5 ให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น

1.1.4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบประกาศ ฯลฯ กำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่าการดำเนินงานของ สถานศึกษาไม่สอดคล้องหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ นโยบายให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอความเห็นดังกล่าวให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ เพื่อพิจารณาสั่งการให้สถานศึกษาปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ฯลฯ ต่อไป

1.2 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 13-16) ได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบดำเนินการไว้ดังนี้

1.2.1 ด้านวิชาการ

1.2.1.1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

1.2.1.2 จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ บรรยากาศ การเรียนการสอนที่เหมาะสม และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2.1.3 จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและรายงาน ผลการประเมินให้คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ

1.2.2 ด้านงบประมาณ

1.2.2.1 จัดตั้งและรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ตามที่กฎหมายระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

1.2.2.2 ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติ ฯลฯ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งนี้ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ฯลฯ กำหนด

1.2.3 ด้านการบริหารบุคคล

1.2.3.1 ควบคุม ดูแลให้การบริหารบุคคลในสถานศึกษาสอดคล้องกับ นโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาและคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่ การศึกษากำหนด

1.2.3.2 พิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรใน สถานศึกษา

1.2.3.3 ส่งเสริม สนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2.3.4 จัดทำมาตรฐาน ภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษา

1.2.3.5 ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา

1.2.3.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมายกำหนด และตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษามอบหมาย

1.2.4 ด้านการบริหารทั่วไป

1.2.4.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

1.2.4.2 ดำเนินการ และกำกับ ติดตาม ประเมินผลงานตามแผนงาน งาน โครงการของสถานศึกษา

1.2.4.3 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

1.2.4.4 ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

1.2.4.5 ส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น

1.2.4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาหรือตามที่ได้รับมอบหมาย และตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

1.3 อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษา พุทธศักราช 2546 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมาตรา 39 กำหนดให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา และมีอำนาจหน้าที่ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 345-347) ดังนี้

1.3.1 บริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการและของสถานศึกษา รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

1.3.2 ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งควบคุมดูแลบุคลากรการเงินพัสดุ สถานที่และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ

1.3.3 เป็นผู้แทนของสถานศึกษาในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรม สัญญาในราชการของสถานศึกษาตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับตามที่ได้รับมอบหมาย

1.3.4 จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

1.3.5 อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตรและวุฒิบัตรของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

1.3.6 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งงานอื่นที่กระทรวงมอบหมาย

จากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาที่กล่าวมาแล้วนี้ จะเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบภาระหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้การกำกับ ส่งเสริม สนับสนุนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพนั้น จึงเป็นการทำให้สถานศึกษามีคุณลักษณะที่จะสนองเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 3) ได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

1. สถานศึกษาควรมีบทบาทหลักเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น และควรเป็นหน่วยนำสังคมของชุมชนนั้นโดยอาศัยกรอบนโยบายที่กำหนดในระดับชาติเป็นแนวทาง ไม่ควรกำหนดบทบาทให้เป็นหน่วยงานรองรับนโยบายและสนองความต้องการของศูนย์อำนาจส่วนกลางเพียงอย่างเดียว

2. สถานศึกษามีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาได้ด้วยตนเอง ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่จะต้องพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพและศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาใดที่พัฒนาไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน จำเป็นต้องยุบ รวม หรือแปรสภาพเป็นแหล่งบริการการศึกษาในรูปแบบอื่น

3. สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้กรอบนโยบายที่กำหนดด้วยตนเอง ดังนั้น การตัดสินใจโดยสมบูรณ์ในการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บริหารบุคคลและบริหารทั่วไป ที่เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาจึงควรเบ็ดเสร็จอยู่ที่สถานศึกษา

4. สถานศึกษาทุกแห่งสามารถประกันคุณภาพได้ ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนการดำเนินงานและการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและดัชนีชี้วัดคุณภาพที่สามารถตรวจสอบและเปิดเผยต่อสาธารณชนได้

5. สถานศึกษามีการรวมพลังกันในการดำเนินงาน ดังนั้น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรและบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชนและการรวมกลุ่มสถานศึกษา จึงเป็นแนวทางหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพและเสริมพลังให้สถานศึกษาสามารถจัดบริการได้อย่างกว้างขวางหลายรูปแบบ

2.3 หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือ

คำว่า “ลูกเสือ” (Boy Scout) และ “การลูกเสือ” (Scouting) นั้น มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้ เปลื้อง ณ นคร (2551) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ลูกเสือ หมายถึง เด็กที่อยู่ในคณะที่ตั้งขึ้นสำหรับอบรมให้เป็นพลเมืองดี ส่วน ลูกเสือ ตามความหมายของพระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2551 (2551) หมายความว่า เด็กและเยาวชนทั้งชายและหญิงที่สมัครเข้าเป็นลูกเสือทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ส่วนลูกเสือหญิงให้เรียกว่า “เนตรนารี” สำหรับ ทวีศักดิ์ญาณ ประทีป (2540 , 278) ให้ความหมายว่า คือ นักเรียนหรือบุคคลที่ได้รับการอบรมให้เป็นพลเมืองดี มีอุดมคติ มีความรับผิดชอบคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2540, หน้า 18) ได้กล่าวไว้ว่า ขบวนการลูกเสือ คือ ขบวนการเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมให้การศึกษาและพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ตามความมุ่งประสงค์ หลักการและวิธีการ ซึ่งผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกได้ให้ไว้ สำหรับ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2551) ให้ความหมายของลูกเสือ คือ สมาชิกแห่งองค์การ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกหัดอบรมบ่มนิสัยเด็กชายให้เป็นพลเมืองดีตามจารีตประเพณี มีอุดมคติ และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นเป็นต้นสำหรับ ถนอม บุญประภา (2546, หน้า 49) ได้กล่าวถึงคำว่า Scout เป็นความหมายของคำต่าง ๆ ดังนี้

- S ย่อมาจาก Sincerity แปลว่า ความซื่อสัตย์ ความจริงใจ
- C ย่อมาจาก Courtesy แปลว่า ความสุภาพอ่อนโยน
- O ย่อมาจาก Obedience แปลว่า ความเคารพเชื่อฟัง
- U ย่อมาจาก Unity แปลว่า ความสามัคคี ความเป็นเอกภาพ
- T ย่อมาจาก Thrifty แปลว่า ความมัธยัสถ์

Scout	แปลว่า	สอดแนม ลาดตระเวน
Boy Scout	แปลว่า	ลูกเสือ
Girl guide	แปลว่า	เนตรนารี (ลูกเสือหญิง)
Scout master	แปลว่า	ผู้กำกับลูกเสือ ปัจจุบันใช้คำว่า Scout leader

สำหรับ คำว่า “การลูกเสือ” นั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย อาทิเช่น กรมวิชาการ (มปป. , 6) กล่าวว่า ลูกเสือเป็นขบวนการฝึกอบรมเด็กชายให้เจริญเติบโตขึ้นสมกับที่เป็นลูกผู้ชายเพื่อจะได้เป็นพลเมืองดีของชาติ และเป็นกำลังคนชั้นดีของประเทศ สำหรับกรมพลศึกษา (มปป., หน้า 1) ได้ให้ความหมายของ กิจกรรมลูกเสือว่า หมายความรวมถึงลูกเสือที่เป็นชาย และเนตรนารีที่เป็นหญิง ซึ่งเป็นกิจกรรมบังคับเลือกกิจกรรมหนึ่งในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาเยาวชนให้มีระเบียบวินัยและเสียสละเพื่อส่วนรวมรวมทั้งสร้างค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ขณะที่ คงศักดิ์ เจริญรักษ์ และคณะ (2548, หน้า 17) ได้กล่าวว่า กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังให้เยาวชน มีระเบียบ วินัย มีความรัก ความสามัคคี รู้จักการเสียสละการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม สังคม และประเทศชาติ นำไปสู่พื้นฐานของวิถีชีวิตในระบบประชาธิปไตย ขบวนการลูกเสือเป็นมาตรการที่สำคัญในการพัฒนาเยาวชนที่กระทรวงศึกษาธิการได้ยึดถือเป็นแนวทางดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลายาวนาน กระบวนการลูกเสือเป็นกระบวนการที่ตอบสนองความต้องการตามวัยของเยาวชน สามารถพัฒนาเยาวชนในชาติให้เป็นพลเมืองของชาติ เป็นพลังสำคัญในการรักษาและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญมั่นคงเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติสำหรับ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2540, หน้า 15) ได้กล่าวว่า ขบวนการลูกเสือเป็นขบวนการทางการศึกษาฝ่ายหนึ่งของเยาวชนเพราะเป็นขบวนการที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของบุคคล ขณะที่ ประดับ แก้วผลึก และคณะ (2549, หน้า 6) กล่าวว่า กระบวนการลูกเสือเป็นกระบวนการสำคัญยิ่งในการพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นคนดี มีความสามารถ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของชาติบ้านเมือง และสังคมโลก กระบวนการลูกเสือไทยเป็นพระราชมรดกอันล้ำค่า ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว องค์พระราชบิดาแห่งลูกเสือไทยมอบไว้ให้ส่วน กวีพันธุ์มีเชาวน์ และคณะ (2538, หน้า 1) กล่าวว่า การลูกเสือมีความมุ่งหมายที่จะทำการฝึกอบรมให้เด็กมีจิตใจ พลานามัยที่สมบูรณ์ และแข็งแรง มีมารยาทความประพฤติที่ดีเข้าสู่สังคมได้ มีความอดทนต่อความเหนื่อยยากลำบาก เป็นการฝึกสอนที่จะเตรียมตัวเตรียมใจให้เป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคตจากความหมายของคำว่า “ลูกเสือ” (Boy Scout) และ “การลูกเสือ” (Scouting) ก็คือ องค์การที่ตั้งขึ้นมาเพื่อฝึกอบรมเด็กและเยาวชนอย่างเป็นระบบและมีกระบวนการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเพื่อมุ่งปลูกฝังให้เยาวชนมี ระเบียบวินัย ความรัก ความสามัคคี รู้จักการเสียสละการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม ความรับผิดชอบ คุณธรรมจริยธรรม และเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่อไป

ดังนั้นการปฏิบัติงานในกองลูกเสือจึงมีการกำหนดหน้าที่ของการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในโรงเรียนตามตำแหน่ง สายการบังคับบัญชาลูกเสือในโรงเรียน ดังที่ สำนักงานลูกเสือ กรมสามัญศึกษา (ม.ป.ป., หน้า 17) ได้กล่าวว่า ในการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนจะต้องมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่เหมาะสมกับจำนวนลูกเสือในโรงเรียน ดังนั้นตำแหน่งต่าง ๆ ที่ปรากฏตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติกำหนดให้มีในโรงเรียนนั้น จึงต้องได้รับการแต่งตั้งพอกับจำนวนลูกเสือในโรงเรียน และต้องมีคุณสมบัติถูกต้องตามข้อบังคับด้วยจึงจะถือว่าการแต่งตั้งนั้นถูกต้อง

2.4 หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษา

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว หลังจากตั้งกองลูกเสือเพื่อฝึกผู้ใหญ่ พระองค์ทรงดำริที่จะฝึกฝนเด็กชายที่อยู่ในวัยเยาว์ โดยทรงให้มีการสอนและฝึกอบรม ณ โรงเรียนมหาเล็กหลวง (โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัยในปัจจุบัน) เป็นแห่งแรกและทรงสอนด้วยพระองค์เอง กิจการลูกเสือไทยจึงเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 เป็นต้นมา และได้ทรงพระราชทานคำขวัญให้กับลูกเสือไทยว่า เสียชีพอย่าเสียสัตย์ ทรงโปรดเกล้าให้มีสภากรรมการกลางขึ้นเพื่อดำเนินการบริหารกิจการลูกเสือ ลูกเสือในสมัยนี้เน้นการฝึกแบบทหาร การป้องกันชาติ ความมีระเบียบวินัย ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีการอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือซึ่งเป็นหน้าที่ของกรมศึกษาธิการ กระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน) นักเรียนที่ศึกษาวิชาครบตามหลักสูตรและสอบไล่ได้ตามหลักสูตรที่กำหนด ก็โปรดเกล้าพระราชทานประกาศนียบัตร มีการพระราชทานธงประจำกองแก่ลูกเสือ มีการกำหนดเครื่องแบบลูกเสือและเปลี่ยนแปลงข้อบังคับลูกเสือตามความเหมาะสม

ต่อมาในรัชกาลที่ 7 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงส่งเสริมกิจการลูกเสือโดยส่งลูกเสือตัวแทนของประเทศไปร่วมชุมนุมลูกเสือนานาชาติ ส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญไปอบรมต่างประเทศ และได้มีประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเสียใหม่ โดยยุบกรมการสภากรรมการจัดการลูกเสือมณฑลและให้มีคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดแทน หลังจากนั้นได้ตั้งกองลูกเสือขึ้นให้อยู่ในความควบคุมของกรมพลศึกษาและตั้งเหล่าลูกเสือเหล่าสมุทรเสนาขึ้นเป็นครั้งแรก ในสมัยรัชกาลที่ 8 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอนันตมหิตล เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศ กิจการลูกเสือได้หยุดชะงักลง ทางรัฐบาลได้จัดตั้งยุวชนทหารขึ้นมาซ้อนกับกิจการลูกเสือพระองค์ทรงกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานให้ตราประจำคณะลูกเสือแห่งชาติขึ้น

ในรัชกาลที่ 9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุยเดช ได้โปรดเกล้าให้ตราพระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2490 ขึ้นแทน โดยกำหนดให้นักเรียนชายทุกคนเป็นลูกเสือ และการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับชั้น มีคะแนนและเครื่องหมายตำแหน่งมอบให้

ปีพุทธศักราช 2501 ได้มีการจัดตั้งกองลูกเสือสำรองเป็นกองแรกและกำหนดให้นักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 3 - 4 เรียนหลักสูตรลูกเสือสำรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 7 เรียนหลักสูตรลูกเสือสามัญ ตามแผนการศึกษาชาติสมัยนั้น

ในปีพุทธศักราช 2507 ได้ตราข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรวิชาพิเศษลูกเสือ และได้กำหนดให้นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 เรียนวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5 เรียนวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญการเรียนการสอนจัดในรูปกิจกรรมเลือก

แต่เดิมได้กำหนดให้วิชาลูกเสือมีการวัดผลเป็นคะแนนและเมื่อเห็นว่าการเรียนกิจกรรมลูกเสือเป็นการเลือกเรียนตามความสมัครใจ จึงประกาศให้วิชาลูกเสืออยู่นอกหลักสูตรบังคับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2514 เป็นต้นมา การลูกเสือในโรงเรียนไม่ค่อยมีบทบาทมากนัก ต่อมาการลูกเสือและรูปแบบของการลูกเสือกลับมามีบทบาทต่อความมั่นคงของชาติ โดยนำเอาหลักการและวิธีการของลูกเสือไปอบรมผู้ใหญ่อยู่ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป คือ อบรมลูกเสือชาวบ้าน ทำให้คุณค่าของลูกเสือได้วิวัฒนาการไปอีกทิศทางหนึ่งอย่างน่าอัศจรรย์ยิ่ง และอาจกล่าวได้ว่าประเทศชาติอยู่รอดจากลัทธิอันไม่พึงปรารถนาได้เพราะการลูกเสือเป็นส่วนสำคัญ แต่ในระบบโรงเรียนความสำคัญของลูกเสือขอเขาเห็นได้อย่างชัดเจน

เวลาผ่านมาจนปีพุทธศักราช 2526 ในการประชุมสภาลูกเสือครั้งที่ 10 ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ได้ตระหนักว่า การลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ได้อยู่แล้ว ทำไมในระบบการศึกษาไม่ส่งเสริมจึงได้เสนอแนวคิดในที่ประชุมและที่ประชุมมีมติรับหลักการว่าให้วิชาลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับเรียนในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ จึงสั่งให้กรมวิชาการร่วมกับกรมพลศึกษาจัดทำหลักสูตรการสอนวิชาลูกเสือขึ้นในปีพุทธศักราช 2528 โดยจัดให้มีหน่วยการเรียน แต่ลักษณะของการเรียนมุ่งไปที่ทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติและไม่ต้องแต่งเครื่องแบบลูกเสือ และกำหนดว่าวิชาลูกเสือที่บังคับเรียนมีหน่วยการเรียนไม่ต้อง แต่งเครื่องแบบ แต่ถ้าเลือกเรียนลูกเสือเป็นกิจกรรมให้แต่งเครื่องแบบลูกเสือได้ในระดับประถมศึกษา วิชาลูกเสือได้บรรจุไว้ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กิจกรรมสร้างนิสัย การดำเนินงานดังกล่าวไม่บรรลุหลักการและจุดประสงค์เท่าที่ควร เนื่องจากหลักสูตรดังกล่าวไปสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิชาการ และกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอีกครั้งโดยให้วิชาลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับ (น้ำเชื่อม ยัมฤทธิ์, 2540, หน้า 12 - 14)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 6) ได้กำหนดให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของทุกสถานศึกษาที่จะต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ให้กว้างขวางหลากหลายทั้งด้านวิชาการและด้านอาชีพ การเสริมสร้างบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ศักยภาพ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งนำไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมประชาธิปไตยที่ส่งเสริมให้เคารพสิทธิเสรีภาพ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน ประพฤติตนอย่างมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ โดยเน้นการปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นหมู่คณะ และทำงานอย่างเป็นระบบ โปร่งใส ตรวจสอบได้

ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 6-7) ได้กำหนดประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม หรือ 3 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนจะต้องทำหน้าที่แนะแนว ให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

2. กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน หรือกิจกรรมพัฒนาสาระการเรียนรู้ หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองนโยบายของรัฐ หรือเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองความสนใจของผู้เรียน พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ทักษะ ความสามารถพิเศษ ที่นำไปสู่ความเป็นเลิศหรือศิลปิน เช่น เป็นนักวิทยาศาสตร์ นักโต้วาที นักแสดง นักดนตรี จิตรกร นักกีฬา เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนยังต้องจัดกิจกรรมเพื่อสนองนโยบายของรัฐ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ เช่น รักการออกกำลังกาย มีน้ำใจนักกีฬา การอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ

3. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และรักษาดินแดน เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพเพื่อเป็นพลเมืองดี โดยมุ่งเน้นปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต มีความรักสามัคคี อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละประเภท ถึงแม้จะมีจุดมุ่งหมายเฉพาะแตกต่างกัน แต่การจัดกิจกรรมทุกประเภท จะนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย

อารมณฺ์ สังคม สติปัญญา การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 58-75) ได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไว้ดังนี้

การลูกเสือ เป็นขบวนการอาสาสมัครที่ให้การศึกษแก่เยาวชนโดยถ้วนหน้า ไม่มีการแบ่งแยกและกีดกันในเรื่องเชื้อชาติ ผิวพรรณ วรรณะ ตลอดจนลัทธิทางศาสนาใดๆ ทั้งสิ้น ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของการเมือง และยึดมั่นปฏิบัติตามอุดมการณ์ของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก คือ ลอร์ด เบเดน โพเอลล์(Lord Baden -Powell) อย่างแน่วแน่และมั่นคง วงการศึกษาทั่วโลกถือว่าการลูกเสือ เป็นขบวนการที่ให้การศึกษแก่เด็กและเยาวชนในรูปแบบนอกระบบ (Non - formal education movement)

องค์การลูกเสือโลก ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก จำนวน 154 ประเทศ (พ.ศ. 2545) กิจการลูกเสือทั่วโลกสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยควมมีเอกภาพ (Unity) ซึ่งเป็นแกนกลางให้สมาชิกทั่วโลก ได้พัฒนากิจการลูกเสือของตนให้มีความก้าวหน้าไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้น การส่งเสริมให้เยาวชนของชาติเป็นพลเมืองดี ที่มีความรับผิดชอบต่อนองและประเทศชาติต้องอาศัยสาระสำคัญของลูกเสือ

1. สาระสำคัญของลูกเสือ

สาระสำคัญของลูกเสือ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการ โดยรายละเอียดดังนี้

1.1 หลักการ (principle) ได้แก่

1.1.1 มีศาสนาเป็นหลักยึดทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนนับถือ และพึงปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจ

1.1.2 จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน พร้อมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนสันติสุขและสันติภาพ ความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกัน นับแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

1.1.3 เข้าร่วมในการพัฒนาสังคม ยอมรับและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งการยอมรับและให้ความเคารพในความถูกต้องและความเป็นธรรมต่อธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก

1.1.4 มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.1.5 ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ซึ่งบัญญัติไว้ในภาษาของแต่ละประเทศ ตามความเหมาะสมกับวัฒนธรรมของตน โดยยึดถือใจความสำคัญที่ Lord

Baden – Powell (B.- P.) ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกได้กำหนดไว้ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ นั้นต้องได้รับการอนุมัติจากองค์การลูกเสือโลกก่อน จึงจะถือว่าเป็นคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือที่ถูกต้อง

1.2 วัตถุประสงค์ (Purpose)

วัตถุประสงค์ของการลูกเสือ คือ การช่วยให้เยาวชนได้รับการพัฒนาศักยภาพทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจและสังคมให้สมบูรณ์อย่างเต็มที่ เพื่อให้เป็นพลเมืองดี ที่มีความรับผิดชอบ และเป็นสมาชิกที่ดีของท้องถิ่น ของชาติ และของชุมชนระหว่างประเทศ ตามที่ธรรมนูญลูกเสือโลกได้บัญญัติไว้

1.3 วิธีการ (Method)

วิธีการของลูกเสือ คือ ระบบการศึกษาด้วยตนเองให้เกิดความก้าวหน้าตามลำดับขั้น โดยอาศัย

1.3.1 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

1.3.2 การเรียนรู้ด้วยการกระทำ

1.3.3 ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้แนะนำ สั่งสอน ฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบทีละน้อย แล้วเพิ่มความรับผิดชอบให้มากขึ้นตามลำดับอายุ ฝึกให้รู้จักปกครองตนเองจนเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว เพื่อให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้ เป็นผู้นำและผู้ให้ความร่วมมือที่ดี

1.3.4 การทดสอบความก้าวหน้าตามลำดับขั้น ปรับระดับของการฝึกอบรมลูกเสือ ให้สูงขึ้นตามลำดับอายุ

1.3.5 ระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ (Proficiency badge system)

1.3.6 การจัดทำหลักสูตรของการฝึกอบรมเด็กและวิชาที่เรียน ให้จัดตามความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าเป็นรายบุคคล

1.3.7 การใช้เพลง การเล่น การเล่านิทาน ฯลฯ ประกอบในการฝึกอบรมลูกเสือ

1.3.8 พิธีการต่าง ๆ ในการฝึกอบรมลูกเสือ รวมทั้งเครื่องแบบลูกเสือตามแบบฉบับ ที่คณะลูกเสือแห่งชาติกำหนด

1.3.9 เน้นเรื่องการใช้ชีวิตกลางแจ้ง ธรรมชาติศึกษา และการชุมนุมรอบกองไฟ ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท

1.3.10 ประเด็นสำคัญสุดยอดของการฝึกอบรมลูกเสือ คือ เน้นการฝึกทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้บริการต่อชุมชน และฝึกให้เยาวชนนิยมใช้ชีวิตกลางแจ้ง ให้สัมพันธ์กับธรรมชาติ โดยใช้กิจกรรมกลางแจ้งเป็นส่วนใหญ่

เนื่องจากคณะลูกเสือแห่งชาติ (The national Scout organization of thailand, NSOT) ได้จดทะเบียนเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก เมื่อ พ.ศ. 2465 ดังนั้น ในฐานะที่เป็นสมาชิก ขององค์การลูกเสือโลก จะต้องปฏิบัติตามหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการของลูกเสือ ตามที่องค์การลูกเสือโลกได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

นอกจากนี้การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาต้องยึดมั่นในวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 (มาตรา 7) และปฏิบัติตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ ดังนี้

คณะลูกเสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือ ทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

ทั้งนี้ โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใด ๆ

2. ประเภทของลูกเสือ

ลูกเสือ (Scout) ได้แก่ เยาวชนชายและหญิง อายุระหว่าง 8 – 23 ปี ที่รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรวิชาลูกเสือ โดยยึดมั่นในหลักการ (Principle) วิธีการ (Method) และวัตถุประสงค์ (Purpose) และวิธีการของการลูกเสือ (Scouting) โดยอุดมการณ์ของลูกเสือ อยู่ที่การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เพื่อความสะดวกในการฝึกอบรมและการจัดกิจกรรมของลูกเสือ ให้บรรลุตามหลักการ วิธีการและวัตถุประสงค์ของการลูกเสือ คณะลูกเสือแห่งชาติจึงได้แบ่งประเภทของลูกเสือ ออกเป็น 4 ประเภท โดยยึดระดับอายุของเด็กเป็นเกณฑ์ และคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจของเด็กเป็นพื้นฐาน ในการจัดหลักสูตรและกิจกรรมในการฝึกอบรม เพื่อให้เหมาะสมกับวัยของเด็กโดยธรรมชาติ คือ

1. ลูกเสือสำรอง (Cup scout) มีอายุตั้งแต่ 8 – 11 ปี การฝึกอบรมและกิจกรรมลูกเสือสำรอง จะจัดให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกาย และจิตใจเป็นพื้นฐาน ไม่ว่าจะเด็กนั้นกำลังเรียนอยู่ชั้นใด ระดับใดก็ตาม จะเป็นนักเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือไม่เป็นนักเรียนก็ตาม

2. ลูกเสือสามัญ (Boy scout) มีอายุตั้งแต่ 8 – 15 ปี ลูกเสือสามัญเริ่มได้รับการฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น เริ่มใช้ชีวิตกลางแจ้งและการผจญภัย เน้นระบบหมู่และการเป็นผู้นำ รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์โดยทั่วไป

3. ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (Senior scout) มีอายุตั้งแต่ 15 – 18 ปี ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่นี้มีความรับผิดชอบสูง การฝึกอบรมและกิจกรรมเน้นเรื่องระบบหมู่ และการเป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ฝึกการใช้ชีวิตกลางแจ้ง การผจญภัยและทักษะวิชาลูกเสือ ฝึกอบรมความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพตามที่ถนัด รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นมากขึ้น

4. ลูกเสือวิสามัญ (Rover scout) มีอายุตั้งแต่ 17 – 23 ปี ลูกเสือวิสามัญเป็นวัยของคนหนุ่มสาว ดังนั้น การฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญจึงมุ่งที่จะเตรียมให้คนหนุ่มสาวเหล่านี้ พร้อมทั้งจะใช้ชีวิตผู้ใหญ่อย่างถูกต้องและสมบูรณ์แบบ ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อไป การฝึกอบรมจะเน้นการเป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การวางแผนโครงการ และการปฏิบัติงานตามโครงการ ฝึกให้นิยมชีวิตกลางแจ้ง การให้บริการแก่ผู้อื่นและสังคมเป็นชีวิตจิตใจ

ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 มาตรา 35 ระบุว่า ลูกเสือที่เป็นหญิงอาจใช้ชื่อเรียกว่า เนตรนารี หรือชื่ออื่น ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และบรรดาคำว่าลูกเสือในพระราชบัญญัตินี้ ให้หมายความถึงลูกเสือที่เป็นหญิงด้วย

3. การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมลูกเสือ จะต้องดำเนินการตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ. 2509 ดังนี้

3.1 หน่วยลูกเสือ การจัดหน่วยลูกเสือโดยปกติจัดเป็นลำดับ ดังนี้

3.1.1 กลุ่มลูกเสือ

3.1.2 กองลูกเสือ

3.1.3 หมู่ลูกเสือ

3.2 การเรียกชื่อกลุ่มลูกเสือและกองลูกเสือ

การเรียกชื่อกลุ่มลูกเสือ เรียกชื่อตามชื่อโรงเรียนหรือสถานที่ที่ตั้งกลุ่มลูกเสือ เช่น ตั้งที่โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี เรียกว่า กลุ่มลูกเสือโรงเรียนอนุบาลอุดรธานี ถ้ามีหลายกลุ่ม ก็ให้เรียกกลุ่มที่ 1, 2, 3 ฯลฯ ของโรงเรียนนั้นๆ ตามลำดับ

การเรียกชื่อกองลูกเสือ เรียกชื่อตามชื่อโรงเรียนหรือสถานที่ที่ตั้งกองลูกเสือ เช่น ตั้งที่โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี เรียกว่า กองลูกเสือโรงเรียนอนุบาลอุดรธานี ถ้ามีหลายกอง ก็ให้เรียกกองที่ 1, 2, 3 ฯลฯ ของโรงเรียนนั้นๆ ตามลำดับ เช่น กองลูกเสือสามัญที่ 1 โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี เป็นต้น

3.3 การเรียกชื่อหมู่ลูกเสือ

3.3.1 หมู่ลูกเสือสำรอง เรียกตามสีของหมู่

3.3.2 หมู่ลูกเสือสามัญ เรียกตามชื่อสัตว์ตามที่กล่าวไว้ในหนังสือ การลูกเสือ สำหรับเด็กชาย

3.3.3 หมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เรียกตามที่บัญญัติไว้ในหนังสือกฎกระทรวงว่า ด้วยเครื่องแบบลูกเสือ

3.4 กองลูกเสือ

3.4.1 กองลูกเสือสำรอง ประกอบด้วยลูกเสือ 2 – 6 หมู่ ๆ ละ 4 – 6 คน

3.4.2 กองลูกเสือสามัญ ประกอบด้วยลูกเสือ 2 – 6 หมู่ ๆ ละ 6 – 8 คน

3.4.3 กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วยลูกเสือ 2-6 หมู่ ๆ ละ 4 – 8 คน

3.4.4 กองลูกเสือวิสามัญ ประกอบด้วยลูกเสือ หมู่ละ 4 – 6 คน รวมแล้วไม่เกิน 40 คน โดยแบ่งออกเป็นชุดหรือหมู่ ตามความต้องการ

3.5 กลุ่มลูกเสือ กลุ่มลูกเสือประกอบด้วย กองลูกเสือ 4 ประเภท คือ กองลูกเสือสำรอง กองลูกเสือสามัญ กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และกองลูกเสือวิสามัญ รวมกันประเภทละ 1 กองเป็นอย่างน้อย เรียกว่า “กลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์” หรือประกอบด้วยลูกเสือประเภทเดียวกันตั้งแต่ 4 กองขึ้นไป หรือถ้ามีลูกเสือ 2 – 3 ประเภท ต้องมีประเภทละ 2 กองขึ้นไป

4. คำปฏิญาณตนของลูกเสือ

4.1 ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสำรองกล่าวคำปฏิญาณตน ดังต่อไปนี้
ข้าสัญญาว่า

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรอง และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน”

4.2 ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ลูกเสือวิสามัญ ลูกเสือชาวบ้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ กล่าวคำปฏิญาณตน ดังต่อไปนี้

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

5. กฎของลูกเสือ

5.1 กฎของลูกเสือสำรอง

ข้อ 1 ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่

ข้อ 2 ลูกเสือสำรองไม่ทำตามใจตนเอง

5.2 กฎของลูกเสือทั่วไป

ข้อ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้

ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และซื่อตรงต่อผู้

มีพระคุณ

ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น

ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก

ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย

ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์

ข้อ 7 ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ

ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริง และไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มีมัธยัสถ์

ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

6. คติพจน์ของลูกเสือ

คติพจน์ของลูกเสือ มีดังต่อไปนี้

ลูกเสือสำรอง   ทำดีที่สุด   [Do our best]

ลูกเสือสามัญ   จงเตรียมพร้อม   [Be prepared]

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่   มองไกล   [Look wide]

ลูกเสือวิสามัญ   บริการ   [Service]

ลูกเสือทุกประเภท   เสียชีพอย่าเสียสัตย์   [Better to die than to lie]

7. หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่างๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยกำหนดหลักสูตรเป็น 4 ระดับ ระดับละ 3 ชั้นเรียน ดังนี้

ตารางที่ 1 หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ประเภทลูกเสือ	ชั้นเรียน	หลักสูตร	วิชาพิเศษ
ลูกเสือสำรอง	ป.1	เตรียมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1	มี 18 วิชา ใช้วิธี
	ป.2	ดาวดวงที่ 2	บูรณาการเข้ากับ
	ป.3	ดาวดวงที่ 3	กลุ่มสาระการเรียนรู้
ลูกเสือสามัญ	ป.4	ลูกเสือตรี	มี 54 วิชา ใช้วิธี
	ป.5	ลูกเสือโท	บูรณาการเข้ากับ
	ป.6	ลูกเสือเอก	กลุ่มสาระการเรียนรู้
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	ม.1	ลูกเสือโลก	มี 76 วิชา ใช้วิธี
	ม.2	ลูกเสือชั้นพิเศษ	บูรณาการเข้ากับ
	ม.3	ลูกเสือหลวง	กลุ่มสาระการเรียนรู้
	ม.4	เตรียมลูกเสือวิสามัญ	มี 11 วิชา ใช้วิธี
ลูกเสือวิสามัญ	ม.5	สำรวจตนเอง/พิธีเข้าประจำกอง	บูรณาการเข้ากับ
	ม.6	วิชาพิเศษ	กลุ่มสาระการเรียนรู้

8. หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ระดับประถมศึกษา

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสำรอง/สามัญ
2. มีทักษะการสังเกต จดจำ การใช้มือ เครื่องมือ การแก้ปัญหา และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละ บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

8.1 หลักสูตรลูกเสือสำรอง

ตารางที่ 2 หลักสูตรลูกเสือสำรอง

กิจกรรม	หัวข้อเนื้อหา
เตรียมลูกเสือสำรอง (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้เกี่ยวกับนิยายเรื่องเมาศลี และประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือสำรอง 2. รู้จักการทำความเคารพเป็นหมู่(แกรนด์ฮาวล์) และระเบียบแถวเบื้องต้น 3. รู้จักการทำความเคารพเป็นรายบุคคล การจับมือซ้ายและคติพจน์ลูกเสือ 4. รู้จักคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง
ดาวดวงที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. อนามัย 2. ความสามารถในการเชิงทักษะ 3. การสำรวจ 4. การค้นหาธรรมชาติ
ดาวดวงที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2)	<ol style="list-style-type: none"> 5. ความปลอดภัย 6. บริการ 7. ธงและประเทศต่าง ๆ
ดาวดวงที่ 3 (ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3)	<ol style="list-style-type: none"> 8. การฝีมือ 9. กิจกรรมกลางแจ้ง 10. การบันเทิง 11. การผูกเงื่อน 12. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง
เครื่องหมายวิชาพิเศษ 18 วิชา	เรียนในเวลา ชั้นละ 2 วิชา หรือใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการ เรียนรู้

8.2 หลักสูตรลูกเสือสามัญ

ตารางที่ 3 หลักสูตรลูกเสือสามัญ

กิจกรรม	หัวข้อเนื้อหา
ลูกเสือตรี (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4)	<ol style="list-style-type: none"> 1. แสดงว่ามีความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ประวัติสังเขปของ ลอร์ดเบเดน-โพเอลล์ 1.2 พระราชประวัติสังเขปของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว 1.3 วิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก 1.4 การทำความเคารพ การจับมือซ้าย การแสดงรหัส และคติพจน์ลูกเสือ 2. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ 3. กิจกรรมกลางแจ้ง 4. ระเบียบแถว <ol style="list-style-type: none"> 1. การรู้จักดูแลตนเอง 2. การช่วยเหลือผู้อื่น 3. การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ
ลูกเสือโท (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5)	<ol style="list-style-type: none"> 4. ทักษะในทางวิชาลูกเสือ 5. งานอดิเรกและเรื่องที่สนใจ 6. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
ลูกเสือเอก (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพึ่งตนเอง 2. การบริการ 3. การผจญภัย 4. วิชาการของลูกเสือ 5. ระเบียบแถว
เครื่องหมายวิชาพิเศษ 54 วิชา เรียนนอกเวลา หรือใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้	

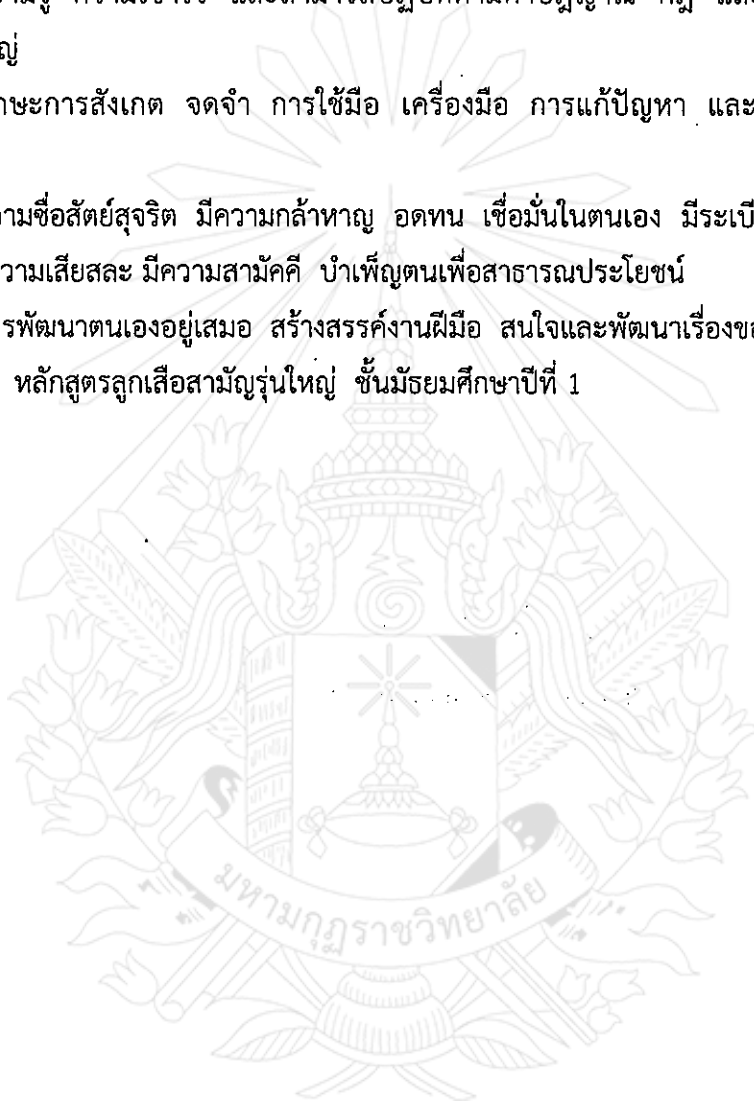
9. หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศไทย จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
2. มีทักษะการสังเกต จดจำ การใช้มือ เครื่องมือ การแก้ปัญหา และทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกล้าหาญ อดทน เชื่อมั่นในตนเอง มีระเบียบวินัย เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละ มีความสามัคคีบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

9.1 หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 4 หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กิจกรรม	หัวข้อเนื้อหา
เครื่องหมาย	1. แสดงว่าเข้าใจเรื่องราวต่อไปนี้พอสมควร
ลูกเสือโลก(สอบ ได้ภายใน 6 เดือน)	1.1 กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ 1.2 กิจการของคณะลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ 1.3 บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 2. ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 3. เข้าใจเรื่องระเบียบแถวและปฏิบัติตามหนังสือ คู่มือการฝึกระเบียบแถว ลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ 4. กางและรื้อเต็นท์ที่พับแรมในเวลากลางคืนกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคน หนึ่ง 5. สาธิตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรม ค้างคืน 6. ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง แล้วปรุงอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ 2 คน 7. สามารถอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศและรู้จักบริเวณที่ตนอยู่โดยพิจารณาจาก เข็มทิศและสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า 8. สามารถผูกและรู้จักประโยชน์ของเงื่อน 10 เงื่อนต่อไปนี้ คือ เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนผูกกระหวัดไม้ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อน ประมง เงื่อนผูกขง เงื่อนผูกรั้ง เงื่อนปมตาไก่ และการผูกแน่น (ผูกทแยง ผูก กากบาท ผูกประกบ)9. รู้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลในเรื่องต่อไปนี้ คือ บาดแผลธรรมดา ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม งูกัด แมงมุมกัด แมลงกัด ต่อย ผิวหนังถลอก และเท้าแพลง 10. รู้เรื่องที่พึงระมัดระวังเพื่อความปลอดภัยทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมของลูกเสือ สามัญรุ่นใหญ่
เครื่องหมายวิชา พิเศษ 76 วิชา	เรียนนอกเวลา หรือเรียนในเวลาในภาพเรียนที่ 2 หรือใช้วิธีบูรณาการเข้ากับ กลุ่มสาระการเรียนรู้

9.2 หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 5 หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กิจกรรม	หัวข้อเนื้อหา
<p>เครื่องหมายลูกเสือ ชั้นพิเศษ (สอบได้ ภายใน 1 ปี และ เข้าพิธีประจำกอง แล้ว หลังจากได้รับ เครื่องหมายลูกเสือ โลกแล้ว)</p>	<p>ผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ จะต้องมีความสมบัติดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก 2. สอบวิชาพื้นฐานระดับลูกเสือชั้นพิเศษได้ 5 วิชา คือ วิชาการเดินทาง สำรวจ วิชาการบริการ และวิชาอื่นอีก 3 วิชา ซึ่งลูกเสือเป็นผู้เลือก 3. ผ่านการฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่ม (Initiative Course) ซึ่งต้อง ประกอบ ด้วยการเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรมเป็นเวลา 1 คืน การไปอยู่ ค่ายพักแรมต้องเดินไปยังท้องที่ลูกเสือไม่คุ้นเคย จำนวนลูกเสือสามัญรุ่น ใหญ่ที่จะไปอยู่ค่ายพักแรม ควรแบ่งเป็นชุด ๆ ละ 4 คนการเดินทางไกลต้องมี ระยะทางอย่างน้อย 8 กิโลเมตร และในระหว่างการเดินทางให้สมมติว่ามี เหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นอย่างน้อย 5 อย่าง เช่น ช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือมีคน ติดอยู่ในที่สูง การใช้เข็มทิศ การปฏิบัติงานในเวลาากลางคืน การแปลรหัส และเหตุฉุกเฉินทางน้ำ เป็นต้น เหตุฉุกเฉินเช่นว่านี้ ให้เว้นระยะห่างกัน พอสมควร และลูกเสือจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องแผนที่และเข็มทิศ จึงจะ สามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางได้การฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่มนี้ ต้องมีลักษณะเป็นการทดสอบอย่างจริงจังในเรื่องความตั้งใจ ความคิดริเริ่ม และการพึ่งตนเอง 4. คณะกรรมการดำเนินงานของกองลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือเห็นว่าเป็นผู้ ที่สมควรได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ 5. ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติหรือ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณี
<p>เครื่องหมายวิชา พิเศษ 76 วิชา</p>	<p>เรียนนอกเวลา หรือเรียนในเวลาในภาพเรียนที่ 2 หรือใช้วิธีบูรณาการเข้า กับกลุ่มสาระการเรียนรู้</p>

9.3 หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 6 หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กิจกรรม	หัวข้อเนื้อหา
เครื่องหมายลูกเสือ หลวง (สอบได้ ภายใน 6 เดือน)	<p>ผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับเครื่องหมายลูกเสือหลวง จะต้องมีความสมบัติ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ 2. สอบได้วิชาพื้นฐานในระดับลูกเสือชั้นพิเศษ 3 วิชา ซึ่งไม่อยู่ในวิชาพื้นฐาน 5 วิชา ที่สอบได้เมื่อขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ 3. สอบได้วิชาบริการและวิชาพื้นฐานอีก 3 วิชา ในระดับลูกเสือหลวง 4. ผ่านการฝึกอบรมวิชาการเป็นผู้นำ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ 5. คณะกรรมการกองลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือเห็นว่า เป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ตามวิธีการของลูกเสือ และสมควรได้รับเครื่องหมายลูกเสือหลวง 6. เลขานุการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณี เป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีวุฒิเหมาะสมทำการสัมภาษณ์ เมื่อเห็นว่าเป็นผู้เหมาะสมแล้วให้รายงานต่อไปตามลำดับ จนถึงคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติพิจารณาอนุมัติ และให้ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้ลงนามในประกาศนียบัตรแสดงว่าเป็นผู้ได้รับเครื่องหมายลูกเสือหลวง
เครื่องหมายวิชา พิเศษ 76 วิชา	เรียนนอกเวลา หรือเรียนในเวลาในภาพเรียนที่ 2 หรือใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้

10. หลักสูตรลูกเสือ-เนตรนารี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ หลักสูตรลูกเสือวิสามัญ ประกอบด้วยชั้นของลูกเสือวิสามัญ คือ เตรียมลูกเสือวิสามัญ(ระยะทดลอง) และลูกเสือวิสามัญ(ต้องได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว)

ตารางที่ 7 หลักสูตรลูกเสือวิสามัญ

การฝึกอบรม ลูกเสือวิสามัญ	หัวข้อเนื้อหา
1. การฝึกอบรม ร่วมกันทั้งกอง	1. แสดงว่าเข้าใจเรื่องราวต่อไปนี้พอสมควร 1.1 กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ
2. การฝึกอบรม เพื่อรับเครื่องหมาย ลูกเสือโลก (สอบได้ ภายใน 6 เดือน)	1.2 กิจการของคณะลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ 1.3 บทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญ
3. การฝึกอบรม เพื่อรับเครื่องหมาย วิชาพิเศษ 11 วิชา และเครื่องหมาย วชิราวุธ ซึ่งเป็น เครื่องหมายสูงสุด	2. เข้าใจ ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสืออย่างผู้ใหญ่ 3. เข้าใจเรื่องระเบียบแถวและปฏิบัติตามหนังสือ คู่มือการฝึกระเบียบแถวลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ 4. กางและรื้อเต็นท์ที่พับแรมในเวลากลางคืนกับลูกเสือวิสามัญ อีกคนหนึ่ง 5. สาธิตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน 6. ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง แล้วปรุงอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ 2 คน
4. การปฏิบัติ หน้าที่ใน คณะกรรมการกอง หรือพี่เลี้ยง	7. สามารถอ่านและใช้แผนที่ เข็มทิศและรู้จักบริเวณที่ตนอยู่โดยพิจารณาจาก เข็มทิศและสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า 8. สามารถผูกและรู้จักประโยชน์ของเงื่อน 10 เงื่อนต่อไปนี้ คือ เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนผูกกระหวัดไม้ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนตะกรุดเบ็ด เงื่อนประมง เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูกกรั้ง เงื่อนปมตาไก่ และการผูกแน่น (ผูกทแยง ผูกกากบาท ผูกประกบ)
	9. รู้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลในเรื่องต่อไปนี้ คือ บาดแผลธรรมดา ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม งูกัด แมงมุมกัด แมลงกัดต่อย ผิวหนังถลอก และเท้าแพลง 10. รู้เรื่องที่พึงระมัดระวังเพื่อความปลอดภัยทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ

11. การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ควรจัดให้มีการเปิดประชุมกองทุกครั้ง ก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

11.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

11.2 เกมหรือเพลง ทำให้เกิดความสนุกสนาน เป็นการอบอุ่นร่างกายก่อนปฏิบัติกิจกรรม อาจใช้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง บางครั้งไม่จำเป็นจะต้องสวดคล้องหรือสัมพันธ์กับเนื้อหาเสมอไป

11.3 ปฏิบัติกิจกรรม เน้นการปฏิบัติเป็นฐาน โดยใช้ระบบหมู่เพื่อสะดวกต่อการเรียนการสอน ตลอดจนการควบคุมดูแล ตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไข

11.4 เล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ ควรเน้นเรื่องง่ายๆ และสรุปให้ลูกเสือเข้าใจว่ามีประโยชน์อย่างไร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของคุณธรรมต่างๆ เช่น ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ฯ

11.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจ ชักธงชาติลง เลิก)

12. การวัดผลประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

การวัดและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ มี 2 กิจกรรม คือ

12.1 กิจกรรมบังคับตามหลักสูตร เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อให้ลูกเสือ-เนตรนารี ผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และมีการวัดผลตลอดภาคเรียน โดยการ

12.1.1 สังเกต ความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรม

12.1.2 ชักถาม

12.1.3 การทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

12.2 วิชาพิเศษ เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อขอรับเครื่องหมายวิชาพิเศษในแต่ละวิชา โดยการทดสอบทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ และใช้เกณฑ์การประเมินผล ผ่าน (ผ) หรือไม่ผ่าน (มผ)

13. กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือเนตรนารี

การอยู่ค่ายพักแรม เป็นหัวใจของการลูกเสือ ลูกเสือทุกคนต่างก็มีโอกาสที่จะอยู่ค่ายพักแรม เนื่องจากตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 ข้อ 273-279 กำหนดไว้ว่า ให้ผู้กำกับกลุ่มหรือผู้กำกับลูกเสือ นำลูกเสือไปฝึกเดินทางไกลและแรมคืนในหนึ่งปี ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ครั้งหนึ่งให้พักแรมอย่างน้อย 1 คืน

การเดินทางไกลและแรมคืน มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักช่วยตนเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนวิชาลูกเสือเพิ่มเติม ผู้บังคับบัญชา

ลูกเสือจำเป็นต้องวางแผนนำลูกเสือไปเดินทางไกลและแรมคืนไว้ให้พร้อมก่อนและเน้น ๆ ดังนั้น บทบาทผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อลูกเสือ ต้องงานการอยู่ค่ายพักแรมและตามหน้าที่ของตนเอง จึงจำเป็นต้องหาโอกาสให้ลูกเสือของตนได้มีโอกาสในการอยู่ค่ายพักแรมเสมอ

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือต้องเข้าใจว่า กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมนี้ เป็นกิจกรรมสำหรับเด็ก มิใช่กิจกรรมของผู้ใหญ่ ความสำเร็จคือกิจกรรมที่สนองตอบความต้องการของเด็ก ได้แก่ การผจญภัย การได้เพื่อน ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ได้ความสนุกและความสุข พร้อมทั้งเกิดทัศนคติที่ดีต่อการไปอยู่ค่ายพักแรมด้วย ถือว่าสิ่งนี้เป็นจุดหมายที่สำคัญ

14. การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ

ในการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ มีแนวปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

14.1 ทำการสอบวิชาพิเศษโดยใช้เวลานอกเหนือจากที่ลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมตามปกติ หรือในขณะที่อยู่ค่ายพักแรม นอกจากนี้ลูกเสืออาจใช้เวลาว่างของตนเองทำการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ของวิชาพิเศษ แล้วขอทำการสอบหรือส่งรายงานผลการปฏิบัติงานของรายวิชานั้นแก่ผู้กำกับกองลูกเสือเพื่อขอระดับเครื่องหมาย การสอบจะจัดให้มีขึ้นปีละกี่ครั้งก็ได้ โดยเน้นการปฏิบัติจริง เมื่อสอบผ่านแล้วให้ผู้กำกับกองลูกเสือลงนามรับรองในสมุดประจำตัวลูกเสือ

14.2 วิชาพิเศษลูกเสือวิชาใดที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ลูกเสือเข้าร่วมตามปกติ ก็ให้นำไปบูรณาการ รวมทั้งทำการสอบภาคปฏิบัติของวิชาพิเศษนั้น ๆ และให้ถือว่าลูกเสือที่ผ่านการสอบแล้วมีสิทธิ์ประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษนั้นด้วย

14.3 ให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการขอซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ ตามจำนวนลูกเสือที่ได้รับจากร้านค้าขององค์การคำครุสภา

14.4 สำหรับวิชาพิเศษลูกเสือ ให้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ ฯ ดังนี้

14.4.1 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ ลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2522

14.4.2 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ ลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525

14.4.3 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528

14.4.4 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ ลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2529

สรุปได้ว่า การลูกเสือเป็นขบวนการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมเยาวชนให้พัฒนาทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ โดยอาศัยหลักการในการฝึกอบรมเป็นระบบหมู่ ระบบกลุ่ม การทดสอบเป็นขั้น ๆ และกิจกรรมกลางแจ้งตามกุศโลบายของการฝึกอบรมลูกเสือ จะทำให้เยาวชนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินก่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

บทบาทของโรงเรียนต่อการบริหารกิจการลูกเสือ

กรมสามัญศึกษา (2533, หน้า 16-19) ได้เสนอบทบาทของโรงเรียนต่อการบริหารกิจการลูกเสือว่า สถานศึกษาหรือโรงเรียน เป็นองค์กรหนึ่งของหน่วยงานทางการศึกษาเป็นตัวแทนของสังคมในการให้ความรู้ ความคิดและแนวปฏิบัติ เพื่ออบรมสั่งสอนคนในสังคมให้เป็นพลเมืองดีของสังคม สร้างสรรค์ประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ในยุคโลกาภิวัตน์ บทบาทเจตนารมณ์ต่อการบริหารหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือและวิธีการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพให้ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรนั้น ดังนี้

1. บทบาทของโรงเรียนต่อความคาดหวังของสังคม
2. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารในโรงเรียน
3. ขอบข่ายภารกิจการบริหารโรงเรียน
4. ความชัดเจนในบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อกิจการลูกเสือ
5. ปรัชญาและนโยบายของผู้บริหารโรงเรียนต่อกิจการลูกเสือ
6. ทักษะของครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือต่อบทบาทหน้าที่ของตน
7. การพิจารณาแนวทางการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน

ซึ่งบทบาทแต่ละข้อมีรายละเอียด ดังนี้

1. บทบาทของโรงเรียนต่อความคาดหวังของสังคม

สังคมและสมาชิกในสังคมมีความคาดหวังต่อโรงเรียนที่ให้บริการทางด้านการศึกษา

อาจแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ

- 1.1 การอนุรักษ์และการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคม
- 1.2 การปฏิรูป ปรับปรุง และพัฒนาวัฒนธรรมของสังคม
- 1.3 การริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เป็นเครื่องมือช่วยให้เกิดการพัฒนา

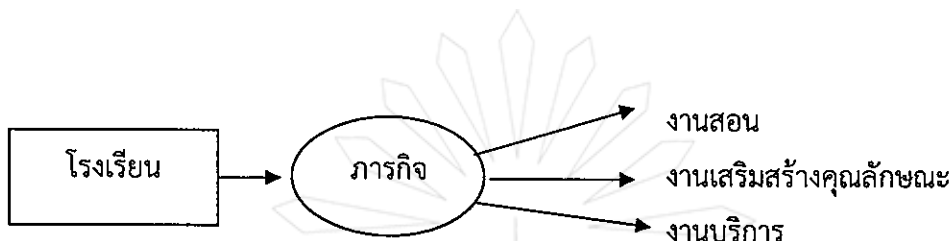
2. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน

การมองการณ์ไกลในทุกมิติของการศึกษาของชาติ ตามกระแสโลกาภิวัตน์ของโลก

ปัจจุบัน ผู้บริหารในโรงเรียนโดยเฉพาะครูผู้สอนต้องสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์หลักสูตรกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีเป้าหมายและจุดมุ่งหมายชัดเจนอย่างเป็นระบบ ดังนี้

2.1 ต้องมีแนวคิดตามบทบาทและภารกิจที่สังคมมอบหมาย ให้บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งโรงเรียนจะต้องดำเนินการ คือ

- 2.1.1 งานสอน ให้ดำเนินไปตามความคาดหวังของหลักสูตร
- 2.1.2 งานเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ
- 2.1.3 งานบริการ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการสอน

ภาพที่ 1 แสดงภารกิจของโรงเรียน

2.2 ต้องมีแนวคิดในหลักการบริหารโรงเรียน หลักการและนโยบายของโรงเรียน ต้องสัมพันธ์กัน มีมาตรการดำเนินการตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

- 2.2.1 การศึกษาจะสูงหรือต่ำอยู่ที่การดำเนินงานของโรงเรียน
- 2.2.2 การจัดการเรียนการสอนให้สัมฤทธิ์ผลและมีคุณภาพ
- 2.2.3 คุณภาพของผู้บริหาร
- 2.2.4 ประสิทธิภาพทางการบริหารของบุคลากรบริหารโรงเรียนทุกคน
- 2.2.5 การจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหาร
- 2.2.6 การจัดการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องมีทักษะกระบวนการ

เทคนิคและวิธีการ จึงจะประสบความสำเร็จ

3. ขอบข่ายภารกิจการบริหารโรงเรียน

โดยทั่วไป ขอบข่ายและภารกิจของโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ไม่ค่อยแตกต่างกันนัก จะมีลักษณะโดยภาพรวมของงานต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1 ลักษณะงานวิชาการ
- 3.2 ลักษณะงานบุคลากร
- 3.3 ลักษณะงานกิจกรรมนักเรียน
- 3.4 ลักษณะงานธุรการ การเงิน - บัญชี และวัสดุ
- 3.5 ลักษณะงานอาคารสถานที่

3.6 ลักษณะงานสัมพันธ์กับชุมชน

4. ความชัดเจนในบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อกิจกรรมลูกเสือ

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน จะมีอิทธิพลต่อบุคลากรและงานทุกด้าน และงานที่สำคัญก็คือ ลักษณะงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียน ควรกำหนดขอบข่ายดังนี้

4.1 การบริหารหลักสูตร

4.2 การบริหารด้านการเรียนการสอน

4.3 การบริหารด้านพัสดุประกอบหลักสูตรและด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน

4.4 การบริหารด้านการวัดผลและประเมินผล

4.5 การบริหารห้องสมุด

4.6 การบริหารงานนิเทศภายใน

4.7 การบริหารด้านพัฒนาทางวิชาการแก่บุคลากรในโรงเรียน

5. ปรัชญาและนโยบายของผู้บริหารโรงเรียนต่อกิจกรรมลูกเสือ

เนื่องจากกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี เป็นกิจกรรมบังคับและบังคับเลือกในระดับ ประถมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นกิจกรรมเลือกเสรีในระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายและระดับอุดมศึกษา ผู้บริหารควรให้ความสำคัญของกิจกรรมดังกล่าว และควรมีปรัชญา แนวนโยบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของหลักสูตรกิจกรรม ลูกเสือโดยพิจารณาดำเนินการตามกระบวนการการบริหารเป็น 4 ชั้น ดังนี้

5.1 ชั้นศึกษาข้อมูล สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

5.1.1 ศึกษาหลักสูตร จุดหมาย และโครงสร้างกิจกรรมลูกเสือ

5.1.2 ศึกษาความพร้อมของโรงเรียนเกี่ยวกับผู้สอน ผู้เรียน และสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกอื่น ๆ

5.1.3 ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของผู้สอน ผู้เรียนและลักษณะ

กิจกรรมลูกเสือในแต่ละชั้นเรียน

5.2 ชั้นวางแผน

5.2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายของโรงเรียน

5.2.2 จัดผู้เรียนตามระบบของกิจกรรมลูกเสือ

5.2.3 จัดครู หรือผู้กำกับเข้าสอน

5.2.4 จัดทำปฏิทินปฏิบัติการสอน

5.2.5 จัดทำแผนการสอนตามหลักสูตรกิจกรรม

5.2.6 จัดทำแผนการสอนกิจกรรมวิชาพิเศษต่าง ๆ ของลูกเสือ

5.3 ขั้นตอนการตามแผน

5.3.1 ปฏิบัติการสอนตามกระบวนการของลูกเสือ โดยเน้นการปฏิบัติและกิจกรรมกลางแจ้ง

5.3.2 สอนตามหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม

5.3.3 กิจกรรมการเรียนการสอนต้องเอื้อต่อการบริหารงานของโรงเรียน

5.3.4 สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษและกิจกรรมวิชาพิเศษลูกเสือ

5.3.5 จัดให้มีการนิเทศภายใน

5.3.6 จัดให้มีการศึกษาดูงาน

5.4 ชั้นประเมินผล

5.4.1 ให้มีการวัดผลและประเมินผลกิจกรรมตามระเบียบการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร

5.4.2 ให้มีการวัดผลและประเมินผลตามเกณฑ์การให้เครื่องหมายแบบดจ์ (Badge) กิจกรรมตามหลักสูตร และเกณฑ์การประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือในโอกาสต่าง ๆ ตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยหลักสูตรนั้น ๆ

6. ทักษะของครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือต่อบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอน

กิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น บังคับให้โรงเรียนจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับ ดังนั้นหลักสูตรดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนก็ควรมีบทบาทในการดำเนินงานดังนี้

6.1 เกี่ยวกับหลักสูตร ครูผู้สอนควรจัดทำคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรให้ครบ และทำความเข้าใจในหลักสูตรได้ครอบคลุมสาระทุกด้านตามความต้องการของหลักสูตร

6.2 ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสภาพของโรงเรียนและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นตลอดจนจำนวนของผู้เรียน

6.3 พิจารณาใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มีประโยชน์สูงสุดในการช่วยกิจกรรมการเรียนการสอน

6.4 จัดทำแผนการสอนกิจกรรมให้เป็นไปตามกระบวนการลูกเสือ และดำเนินการสอนอย่างต่อเนื่อง

6.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอน จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการปฏิบัติการเรียนการสอนและสภาพการเรียนรู้

6.6 เน้นกระบวนการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

6.7 ความสัมฤทธิ์ผลของการเรียน นอกจากจัดกิจกรรมตามกระบวนการเรียนรู้การวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่ต้องตระหนัก

6.8 การสำรวจปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และของท้องถิ่น

6.9 การจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

7. การพิจารณาแนวการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในหลักสูตร โดยให้เลือกรับกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเน้นความเป็นระเบียบวินัย พัฒนาสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนกิจกรรมได้ตามความสมัครใจ แต่ในทางปฏิบัตินั้นทางโรงเรียนอาจพิจารณาดำเนินการตามแนวปฏิบัติดังนี้

7.1 โรงเรียนเป็นผู้เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนเอง

7.2 โรงเรียนเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเพียงอย่างเดียวก็ได้ เช่น ถ้าเลือกกิจกรรมลูกเสือ- เนตรนารีเพียงอย่างเดียวแสดงว่า โรงเรียนจะเปิดสอนกิจกรรมลูกเสือให้กับเด็กชาย และสอนกิจกรรมเนตรนารีให้กับเด็กหญิง สถานศึกษาหรือโรงเรียนที่สอนหรือเลือกสอน กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 พ.ศ. 2533 ไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งโรงเรียนต้องดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของหลักสูตรและกำหนดทิศทางที่จะดำเนินการเดินทางไปสู่เป้าหมายให้ชัดเจน

2. ศึกษาและวิเคราะห์คำอธิบายของหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ ได้แก่

2.1 วิเคราะห์ส่วนที่เป็นเนื้อหา

2.2 วิเคราะห์ส่วนที่เป็นจุดประสงค์

2.3 วิเคราะห์ส่วนที่เป็นกิจกรรม

สรุปได้ว่า การดำเนินงานในกิจการลูกเสือของโรงเรียนนั้น โรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจนด้วยการมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ภาระงานที่ครอบคลุมในกิจการลูกเสือ เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียน

อนุสรณ์ กุศล (2539, หน้า140 – 142) ได้เสนอแนวปฏิบัติในการบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียน ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาของโรงเรียนในทุกมิติ เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อทราบศักยภาพของโรงเรียนว่าสามารถจะกำหนดรูปแบบในการบริหารอย่างไร

2. ประชุมคณะกรรมการลูกเสือในโรงเรียนเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและมาตรฐาน
  3. จัดโครงสร้างองค์กรบริหารงานแต่ละฝ่าย ตามความเหมาะสม
  4. กำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ - เนตรนารีทุกระดับ
  5. จัดระบบของการบริหารให้ครบทุกระดับ และกำหนดระเบียบปฏิบัติไว้เป็นแนวดำเนินการบริหาร
  6. ให้มีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือ - เนตรนารี ตามหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
  7. จัดกิจกรรมลูกเสือให้เป็นไปตามหลักการและอุดมการณ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ
  8. แนวคิดในการฝึกอบรมอาจดำเนินการได้ 2 รูปแบบ คือ ฝึกอบรมตามแนวคิดและอุดมการณ์ของพระราชบิดาแห่งการลูกเสือไทย ล้นเกล้ารัชกาลที่ 6 และฝึกอบรมตามแนวคิดหรือหลักการของลูกเสือโลก
  9. จัดให้มีสารสนเทศ เป็นแหล่งข้อมูลและติดตามข่าวสารข้อเสนอแนะจากสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
  10. ส่งเสริมและเพิ่มขวัญและกำลังใจแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ โดยพิจารณาผลงานเป็นความดีความชอบพิเศษ และขอพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดีให้กับผู้ที่มีผลงานของลูกเสือที่ดี
  11. จัดมุมลูกเสือหรือห้องลูกเสือหรือลานลูกเสือในโรงเรียน
  12. เน้นระเบียบวินัย การฝึกระเบียบแถวเป็นกรณีพิเศษ
  13. จัดทำบัตรประจำตัวผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือตามข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
  14. ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศทุกครั้ง
  15. ผู้สอนกิจกรรมลูกเสือต้องจัดทำแผนกำหนดการสอนประจำปีประจำภาคเรียน ประจำเดือนและประจำสัปดาห์ และเปิดประชุมกองในแต่ละครั้ง
  16. ควรมีแผนการวัดและประเมินผลกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และเกณฑ์ระดับเครื่องหมายลูกเสือและวิชาพิเศษลูกเสือ
- สรุปได้ว่า การบริหารจัดการกิจการลูกเสือในโรงเรียน ต้องมีโครงสร้างองค์กรบริหาร วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่และภาระงานที่ครอบคลุมกิจการลูกเสือในโรงเรียน

บทบาทของครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2534 , 111) ได้เสนอบทบาทของครูผู้สอนลูกเสือไว้ว่า ครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ ไปพร้อม ๆ กัน การพัฒนาทางด้านจิตใจ นอกจากสอดแทรกทุกรายวิชาที่สอนแล้ว การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นวิธีทางหนึ่งที่สามารถใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ให้เกิดขึ้นในใจของผู้เรียนได้ ซึ่งกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มุ่งมั่นพัฒนาด้านจิตใจให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม จุดประสงค์ของหลักสูตรกำหนด ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือนั้น จำเป็นต้องมีความรู้และทักษะ 5 ประการ ดังนี้

1. มีความเข้าใจในเรื่องกิจกรรมลูกเสือ หมายถึง จะต้องรู้และเข้าใจว่ากิจกรรมลูกเสือที่จัดขึ้นเพื่ออะไร ต้องการสร้างอะไรให้เกิดขึ้น
2. มีทักษะเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในและนอกวงการลูกเสืออย่างใกล้ชิดสนิทสนม สามารถติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างสัมพันธ์ภาพในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
3. ทักษะทางวิชาการลูกเสือ หมายถึง ทักษะการปฏิบัติงานในวิชาการต่าง ๆ ทางลูกเสือที่ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือต้องมี เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือของตนได้ เช่น การอยู่ค่ายพักแรม การสำรวจ และกิจกรรมเฉพาะอย่างของลูกเสือ
4. ทักษะเกี่ยวกับการวางแผน หมายถึง ภารกิจทั้งหมดที่ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือต้องวางแผนที่จะสอน เช่น การไปอยู่ค่ายพักแรม การจัดกิจกรรม เหตุการณ์พิเศษ กำหนดการของลูกเสือ เป็นต้น
5. ทักษะเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2538, หน้า 2-3) ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือให้แก่ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือให้มีบทบาทความรับผิดชอบ ดังนี้

1. สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและความถี่ของบุคลากร
2. สำรวจความต้องการและจำนวนผู้เรียนที่จะเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ทำโครงการจัดกิจกรรมตลอดภาคเรียน
3. เสนอแผนการจัดประชุมสัมมนาครูที่ปรึกษากิจกรรมเกี่ยวกับวิธีการจัดและแนวดำเนินการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
4. เสนอแผนในการจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อปรึกษาหารือในระหว่างการจัดกิจกรรมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5. ประมาณการใช้จ่ายเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมตลอดปีการศึกษา
6. เสนอขออนุมัติโครงการจัดกิจกรรม
7. แจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงรายการที่จะจัดกิจกรรมในแต่ละภาคเรียน
8. กำหนดระยะเวลาและสถานที่สำหรับในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม
9. ควบคุมการดำเนินการจัดกิจกรรมทุกรายการให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
10. รวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมทุกรายการเสนองานวัดผลของโรงเรียน
11. ร่วมประชุมเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมตามแผนงานที่หัวหน้าหมวดกิจกรรมกำหนด
12. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายและแนวการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
13. ดำเนินการรับสมัครสมาชิก
14. ประชุมนิเทศสมาชิกเกี่ยวกับข้อบังคับของการเข้าร่วมกิจกรรม
15. จัดให้มีคณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้ง
16. วางแผนการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมเข้าร่วมกับสมาชิก เพื่อเสนอขออนุมัติต่อหัวหน้าหมวดกิจกรรม

17. เป็นที่ปรึกษา ช่วยเหลือ และร่วมทำกิจกรรมกับสมาชิกอย่างใกล้ชิด
18. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนดรายคาบ
19. บันทึกผลการประเมิน

สรุปได้ว่า ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือให้บรรลุจุดประสงค์ โดยการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเหมาะสมกับระดับชั้น อายุ และสภาพของผู้เรียน การปฏิบัติกิจกรรมให้เป็นไปตามขั้นตอนของการจัดกิจกรรมลูกเสือ ด้านการบริหารกองลูกเสือที่มีหน้าที่รับผิดชอบอยู่แล้ว ทั้งการประเมินผลการจัดกิจกรรมตามกระบวนการของลูกเสือ

2.5 การบริหารกิจการลูกเสือตามระเบียบการรายงานลูกเสือประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการการลูกเสือแห่งชาติ (ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม) พ.ศ. 2538

การบริหารกิจการลูกเสือตามระเบียบการรายงานลูกเสือประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการการลูกเสือแห่งชาติ (ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม) พ.ศ. 2538 แบ่งออกได้ 5 ประการดังนี้

2.5.1 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ

การดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาการจัดกิจกรรมลูกเสือจะต้องดำเนินการตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ. 2509 โดยดำเนินการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การสั่งตั้งกองลูกเสือผู้มีอำนาจในการสั่งตั้งคือ

1.1.1 โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนที่สังกัดส่วนกลางเลขาธิการคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้แต่งตั้ง

1.1.2 โรงเรียนสังกัดจังหวัดต่าง ๆ (รวมทั้งสังกัดเทศบาล) ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง

2. การตั้งกลุ่มลูกเสือในระยะแรกหากมีจำนวนลูกเสือหรือผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่เพียงพอ ก็ขอตั้งเป็นกองลูกเสือไปก่อนเมื่อกองลูกเสือครบตามอัตราแล้วจึงขอตั้งกลุ่มลูกเสือต่อไป

หน่วยลูกเสือ

การจัดหน่วยลูกเสือโดยปกติจัดเป็นลำดับดังนี้ (กรมวิชาการ. 2546, หน้า 61)

1. กลุ่มลูกเสือ

2. กองลูกเสือ

3. หมู่ลูกเสือ

การเรียกชื่อกลุ่มลูกเสือกองลูกเสือและหมู่ลูกเสือ

การเรียกชื่อกลุ่มลูกเสือเรียกชื่อตามชื่อโรงเรียนหรือสถานที่ตั้งกลุ่มลูกเสือเช่นตั้งที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเรียกว่า “โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย” ถ้ามีหลายกลุ่มให้เรียกกลุ่มที่ 1, 2, 3 ฯลฯ ของโรงเรียนนั้น ตามลำดับ

การเรียกชื่อกองลูกเสือถ้ามีจำนวนลูกเสือน้อยจะตั้งได้เพียงกองลูกเสือก็ให้เรียกตามประเภทและหมายเลขประจำกองเรียงตั้งแต่หมายเลข 1, 2, 3 ฯลฯ ตามลำดับ “กองลูกเสือสำรองที่ 1 โรงเรียนอนุบาลปฐมวัย” เป็นต้น

การเรียกชื่อหมู่ลูกเสือหมู่ลูกเสือสำรองเรียกตามสีของหมู่หมู่ลูกเสือสามัญเรียกตามชื่อสัตว์ตามที่กล่าวไว้ในหนังสือสำหรับเด็กชายหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เรียกตามที่บัญญัติไว้ในหนังสือกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ

กลุ่มลูกเสือ

กลุ่มลูกเสือประกอบด้วยกองลูกเสือ 4 ประเภทคือกองลูกเสือสำรองกองลูกเสือสามัญกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และกองลูกเสือวิสามัญรวมกันประเภทละ 1 กองเป็นอย่างน้อยหรือประกอบด้วยลูกเสือประเภทเดียวกันตั้งแต่ 4 กองขึ้นไปหรือถ้ามีลูกเสือ 2-3 ประเภทต้องมีประเภทละ 2 กองขึ้นไปกลุ่มลูกเสือที่ประกอบด้วยกองลูกเสือ 4 ประเภทเรียกว่ากลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์

การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือต้องได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติหรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณีซึ่งในระยะแรกหากจัดตั้งกลุ่มลูกเสือไม่ได้ให้จัดเป็นกองลูกเสือ

รหัสของลูกเสือ

รหัสของลูกเสือเป็นเครื่องหมายเฉพาะในวงการลูกเสือซึ่งลูกเสือรับรู้และเข้าใจความหมายซึ่งกันและกันวัตถุประสงค์ของการแสดงรหัสลูกเสือก็เพื่อจะให้ลูกเสือรู้และเข้าใจว่าเราเป็นพวกเดียวกัน

วิธีแสดงยกข้อศอกงอขึ้นชิดลำตัวหันฝ่ามือข้างหน้าสูงเสมอไหล่ให้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยรวบจนติดกันนิ้วหัวแม่มือทับนิ้วก้อยอีกสามนิ้วที่เหลือเหยียดขึ้นไปตรงๆและติดกันนิ้วทั้งสามมีความหมายถึงคำปฏิญาณของลูกเสือ 3 ข้อคือ

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติศาสนาพระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

โอกาสแสดงรหัสลูกเสือ

1. เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณในพิธีปฏิญาณตน
2. เมื่อพบกับลูกเสือในประเทศหรือต่างประเทศเป็นการรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกันการสัมผัสการสัมผัสมือด้วยมือซ้ายและปฏิบัติต่อกันเช่นนี้ในหมู่ลูกเสือทั่วไป

วิธีแสดงยื่นมือซ้ายออกไปแล้วสัมผัสกับมือซ้ายของอีกฝ่ายหนึ่งสัมผัสกันเหมือนกับการสัมผัสมือขวาตามธรรมดา

การเคารพของลูกเสือ

ลูกเสือสำรองมีวิธีแสดงความเคารพ 2 วิธี

1. แสดงความเคารพเป็นบุคคลลูกเสือจะสวมหมวกหรือมิได้สวมหมวกทำวันทยหัตถ์ 2 นิ้วคือยกมือขวาขึ้นยกนิ้วชี้กับนิ้วกลางออกเหยียดตรง (รูปตัววี) แล้วใช้นิ้วชี้แตะที่กะบังหมวกต่อขอบหมวกถ้ามิได้สวมหมวกให้นิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา

2. แสดงความเคารพเป็นหมู่คือการทำแกรนด์ฮาวล์ลูกเสือสามัญมีวิธีแสดงความเคารพ 2 วิธี

2.1 วันทยหัตถ์ให้ทำวันทยหัตถ์ 3 นิ้วคือยกมือขวาขึ้นให้นิ้วชี้กับนิ้วกลางนิ้วนางติดกันแล้วให้นิ้วชี้แตะที่ขอบหมวกทรงอ่อน (เบเร่) ถ้ามิได้สวมหมวกก็ทำอย่างเดียวกับสวมหมวกถ้าอยู่ในแถวผู้บังคับบัญชาจะบอกตรง

2.2 เคารพท่าพลอง ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญทำเช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

สรุปได้ว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีความรู้ในขั้นตอนการขออนุญาตการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ สถานศึกษามีเอกสารและคู่มือแนวปฏิบัติการขอจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ

2.5.2 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ

ในการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนต้องมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ได้รับการแต่งตั้งตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติดังนี้

คุณสมบัติของผู้กำกับรองผู้กำกับตลอดจนกรรมการและเจ้าหน้าที่ลูกเสือได้กำหนดไว้ในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติดังนี้

1. คุณสมบัติผู้กำกับลูกเสือสำรองและลูกเสือสามัญ

1.1 มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชายคู่มือลูกเสือพระราชบัญญัติลูกเสือข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

1.2 มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่งตั้งผู้กำกับลูกเสือขึ้นในสำรองว่า

1.2.1 เป็นผู้มีนิสัยและความประพฤติเรียบร้อยเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก

1.2.2 เป็นผู้มีความรู้และปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

1.2.3 เป็นผู้มีความซื่อสัตย์เป็นหลักเป็นฐาน

1.2.4 เป็นผู้เสียสละอุทิศตนเพื่อการอบรมเด็ก

1.2.5 เป็นผู้ไม่มีโรคเป็นที่รังเกียจของสังคม

1.2.6 เป็นผู้มิใช่สัญชาติไทยตามกฎหมายแต่ถ้ามิใช่สัญชาติไทยต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ

1.2.7 มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และวิธีการของลูกเสือฝึกฝนใจต่อลูกเสือและสมัครใจที่ดำรงตำแหน่งทางลูกเสือ

1.2.8 รองผู้กำกับต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 18 ปี ส่วนผู้กำกับลูกเสือ มีอายุไม่น้อยกว่า 20 ปี

2. หน้าที่ของผู้กำกับลูกเสือสำรองและสามัญ

2.1 มีหน้าที่บังคับบัญชาฝึกอบรมและรับผิดชอบกิจการลูกเสือในกองลูกเสือของตน โดยให้กองลูกเสือสำรองมีผู้กำกับได้ 1 คนและมีรองผู้กำกับ 1 คนหรือมากกว่าและต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้กำกับกลุ่มลูกเสือโดยมีรองผู้กำกับเป็นผู้ช่วย

2.2 มีหน้าที่แต่งตั้งนายหมู่ลูกเสือเพื่อทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหมู่ส่วนรองนายหมู่ลูกเสือให้ผู้กำกับโดยหรือกับนายหมู่ลูกเสือนั้นรองนายหมู่ทำหน้าที่ช่วยเหลือนายหมู่ลูกเสือและทำหน้าที่แทนเมื่อนายหมู่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

3. การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรพิจารณาแต่งตั้งดังนี้

3.1 ผู้กำกับลูกเสือควรได้แก่ครูใหญ่ผู้ช่วยครูใหญ่ครูอาวุโส

3.2 รองผู้กำกับลูกเสือควรได้แก่ครูประจำชั้นครูพิเศษ

3.3 ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือควรได้แก่ครูใหญ่อาจารย์ใหญ่

3.4 รองผู้กำกับลูกเสือควรได้แก่ผู้ช่วยครูใหญ่ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่

3.5 ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนควรได้แก่ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

3.6 รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนควรได้แก่ผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ผู้ช่วยครูใหญ่

การฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2533, หน้า 111) ได้วางระเบียบว่าด้วยการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือเพื่อรับเครื่องหมายวูดแบดจ์แบ่งออกได้ 5 ชั้นคือ

1. ชั้นที่ 1 ชั้นความรู้ทั่วไป (General information cours)
2. ชั้นที่ 2 ชั้นความรู้เบื้องต้น (Basic unit leader training cours B.T.C.)
3. ชั้นที่ 3 ชั้นฝึกหัดงาน (In-Service training)
4. ชั้นที่ 4 ชั้นความรู้ขั้นสูง (Advanced unit leader training cours A.T.C.)
5. ชั้นที่ 5 ชั้นปฏิบัติการและประเมินผล (Application and evaluation)

ในที่นี้จะขอกล่าวถึงรายละเอียดในส่วน of ความรู้เบื้องต้น (B.T.C) และชั้นความรู้ขั้นสูง (A.T.C.)

1. ชั้นความรู้เบื้องต้น (B.T.C.) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.1 เพื่อให้มีความเข้าใจว่ากำหนดการของลูกเสือแต่ละประเภทได้จัดทำเพื่อสนองความต้องการของเด็กกับทั้งสนองวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

1.2 เพื่อให้มีความรู้ในการจัดวางแผนกำหนดการตามประเภทของลูกเสือที่ตนเกี่ยวข้อง

1.3 เพื่อให้สามารถเป็นผู้กำกับหรือรองผู้กำกับลูกเสือตามประเภทนั้น ๆ ทั้งสามารถกำหนดวางแผนไว้แล้วใช้ในทางที่ก่อให้เกิดความสนใจสร้างความกระตือรือร้นและมีความหมายแก่ลูกเสือ

รายละเอียดที่สำคัญในการฝึกอบรมมีดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วันโดยอยู่ประจำค่ายฝึกอบรม
2. การจัดฝึกอบรมให้จัดแยกกันตามประเภทลูกเสือ
3. ผู้เข้าฝึกอบรมชั้นความรู้เบื้องต้นจะต้องได้รับการฝึกอบรมชั้นความรู้ทั่วไปมาก่อน
2. ชั้นความรู้ขั้นสูง (A.T.C.) มีวัตถุประสงค์ดังนี้
  - 2.1 เพื่อเป็นการพัฒนาต่อเนื่องกันในด้านการเป็นผู้นำและทักษะการฝึกอบรมเด็ก

2.2 เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ในการฝึกอบรมและทักษะที่จำเป็นในการฝึกอบรมเด็กและคนหนุ่ม

2.3 เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ผู้กำกับหรือรองผู้กำกับลูกเสือ
รายละเอียดที่สำคัญในการฝึกอบรม

1. กำหนดระยะเวลาในการฝึกอบรม 7-8 วันโดยอยู่ประจำค่ายฝึกอบรม
2. การจัดฝึกอบรมให้จัดแยกกันตามประเภทของลูกเสือ
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ผ่านการฝึกอบรมขั้นเบื้องต้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 เดือน และได้ผ่านการฝึกหัดงานในกองลูกเสือมาแล้ว

หลักสำคัญของการฝึกอบรม

บี.พี. กล่าวว่า สิ่งที่เด็กต้องการมี 6 อย่าง (สุภัทรา ฤทธิบุตร. 2525, หน้า 20) คือ

1. การผจญภัย (Adventure) ได้แก่การเรียนรู้เรื่องใหม่ตื่นเต้นและไม่คาดหมายมาก่อน
2. ได้เพื่อน (Comradeship) ได้แก่การที่มีเด็กเป็นเพื่อน
3. เกือบฮาร (The Outdoor World) ได้แก่โลกภายนอกประกอบด้วยน้ำเขาลำธารทุ่งนา
4. การสนุก (Good Fun) ได้แก่ความสนุกสนานในการประกอบกิจกรรม
5. สุขสม (A Feeling of Achievement) ได้แก่ความรู้สึกภูมิใจที่ได้ทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

จนประสบผลสำเร็จ

แนวการฝึกอบรมลูกเสือมีหลักสำคัญ 9 ประการ (ประพัฒน์แสงวณิช. 2527, หน้า 91)

1. เครื่องแบบลูกเสือเป็นเครื่องหมายแห่งความดีและเกียรติลูกเสือจะต้องพิถีพิถันในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือที่ถูกต้องและสะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอทั้งจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้สมกับที่ได้ชื่อว่าลูกเสือเพื่อเป็นการรักษาชื่อเสียงของตนและคณะลูกเสือแห่งชาติส่วนเจ้าหน้าที่ทุกคนก็ควรแต่งเครื่องแบบลูกเสือในโอกาสอันควรและถือว่าเครื่องแบบลูกเสือเป็นเครื่องแบบแห่งการเสียสละในการที่ตนได้มีบทบาทในการฝึกอบรมเด็กให้เป็นพลเมืองดี

2. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือผู้กำกับพึงหมั่นฝึกอบรมเด็กให้เข้าใจและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสืออยู่เสมอโดยเฉพาะในเรื่องของความจงรักภักดีต่อชาติความเป็นพี่น้องลูกเสือทั้งโลกและการกระทำความดีต่างๆโดยเน้นให้เห็นว่าความเป็นพลเมืองดีนั้นจะต้องทำความดีและใช้ความดีนั้นให้เป็นประโยชน์มิใช่เป็นคนดีโดยอยู่เฉยๆไม่ทำอะไร

3. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือโดยถือว่าการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นสำคัญมากและควรจะเริ่มจากแหล่งที่ใกล้ตัวก่อนแล้วขยายออกไปตามวัยลูกเสือไว้ดังนี้

4. การฝึกอบรมต่อเนื่องและก้าวหน้าสูงโดยบี.พี. ได้เสนอแนะการฝึกอบรมลูกเสือไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมมีแผนกำหนดงานและอุปกรณ์พร้อม

ขั้นที่ 2 การสาธิตแสดงให้เห็นการกระทำและผลที่ได้รับ

ขั้นที่ 3 การอธิบายให้ทราบว่าต้องทำอะไรโดยละเอียด

ขั้นที่ 4 การสอนแบบลูกเสือลงมือทำด้วยตนเอง

ขั้นที่ 5 การซักถามผู้สอนถามเด็กหรือให้เด็กถาม

5. ระบบหมู่ฝึกอบรมความรับผิดชอบการเป็นผู้นำตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย
6. ระบบเครื่องหมายซึ่งลูกเสือสามารถเลือกเรียนวิชาพิเศษตามเรื่องที่น่าสนใจและเมื่อได้ผ่านการทดสอบแล้วก็จะได้รับเครื่องหมายนำมาติดกับเครื่องแบบเป็นการเชิดชูเกียรติ

7. กิจกรรมโดยเฉพาะกิจกรรมกลางแจ้งเดินทางไกลอยู่ค่ายพักแรม

8. การร้องเพลงและการเล่นเกมต่างๆ

9. การชุมนุมรอบกองไฟ

บทบาทของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีบทบาทต่อกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนดังนี้

1.1 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสืออย่างชัดเจน

1.2 ให้บริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ แก่ครู

1.3 ดำเนินการนิเทศและติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.4 กระตุ้นและส่งเสริมครูในการใช้หลักสูตรกิจกรรมลูกเสืออย่างถูกต้อง

1.5 ให้กำลังใจและบำรุงขวัญแก่ครูผู้ใช้หลักสูตรกิจกรรมลูกเสืออย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นเยี่ยงอย่างแก่ครูคนอื่น ๆ

2. ครูผู้สอนกิจกรรมในฐานะที่เป็นผู้จัดการกิจกรรมลูกเสือโดยตรงมีส่วนช่วยให้การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือและการใช้หลักสูตรลูกเสือภายในโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

2.1 ทำการศึกษาหลักการเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือที่ใช้อยู่อย่างชัดเจน

2.2 ทำการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้มีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นต่อไป

2.3 ทำการสอนให้ถูกต้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือ

2.4 พยายามคิดหาวิธีการที่เหมาะสมหรือวิธีการที่มีประสิทธิภาพสำหรับหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือที่ตนเป็นผู้ใช้

สรุปได้ว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีการแสวงหาความรู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่างๆ มีคู่มือและเอกสารที่ให้ความรู้เรื่องการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ซึ่งต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ

2.5.3 ด้านการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่างๆนำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตยซึ่งกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเป็นไปตามข้อกำหนดของคณะลูกเสือแห่งชาติรวมทั้งได้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยกำหนดหลักสูตรเป็น 4 ระดับ ระดับละ 3 ช่วงชั้นดังนี้

ตารางที่ 8 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารี

ประเภทลูกเสือ	ชั้นเรียน	กิจกรรม	วิชาพิเศษ
ลูกเสือสำรอง	ป.1	เตรียมลูกเสือสำรองดาวดวงที่ 1	มี 18 วิชา ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้มี 54 วิชา ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้มี 76 วิชา
	ป.2	ดาวดวงที่ 2	
	ป.3	ดาวดวงที่ 3	
	ป.4	ลูกเสือตรี	
ลูกเสือสามัญ	ป.5	ลูกเสือโท	เรียนนอกเวลาหรือเรียนในเวลาในภาคเรียนที่ 2
	ป.6	ลูกเสือเอก	
	ม.1	ลูกเสือโลก	
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	ม.2	ลูกเสือชั้นพิเศษ	มี 11 วิชา ใช้เวลาเรียนในเวลาตามแต่สถานศึกษาเป็นผู้จัดสัปดาห์ละ 2 คาบ
	ม.3	ลูกเสือหลวง	
	ม.4	เตรียมลูกเสือวิสามัญ	
	ม.5	สำรวจตนเอง/เข้าพิธีประจำกอง	
ลูกเสือวิสามัญ (เป็นกิจกรรมบังคับ)	ม.6	วิชาพิเศษ	

ที่มา : กรมวิชาการ, 2546

ตารางที่ 9 คติพจน์คำปฎิญาณและกฎของลูกเสือประเภทลูกเสือ

กิจกรรม	ประการ	สามัญ	สามัญรุ่นใหญ่	วิสามัญ
ระดับ (ชั้นตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544)	ประถมศึกษปีที่ 1-3	ประถมศึกษปีที่ 4-6	มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	มัธยมศึกษาปีที่ 4-6
กองลูกเสือ	อย่างน้อย 2 หมู่ ไม่เกิน 6 หมู่	อย่างน้อย 2-6 หมู่หมู่ละ 6-8 คนรวมนายหมู่และรองนายหมู่	อย่างน้อย 2 หมู่ ไม่เกิน 6 หมู่หมู่ละ 4-8 คนรวมนายหมู่และรอง นายหมู่	หมู่ละ 4-6 คนรวมนายหมู่และ รองนายหมู่ (ไม่เกิน 40 คน) โดยแบ่งออกเป็นชุดหรือหมู่ ตามความต้องการ
คติพจน์	ทำดีที่สุด (DO OUR BEST)	จงเตรียมพร้อม (BE REPARED)	มองไกล (LOOK WIDE)	บริการ (SERVICE)
คำปฎิญาณ	ข้าสัญญาว่า ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ข้อ 2 ข้าจะยึดมั่นในกฎของ ลูกเสือสำรองและบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน	ข้าสัญญาว่า ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของ ลูกเสือ	ข้าสัญญาว่า ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของ ลูกเสือ	เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ประเภทลูกเสือ			
กิจกรรม	สำรอง	สามัญ	สามัญรุ่นใหญ่
กฎ	ข้อ 1 ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่ ข้อ 2 ลูกเสือสำรองไม่ทำตามใจตนเอง	ข้อ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้ ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์	ข้อ 1 ลูกเสือมีความสามัคคี เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ ข้อ 2 ลูกเสือมีความสามัคคี เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ
			ข้อ 7 ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดาและผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ

ตารางที่ 9 (ต่อ)

กิจกรรม	ประเภทลูกเสือ	สำรอง	สามัญ	สามัญรุ่นใหญ่	วิสามัญ
ที่มา : กรมวิชาการ, 2546.			ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ว่าง ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้นำที่ดี ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกายวาจาใจ		

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีระดับประถมศึกษา

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาทางกายสติปัญญาจิตใจและศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้าความสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 56)

1. มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณกฎและคติพจน์ของลูกเสือสำรอง/สามัญ
2. มีทักษะการสังเกตจดจำการใช้มือการแก้ปัญหาและทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. มีความซื่อสัตย์สุจริตมีระเบียบวินัยมีความสามัคคีเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมีความเสียสละบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอสร้างสรรค์งานฝีมือสนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาทางกายสติปัญญาจิตใจและศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้าความสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังนี้ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 69)

1. มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณกฎและคติพจน์ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
2. มีทักษะการสังเกตจดจำการใช้มือเครื่องมือการแก้ปัญหาและทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. มีความซื่อสัตย์สุจริตมีความกล้าหาญอดทนเชื่อมั่นในตนเองมีระเบียบวินัยมีความสามัคคีเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมีความเสียสละบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอสร้างสรรค์งานฝีมือสนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาควรจัดให้มีกิจกรรมเปิดประชุมกองทุกครั้งก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเองโดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 74)

1. พิธีเปิดกองแกรนด์ฮาวล์ (การทำแกรนด์ฮาวล์มีเฉพาะลูกเสือสำรองเท่านั้น) ชักธงขึ้น สวดมนต์สงบนิ่งตรวจแยก

2. เกมหรือเพลงทำให้เกิดความสนุกสนานเป็นการอบอุ่นร่างกายก่อนการปฏิบัติกิจกรรม อาจใช้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับเนื้อหาเสมอไป

3. การปฏิบัติกิจกรรมเน้นการปฏิบัติเป็นโดยเน้นใช้ระบบหมู่เพื่อสะดวกต่อการเรียนการสอนตลอดจนการควบคุมดูแลตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไข

4. การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ควรเน้นเรื่องง่าย ๆ และสรุปให้ลูกเสือเข้าใจว่ามีประโยชน์อย่างไรส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความสามัคคีความซื่อสัตย์ความเสียสละ ความกล้าหาญอดทน

5. พิธีปิดนัดหมายตรวจแกรนด์ฮาวล์เชิญธงลงเลิก

การวัดผลประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

การวัดผลและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือมี 2 กิจกรรมคือ

1. กิจกรรมบังคับเป็นการวัดผลประเมินผลเพื่อให้ลูกเสือเนตรนารีผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตรโดยการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและมีการวัดผลตลอดภาคเรียนโดยการ

1.1 สังเกต

1.1.1 ความสนใจ

1.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรม

1.2 ชักถาม

1.3 การทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

2. วิชาพิเศษเป็นการวัดและประเมินผลในแต่ละวิชาโดยการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้

2.1 ผ่าน (ผ.)

2.2 ไม่ผ่าน (มผ.)

กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือ-เนตรนารี

การอยู่ค่ายพักแรมเป็นหัวใจของการลูกเสือโลกเสือทุกคนต่างมีโอกาสที่จะอยู่ค่ายพักแรม เนื่องจากตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือพ.ศ. 2509 ข้อ 273-279 กำหนดไว้ว่าให้ผู้กำกับกลุ่มหรือผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือไปฝึกเดินทางไกลและแรมคืนในปีหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 ครั้งครึ่งหนึ่งให้พักแรมอย่างน้อย 1 คืน

การเดินทางไกลและแรมคืนมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีความอดทนอยู่ในระเบียบ วินัยรู้จักช่วยเหลือตัวเองรู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นตลอดจนเรียนวิชาลูกเสือเพิ่มเติมผู้บังคับบัญชา ลูกเสือจำเป็นต้องวางแผนนำลูกเสือเดินทางไกลและแรมคืนไว้ให้พร้อมก่อนและเน้น ๆ ดังนั้น

บทบาทผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อลูกเสือต่องานการอยู่ค่ายพักแรมและตามหน้าที่ของตนเองจึงจำเป็นต้องหาโอกาสให้ลูกเสือของตนได้มีโอกาสในการอยู่ค่ายพักแรมเสมอ

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือต้องเข้าใจว่ากิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมนี้เป็นกิจกรรมสำหรับเด็กมิใช่กิจกรรมของผู้ใหญ่ความสำเร็จคือกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของเด็กได้แก่การผจญภัยการได้เพื่อนได้เรียนรู้ทั้งสิ่งใหม่ได้ความสนุกและความสุขพร้อมทั้งเกิดทัศนคติที่ดีต่อการไปอยู่ค่ายพักแรมถือว่าสิ่งนี้เป็นจุดหมายที่สำคัญที่สุด

วิชาพิเศษลูกเสือ

ลูกเสือทั้ง 4 ประเภทที่เรียนหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสำรองลูกเสือสามัญลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญอาจสอบวิชาพิเศษได้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้วิชาเหล่านี้มุ่งหมายให้ลูกเสือได้แสดงออกซึ่งทักษะและความสนใจของตนเองเพื่อให้ได้มีส่วนในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับลูกเสืออื่นๆ ด้วยซึ่งแนวปฏิบัติในการสอบวิชาพิเศษลูกเสือมีแนวปฏิบัติดังนี้ (กรมวิชาการ. 2546, หน้า 75)

1. ทำการสอบวิชาพิเศษโดยใช้เวลานอกเหนือจากที่ลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมตามปกติหรือในขณะที่อยู่ค่ายพักแรมนอกจากนี้ลูกเสืออาจใช้เวลาว่างของตนเองทำการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ของวิชาพิเศษแล้วขอทำการสอบหรือส่งรายงานผลการปฏิบัติงานของรายวิชานั้นแก่ผู้กำกับลูกเสือเพื่อขอระดับเครื่องหมายการสอบจะจัดให้มีขึ้นปีละกี่ครั้งก็ได้โดยเน้นการปฏิบัติจริงเมื่อสอบผ่านแล้วให้ผู้กำกับลงนามรับรองในสมุดประจำตัวลูกเสือ

2. วิชาพิเศษลูกเสือวิชาใดที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ลูกเสือเข้าร่วมตามปกติก็ให้นำไปบูรณาการรวมทั้งทำการสอบภาคปฏิบัติของวิชาพิเศษนั้นและให้ถือว่าที่ผ่านการสอบแล้วมีสิทธิ์ระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษนั้นด้วย

3. ให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการขอซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือตามจำนวนที่ลูกเสือได้รับจากร้านค้าขององค์การคุรุสภา

4. สำหรับวิชาพิเศษลูกเสือให้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ ดังนี้

4.1 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2522

4.2 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525

4.3 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528

4.4 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ
วิสามัญ (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2529

การจัดเวลาเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปีทั้งการจัดเวลา
เรียนในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มและรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติมรวมทั้งต้องจัดให้มีเวลาสำหรับ
ทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนตามความเหมาะสมกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเป็นส่วนหนึ่งใน
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีแนวการจัดดังนี้

1. สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะและ
ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนโดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1.1 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น
การบูรณาการโครงการองค์ความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นต้น

1.2 จัดกิจกรรมตามความสนใจความถนัดตามธรรมชาติและความสามารถความ
ต้องการของผู้เรียนและชุมชนเช่นชมรมทางวิชาการต่างๆเป็นต้น

1.3 จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคมเช่นกิจกรรม
ลูกเสือเนตรนารีเป็นต้นจัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่างๆฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง
และส่วนรวม

ตารางที่ 10 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ช่วงชั้น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา	
	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3	ช่วงชั้นที่ 4
	(ป.1- 3)	(ป.4- 6)	(ม.1- 3)	(ม.4- 6)
การศึกษาภาคบังคับ				
การศึกษาขั้นพื้นฐาน				
กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม				
ภาษาไทย	☉	☉	☉	☉
คณิตศาสตร์	☉	☉	☉	☉
วิทยาศาสตร์	☉	☉	☉	☉
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	☉	☉	☉	☉
สุขศึกษาและพลศึกษา	☐	☐	☐	☐
ศิลปะ	☐	☐	☐	☐
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	☐	☐	☐	☐
ภาษาต่างประเทศ				
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	▲	▲	▲	▲
เวลาเรียน	ประมาณปีละ	ประมาณปีละ	ประมาณปีละ	ไม่น้อยกว่าปีละ
	800-1000	800-1000	1000-1200	1200
	ช.ม.	ช.ม.	ช.ม.	ช.ม.

☉ สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดการเรียนรู้และการแก้ปัญหา

☐ สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและการทำงาน

▲ กิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้ นอกสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และการพัฒนาตนตามศักยภาพ

ที่มา : กรมวิชาการ, 2544.

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาลูกเสือ สถานศึกษามีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ ผู้บังคับบัญชามีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ในการสอนวิชาลูกเสือและมีการวัดผลประเมินผล กำกับ ติดตามการสอนอย่างจริงจัง

2.5.4 ด้านการเงินลูกเสือ

เงินบำรุงลูกเสือได้แก่เงินบำรุงประจำปีจากลูกเสือผู้บังคับบัญชาลูกเสือผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการพิเศษและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ(สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2538, หน้า 47-48)

1. วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บเงินบำรุงลูกเสือ

1.1 ให้ได้เงินมาใช้จ่ายในกิจการลูกเสือ

1.2 เพื่อให้ลูกเสือผู้บังคับบัญชาลูกเสือผู้ตรวจการลูกเสือกรรมการลูกเสือกรรมการลูกเสือพิเศษและเจ้าหน้าที่ลูกเสือทะนุบำรุงองค์การของตนด้วยความเสียสละ

1.3 เพื่อฝึกอบรมให้ลูกเสือรู้จักการทำงานเพื่อให้ได้เงินมาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเองด้วยความสุจริตใจ

2. อัตราเงินบำรุงลูกเสือ

2.1 เก็บเงินจากลูกเสือคนหนึ่งไม่เกินปีละ 5 บาทจะเก็บในอัตราเท่าใดให้ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดเป็นผู้กำหนดสำหรับกองลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติให้เลขาธิการกรรมการลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้กำหนด

2.2 เก็บเงินจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือกรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือกำหนดปีละ 10 บาทเมื่อชำระครบ 10 ปีแล้วถือว่าเป็นสมาชิกตลอดชีพหรือชำระค่าเงินบำรุงตลอดชีพครั้งเดียวเป็นเงิน 100 บาท กลุ่มหรือกองลูกเสืออาจหารายได้โดยชอบด้วยกฎหมายในจังหวัดของตนเพื่อเสริมกิจการลูกเสือแต่ต้องไม่ปฏิบัติงานใดๆเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้โดยไม่สมเกียรติของลูกเสือการควบคุมเงินรายได้กองหรือกลุ่มลูกเสือเงินรายได้ทุกประเภทที่กองหรือกลุ่มลูกเสือได้รับให้มีกรรมการรับผิดชอบ 3 นายประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาลูกเสือหรือครูในโรงเรียนนั้นมีหน้าที่เก็บรักษาและควบคุมการจ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์จัดทำบัญชีรับจ่ายและประกาศรายรับรายจ่ายให้ลูกเสือทราบทุกเดือนเงินรายได้นี้ให้นำไปฝากธนาคารหรือศึกษาธิการอำเภอหรือจังหวัด

3. หลักการจ่ายเงินรายได้ลูกเสือต้องจ่ายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

3.1 เพื่อจัดหาอุปกรณ์เพื่อจัดอบรมลูกเสือ

3.2 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือ

3.3 เพื่อจัดพิมพ์ตำราคู่มือและเอกสารเกี่ยวกับลูกเสือ

3.4 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับกิจการลูกเสือ

สรุปได้ว่า การเก็บเงินลูกเสือมีการกำหนดอัตราที่แน่นอนและแจ้งให้ทราบทั่วกัน มีการเก็บอย่างต่อเนื่องเป็นไปตามข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

2.5.5 ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ

ในการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนทุกระดับกลุ่มหรือกองลูกเสือต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอตามลำดับขั้นคือกลุ่มหรือกองลูกเสือรายงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอรายงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดและจังหวัดรายงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติตามลำดับโดยรายงานตามแบบรายงานลูกเสือประจำปี (ล.ส.5) ที่สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติกำหนดขึ้นซึ่งแบบรายงานลูกเสือประกอบด้วย (สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ. 2533, หน้า 29-32)

1. กลุ่มลูกเสือโดยแยกเป็นกองลูกเสือสำรองกองลูกเสือสามัญกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กองลูกเสือวิสามัญและจำนวนลูกเสือจำนวนผู้บังคับบัญชาลูกเสือทั้งหมด
2. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือรายงานเกี่ยวกับจำนวนผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามกลุ่มหรือกองลูกเสือแต่ละประเภทและรายงานขั้นหรือวุฒิของผู้บังคับบัญชาดังนี้ขั้นความรู้ทั่วไปขั้นความรู้เบื้องต้นขั้นความรู้ขั้นสูงขั้นผู้ให้การฝึกอบรมระดับชาติและขั้นผู้บริหารลูกเสืออาชีพ
3. การเงินและทรัพย์สินรายการรับจ่ายเงินในรอบปีและทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างปีตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป
4. การเรียนการสอนรายงานการฝึกวิชาชีพต่าง ๆ วิชาชีพลูกเสือการฝึกอบรมนายหมู่ลูกเสือกิจกรรมลูกเสือที่สำคัญในรอบปีเป็นต้น

นอกจากนี้จะมีรายงานลูกเสือประจำปีตามแบบล.ส.5 แล้วในการจัดกิจกรรมลูกเสือที่สำคัญของกลุ่มหรือกองลูกเสือแต่ละครั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่เป็นผู้กำกับลูกเสือควรรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบตามลำดับเช่นการบำเพ็ญประโยชน์ของลูกเสือการจัดพิธีราชสดุดีการจัดพิธีสวนสนามในวันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติการไปอยู่ค่ายพักแรมของกลุ่มหรือกองลูกเสือ

นโยบายกระทรวงศึกษาธิการต่อกิจการลูกเสือ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายต่อกิจการลูกเสือ 8 ประการในคราวประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 25 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2532 ณ ห้องประชุมศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยความว่า

1. มีความจำเป็นที่จะต้องให้ทุกคนในโรงเรียนเป็นลูกเสือทุกคนตั้งแต่อนุบาลจนจบการศึกษาภาคบังคับถึงอุดมศึกษาจนกว่าเขาจะออกไปประกอบอาชีพโดยให้ทุกโรงเรียนจัดการเรียนการสอนลูกเสือยุวกาชาดเนตรนารีโดยวิธีการลูกเสือคือเรียนด้วยการกระทำวางแผนการสอนวิชาลูกเสือโดยเน้นการเรียนการสอนให้มากขึ้นให้มีวางแผนการสอนวิชาลูกเสือให้มีมาตรฐานอย่างเด่นชัดให้มีการติดตามผลประเมินการสอนของครูการเรียนการสอนลูกเสือในภาคปฏิบัติ กิจกรรมให้บรรล่วัตถุประสงค์ของกิจการลูกเสือแห่งชาติเช่นการเรียนด้วยการปฏิบัติจริงผู้บริหารต้องสอดส่องเป็นพิเศษ

2. ให้กรมวิชาการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับของนักเรียนทุกคนจะต้องเรียนเป็นแนวปฏิบัติให้กรมวิชาการเน้นให้นักเรียนทุกคนต้องเป็นลูกเสือเพราะลูกเสือสร้างคนให้มีระเบียบวินัย เสียสละบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นกรมสามัญศึกษาต้องประสานงานกับกรมพลศึกษากรมฝึกหัดครู สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมต่างๆที่มีโรงเรียนในสังกัดให้แต่ละกรม ดำเนินการสอนลูกเสือด้วยการปฏิบัติจริงอย่างจริงจังแต่โดยด่วนหลักสูตรกรมวิชาการจะต้อง ดำเนินการและประเมินผลหลักสูตรของลูกเสืออยู่ตลอดเวลาเพื่อแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้มี ประสิทธิภาพนอกจากนี้กรมวิชาการต้องประสานงานกับคณะลูกเสือแห่งชาติอย่างใกล้ชิด

3. ควรกำหนดเรื่องยกเว้นเครื่องแบบโดยให้มีผ้าผูกคอเป็นสัญลักษณ์เท่านั้นใช้ประกอบ เครื่องแบบนักเรียนให้ดำเนินการร่างกฎหมายโดยเร็วจนกว่าจะมีกฎกระทรวงออกกำหนด

4. ให้วิทยาลัยครูจัดฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือแก่นักศึกษาทุกคนทุกสาขาวิชาเอก

5. ให้มีการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือให้แก่ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการที่ ยังไม่มีวุฒิทางลูกเสือให้สำนักงานปลัดกระทรวงประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการบริหาร ลูกเสือแห่งชาติให้จัดฝึกอบรมตามแบบโรงเรียนนายอำเภอของวิทยาลัยปกครองกระทรวงมหาดไทย

6. ให้กรมพลศึกษาจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนลูกเสืออย่างรวดเร็วโดยให้กรมพล ศึกษาติดตามการเรียนการสอนลูกเสือทุกโรงเรียนโดยประสานงานกับกรมเจ้าสังกัดให้กรมพลศึกษา ประสานงานกับเขตการศึกษาจังหวัดอำเภอทั่วประเทศ

7. ให้มีการวางแผนการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือชั้นบี.ที.ซี. และเอ.ที.ซี. ให้กรมพล ศึกษาเขตการศึกษาและจังหวัดตลอดจนกรมเจ้าสังกัดที่มีโรงเรียนร่วมกันสำรวจจำนวนผู้บังคับบัญชา ลูกเสือที่ยังไม่มีวุฒิทางลูกเสือเพื่อวางแผนจัดเข้ารับการอบรมเป็นงวดๆไปทั้งชั้นบี.ที.ซี. และเอ.ที.ซี. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องมีความรู้ในวิชาลูกเสือถึงจะสอนลูกเสือได้กระทรวงศึกษาธิการให้การ สนับสนุนการฝึกอบรมการฝึกวิชาผู้กำกับลูกเสือทุกระดับอย่างเต็มที่

8. ให้ครูที่ฝึกอบรมลูกเสือให้มีความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษด้วยในสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูได้ทำเรื่องขอความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

สรุปได้ว่า สถานศึกษามีเอกสารคู่มือและแบบรายงานลูกเสือประจำปี (ลส.5) มีการจัดเก็บ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสืออย่างมีระบบ มีการสรุปผล ประเมินผลเมื่อสิ้นสุด กิจกรรม บันทึกปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนากิจการลูกเสือต่อไป

2.6 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา

2553 ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอนาเยีย อำเภอบ้านฝาง อำเภออุทุมพรพิสัยและอำเภอน้ำโสม จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนด เรื่องกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546

โดยอำนาจตามความ มาตรา 5 และมาตรา 37 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กับมาตรา 8 มาตรา 33 วรรคสอง และมาตรา 76 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่สภาการศึกษาจึงกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานจำนวน 183 เขต ดังนี้

ลำดับที่ 173 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เปลี่ยนแปลงเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ประกอบด้วย อำเภอบ้านฝาง อำเภอน้ำโสม อำเภอนาเยียและอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดอุดรธานีให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ตั้งอยู่ที่ อำเภอบ้านฝาง (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 59)

ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ตั้งอยู่ที่อำเภอบ้านฝาง รับผิดชอบในการบริหารจัดการการศึกษาชั้นพื้นฐานครอบคลุม 4 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภออุทุมพรพิสัย อำเภอบ้านฝาง อำเภอน้ำโสมและอำเภอนาเยีย มีสถานศึกษาในสังกัด 165 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4, 2552, www.sornor.org/?p=469) โดยมีสภาพภาพทั่วไปดังนี้

1. อำเภอบ้านฝาง มีกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนภูพระบาท จำนวนสถานศึกษา 16 แห่ง กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนลุ่มน้ำโมง จำนวนสถานศึกษา 18 แห่ง กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนมหาธาตุเจดีย์ จำนวนสถานศึกษา 18 แห่ง กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโนนทองหายโคก จำนวนสถานศึกษา 16 แห่ง และกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบ้านฝาง จำนวนสถานศึกษา 8 แห่ง รวมทั้งหมด 76 แห่ง

2. อำเภออุทุมพรพิสัย มีกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนภูพาน จำนวนสถานศึกษา 14 แห่ง กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอุทุมพรพิสัยเมืองเพี้ย จำนวนสถานศึกษา 12 แห่ง และกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเชียงเพ็งปะโค จำนวนสถานศึกษา 14 แห่ง รวมทั้งหมด 40 แห่ง

3. อำเภอน้ำโสม มีกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนหนองแวงสามัคคี จำนวนสถานศึกษา 11 แห่ง กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสำราญ จำนวนสถานศึกษา 10 แห่ง และกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนน้ำโสม จำนวนสถานศึกษา 9 แห่ง รวมทั้งหมด 30 แห่ง

4. อำเภอนายูง มีกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนนายูงโนนทอง จำนวนสถานศึกษา 10 แห่ง และกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบ้านก้องนาแค จำนวนสถานศึกษา 9 แห่ง รวมสถานศึกษาทั้งหมด 19 แห่ง

โครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ประกอบด้วย 6 กลุ่มงาน ซึ่งมีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ

งานอำนวยการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร การประสานงานและให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ให้กลุ่มภารกิจและงานต่าง ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถบริหารจัดการและดำเนินงานตามบทบาทภารกิจอำนาจหน้าที่ได้อย่างเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลบนพื้นฐานของความถูกต้องโปร่งใส ตลอดจนสนับสนุนและให้บริการข้อมูลข่าวสาร เอกสาร สื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษา และทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาบริหารจัดการได้อย่างสะดวก คล่องตัวมีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. กลุ่มบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในเขตพื้นที่การศึกษา เป็นมาตรการจูงใจให้ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของหน่วยงาน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจระบบคุณธรรม และหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัว เกิดความอิสระในการปฏิบัติงานภายใต้กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ นำไปสู่การบริการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนต่อไป

3. กลุ่มนโยบายและแผน

เป็นกลุ่มงานที่ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษาเป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาชาติ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานตามยุทธศาสตร์ เป็นสำคัญ (Strategic Results – Based Management : SRBM) ใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting : SPBB) โดยเน้นความโปร่งใส ทันสมัย ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยึดหลักการมีส่วนร่วม (Participation) การบริหารที่สนับสนุนให้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management) โดยมีกระบวนการวางแผน การดำเนินการตามแผน การกำกับ ติดตามผลอย่างเป็นระบบ

4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

งานส่งเสริมการจัดการศึกษาเป็นงานที่สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเป็นการบูรณาการการจัด

การศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยไปสู่การศึกษาตลอดชีพ นำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ประกอบการเรียนการสอน ส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตใจให้สมบูรณ์ จัดสวัสดิการ สวัสดิภาพ และกองทุนเพื่อการศึกษา ที่จะเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนปกติ ด้อยโอกาส พิการ และมีความสามารถพิเศษอีกทั้งส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบัน ทางการศาสนาสถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ร่วมจัดการศึกษาที่จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียน

5. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นกลุ่มงานดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานเท่าเทียมกัน โดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษา

6. กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน

งานส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน เป็นกลุ่มงานที่สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเป็นการบูรณาการการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยไปสู่การศึกษาตลอดชีพ เป็นกลุ่มงานที่ดำเนินการส่งเสริมการอุดหนุนกองทุนสวัสดิการสถานศึกษาเอกชน งานสวัสดิการสถานศึกษาเอกชน งานส่งเสริมการบริหารงานบุคคลและการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชน งานส่งเสริมข้อมูลสารสนเทศ งานพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาเอกชน

7. หน่วยตรวจสอบภายใน

หน่วยตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานควบคุมภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการส่งสัญญาณเตือนความเสี่ยงที่ทำให้หน่วยงานปฏิบัติไม่บรรลุเป้าหมาย การตรวจสอบภายในที่เพียงพอมีการสอบทานที่ดีสามารถที่จะทำให้การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล ประหยัดและโปร่งใส

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

ชานาญ สุวรรณเรือง (2549, หน้า 10-11) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการลูกเสือสามัญโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ แตกต่างกัน โดยผู้บริหารและผู้กำกับลูกเสือที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมสูงกว่าผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก

อเนก เกตุวงศา (2549, หน้า 10-11) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่าสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนครโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีตำแหน่งทางลูกเสือต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี โดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีวุฒิทางลูกเสือต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี โดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีตำแหน่งทางลูกเสือต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีวุฒิทางลูกเสือต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน สภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่ควรนำไปพัฒนา คือ ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านวัดผลประเมินผล ซึ่งมีสภาพอยู่ในระดับปานกลาง แต่ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่ควรนำไปพัฒนา คือ ด้านการบริหารด้านหลักสูตรและด้านกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม

สุรพล ทานุพันธ์ (2549, หน้า 10-11) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรดิษฐ์เขต 1 พบว่าด้านการวางแผนการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรดิษฐ์เขต 1 ส่วนใหญ่ได้วางแผนพร้อมกับการจัดชั้นเรียนมีการแต่งตั้งมอบหมายงานรับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือสามัญโดยมีคำสั่งแต่งตั้งในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีส่วนการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญมีการประชุมทุก 3 เดือนต่อครั้ง การจัดบุคลากรเพื่อรับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือสามัญโรงเรียนได้จัดบุคลากรไว้ 2 คน มีการปฏิบัติตามแผนอย่างสม่ำเสมอ ด้านการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรจากเงินอุดหนุนทั่วไปของโรงเรียนการจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมการฝึกอบรมกิจกรรมลูกเสือสามัญได้รับจากการบริจาคด้านการบริหารงานภายในกองลูกเสือสามัญในโรงเรียนโรงเรียนส่วนใหญ่มีกองลูกเสือแต่ยังไม่ดำเนินการขอตั้งกองให้เรียบร้อยถูกต้อง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญส่วนใหญ่ได้รับการแต่งตั้งเรียบร้อยถูกต้องมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่รับผิดชอบส่วนใหญ่มี 2 - 3 คนความพอเพียงของผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญมีจำนวนเพียงพอ ความต้องการผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญต้องการ 2 - 4 คน มีการแต่งตั้งให้มีผู้ควบคุมกำกับติดตามนิเทศการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญให้เป็นไปตามแผนส่วนใหญ่มีผู้ควบคุมกำกับติดตามนิเทศ

หนูจันทร์ ทิบุญมา (2550, หน้า 11) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสำรองของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีการบริหารกิจกรรมลูกเสือสำรองโดยรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดบุคลากร รองลงมาคือ ด้านการควบคุม ส่วนด้านที่ต่ำสุดคือ ด้านการวางแผน ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารกิจกรรมลูกเสือสำรองของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

รัชดา รักษาศิลป์ (2550, หน้า 10-11) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย พบว่า สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมลูกเสือในส่วนการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดครูเข้าสอน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติมากส่วนวิธีดำเนินการที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การจัดครูเข้าสอนพิจารณาครูที่ผ่านการอบรมลูกเสือมาก่อนด้านการนิเทศติดตามและประเมินผลโดยภาพรวมมีการปฏิบัติมาก ส่วนวิธีดำเนินการที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การวางแผนก่อนการนิเทศ ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวม มีการปฏิบัติปานกลางส่วนวิธีดำเนินการที่มีการปฏิบัติมาก ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณในการซื้อวัสดุ - อุปกรณ์การสอนลูกเสือสามัญ ส่วนด้านที่ปฏิบัติปานกลาง ได้แก่ การ

สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สำหรับวิธีการดำเนินงานของครูผู้สอนด้านที่ปฏิบัติมาก ได้แก่ ด้านการ
ดำเนินการสอนด้านการวัดผลและประเมินผล

ส่วนด้านที่ปฏิบัติปานกลางได้แก่ด้านการวางแผนด้านการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การสอนใน
ส่วนของปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานของผู้บริหารปัญหาที่พบมาก ได้แก่ ด้านการ
สนับสนุนงบประมาณส่วนของครูผู้สอนปัญหาโดยรวมน้อยที่ปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนขาดการกระตุ้น
ให้นักเรียนสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ ทั้งผู้บริหารและครูต้องการให้มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูน
ความรู้ประสบการณ์แก่ครูผู้สอนและต้องการให้มีค่ายลูกเสือของกลุ่มโรงเรียน

อเนก ปัทมพงศา (2550, หน้า11) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือของสถาน
ศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1 พบว่า ปัญหาการบริหาร
กิจการลูกเสือของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1 ใน
ภาพรวมพบปัญหาการบริหารปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาการบริหารกิจกรรม
ลูกเสือของสถานศึกษาด้านการเรียนการสอนลูกเสือด้านการเงินลูกเสือ และด้านการรายงานกิจกรรม
ลูกเสือพบปานกลาง ส่วนด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ และด้านการบังคับบัญชาลูกเสือพบน้อย
โดยด้านการเงินลูกเสือมีปัญหาสูงสุดตามตัวแปรภูมิทางลูกเสือในภาพรวมและรายด้านพบว่า ไม่
แตกต่างกัน ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือของสถานศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษา
ขนาดใหญ่ในภาพรวมมีความแตกต่างกัน โดยสถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าสถานศึกษาขนาด
ใหญ่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การจัดกลุ่มหรือกองลูกเสือ ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ และด้านการ
รายงานกิจกรรมลูกเสือความแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างจากการศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าว
สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานลูกเสือนั้นมีลักษณะคล้าย ๆ กัน แม้ว่าจะปฏิบัติในสถานที่ต่างกันก็ตามโดยที่
การปฏิบัติงานลูกเสือนั้นเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ดังนั้น การปฏิบัติงานจึงมีปัญหาในลักษณะ
เดียวกัน

ณรงค์ จันทะคัด (2550, หน้า 9-10) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหาร
กิจการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผล
การศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ระดับความ
ต้องการพัฒนาบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย
ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากิจกรรมลูกเสือ มีความคิดว่าสมควรพัฒนาการบริหารงานกิจกรรม
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ใน 5 ด้าน คือ
งานทะเบียน งานพัสดุ งานหลักสูตร งานวัดผลประเมินผลและงานรายงาน เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยใน

การปฏิบัติต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม นอกจากนั้นไม่ต้องการพัฒนา สำหรับผลการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญเพื่อเสนอแนะและยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการพัฒนาที่ผู้ศึกษาจัดทำขึ้นมีความเหมาะสมและสามารถใช้ได้จริงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ปกครอง สุปัญญา (2551, หน้า 10-11) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักคณะกรรมการอาชีวศึกษา จังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนลูกเสือวิสามัญ มีความเห็นต่อสภาพปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินกิจกรรมลูกเสือวิสามัญโดยรวมต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนลูกเสือวิสามัญในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ โดยรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการศึกษาครั้งนี้เสนอแนวทางการพัฒนาสภาพปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือวิสามัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนครไว้ด้วย

บุญยง แซนสิงห์ (2552, หน้า 9-10) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า การบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดมุกดาหารทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการจัดองค์การ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการประสานงาน ด้านการประเมิน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดมุกดาหาร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษา จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชา ลูกเสือที่มีวุฒิการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนทางการศึกษา จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

สุเทพ วงศ์พงษ์คำ (2553, หน้า 12) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารกิจการลูกเสือของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการนำผลการประเมินย้อนกลับมาปรับปรุงแก้ไข รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการวางแผน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการตรวจสอบหรือการประเมินอย่างเป็นระบบ ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการตรวจสอบหรือการประเมินอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีปัญหาต่ำสุดคือ ด้านการนำผลการประเมินย้อนกลับมาปรับปรุงแก้ไข การเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการลูกเสือของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่าง การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่าง การเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการลูกเสือของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่าง การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่าง

จากผลการศึกษาวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปได้ดังนี้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษาหรือในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบปัญหาในการดำเนินการจัดซึ่งโดยทั่วไปมีปัญหาสอดคล้องกันสามารถแยกได้เป็น 3 ประเด็นคือครูผู้สอนขาดทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนการสอนขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนและการประเมินผลไม่เป็นไปตามสภาพที่แท้จริง

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แวน เดอร์ล็อกท์ (Van Del Logt, 2003, p. 3695-A) ได้ศึกษาความสามารถในการรบของลูกเสืออินเดียเผ่าเพาหนีในกองทัพสหรัฐ 1864-1877 เป็นการศึกษาการสนับสนุนของอินเดียเผ่าเพาหนี จำนวน 100 คน ในการเข้าร่วมในสงครามในสหรัฐอเมริกาช่วง 1864/4877 ภายใต้บังคับ

บัญชาของนายพลแฟรงค์ เจ. นอร์ธ ทางด้านตะวันตก โดยปฏิบัติหน้าที่เป็นกองสอดแนมสร้างแนวป้องกันการสื่อสารป้องกันรางรถไฟ ซึ่งมีหลายครั้งที่สามารถป้องกันกองกำลังอเมริกันจากผู้บุกรุกได้ ลูกเสือเป็นส่วนหนึ่งที่นายพลแฟรงค์ใช้บังคับบัญชากองพันอินเดียนเผ่าเพาเนียให้มีวินัยและชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเหตุผลที่อินเดียนเผ่าเพาเนีย ประสบความสำเร็จในการเป็นพันธมิตรของอเมริกา ผลการศึกษา พบว่า อินเดียนเผ่าเพาเนีย ได้ประยุกต์ความรู้และประสบการณ์การต่อสู้บนพื้นที่ราบของอินเดียนผนวกกับกฎเกณฑ์ใหม่เช่นเดียวกับลูกเสือเพื่อใช้ในการต่อสู้ ซึ่งกองทัพได้นำมาใช้เช่นเดียวกัน โดยข้อเท็จจริงกำลังเสริมจะเป็นการรบบแบบดั้งเดิมตามความพอใจหรือประเพณี สำหรับลูกเสือซีอีอก และเขยเนนส จะมีลักษณะที่แตกต่างจากการรบบแบบดั้งเดิมโดยได้รับอนุญาตให้ใช้ปืนเกรทฟาเทอร์ในการต่อสู้ในวอชิงตัน ซึ่งก็สามารถทำได้ดีทั้งในการลอบโจมตีและสร้างความแปลกใจ มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเล็กน้อย และสำเร็จอย่างน่าอัศจรรย์ ยังมีการถลกหนังหัวข่าศึกเช่นเดียวกับการทำสงครามแบบดั้งเดิม มีการแต่งเครื่องแบบทหาร ดังนั้น การรบของอินเดียนเผ่าเพาเนียจึงมีข้อพิจารณาว่าเป็นการรบที่แสดงถึงความสามารถที่แท้จริง

ราเดย์ (Radey, 2004, p. 802) ได้ศึกษาอัศวินน้อยของราชอาณาจักร อุดมคติการลูกเสือของชาติและอาณาจักรระหว่างสงครามในแคนาดา พบว่า ประวัติศาสตร์ของอังกฤษและอเมริกา มีการศึกษาเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของลูกเสืออยู่หลายครั้ง ผู้ก่อตั้งลูกเสือ คือ ลอร์ดโรเบิร์ตเบเดน เพาเวลล์ ซึ่งมีผู้ได้ศึกษาถึงประวัติและผลงาน แต่ยังคงมีคำถามในด้านการปฏิบัติและแรงจูงใจ ซึ่งได้มีผลการศึกษาเพียงเล็กน้อยได้กล่าวว่าเป็นนโยบายและแนวคิดของความพยายามในระดับท้องถิ่น การศึกษานี้เป็นการสำรวจความคิดดั้งเดิมของเบเดน เพาเวลล์เกี่ยวกับชาติและอาณาจักรที่เกี่ยวข้องกับการลูกเสือในแคนาดาเพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับมนุษยชาติ ขนชั้น และเพศ ซึ่งจากการศึกษาช่วงระยะเวลาระหว่างสงครามในอนทรีโอพบว่า ความคิดเกี่ยวกับมนุษยชาติ เพศ และขนชั้น ตลอดจนความรักชาติ อาณาจักร ได้ถูกปลูกฝังในการลูกเสียด้วย

ซีเซาและแวนคลีฟ (Sesow and Vancleaf, 1988, หน้า 79, อ้างถึงใน เฉลิม ทิรัญชาติ, 2541, หน้า 47-48) ได้เสนอบทวิจัยต่อที่ประชุมครูผู้สอนสังคมศึกษาที่เมืองซิกาโกเมื่อเดือนพฤศจิกายนค.ศ. 1988 ผลการศึกษาสรุปได้ว่าแผนการสอนสังคมศึกษาจะทำได้ดีต้องให้นักเรียนปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดีมีพฤติกรรมค่านิยมมีการพัฒนาบุคลิกภาพและความรู้ได้ดีทั้งเด็กในระบบและนอก

ระบบโรงเรียนโดยให้เขามีส่วนร่วมในกิจกรรมมีมิติสัมพันธ์ซึ่งทางสมาคมวาย. เอ็ม.ซี.เอ ได้จัดให้มีกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีโดยการแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางประชาธิปไตยครูในโรงเรียนและผู้บริหารต้องยอมรับว่าเด็กที่อยู่นอกระบบโรงเรียนนั้นจะต้องจัด

กิจกรรมสนองความต้องการของเขาด้วยเช่นเดียวกับการฝึกความเป็นผู้นำของเด็กในระบบโรงเรียน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ซึ่งกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีมีส่วนช่วยมาก

เมอริยอง. (Moreilon, 1990, p. 140 อ้างถึงใน ประชัน จุลละนันท์, 2539, หน้า 62) ได้เสนอเรื่องลูกเสือให้บริการการเรียนรู้หนังสือบทเรียนเพื่อการเรียนรู้หนังสือต่อองค์การศึกษานานาชาติ เมื่อปี ค.ศ.1990 ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ผลการศึกษาพบว่า การลูกเสือได้ขยายออกไปในขบวนการครูคนหนุ่มอย่างกว้างขวางทั่วโลกจุดมุ่งหมายของการลูกเสือก็คือ การช่วยเหลือในด้านสุขภาพร่างกายสติปัญญาสังคมและการพัฒนาจิตใจของคนหนุ่มมาร่วมมือกันพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการฝึกอบรมลูกเสือ จึงมีอาจหลีกเลี่ยงการทำทนายเกี่ยวกับการรณรงค์การเรียนรู้หนังสือได้ หากได้มีการฝึกอบรมและการจัดการที่ดีลูกเสือสามารถจัดโปรแกรมการเรียนรู้หนังสือให้ก้าวหน้าได้เป็นอย่างดี และพวกเขาสามารถช่วยสร้างสิ่งแวดล้อม ซึ่งใช้ความรู้ใหม่ดังกล่าวได้ลูกเสือมิได้เริ่มกระทำเกี่ยวกับการรู้หนังสืออย่างโดดเดี่ยว แต่ร่วมมือกับองค์การต่าง ๆ อย่างได้ผลดีลูกเสือได้จัดโปรแกรมการเรียนรู้หนังสืออย่างกว้างขวางในอินโดนีเซีย ซึ่งพวกเขาได้จัดให้มีการอบรมการเรียนรู้หนังสือมีศูนย์การศึกษาการฝึกอบรมด้านอาชีพและโปรแกรมอื่น ๆ อีกมากมาย พวกเขาได้เข้ารับการอบรมในขั้นสูงขึ้น และได้ใช้ทักษะในการเรียนรู้หนังสือในประเทศไต้หวันอินเดียนั้น ลูกเสือชายและหญิงได้ร่วมกันในโครงการรู้หนังสือในบังกลาเทศ ปากีสถาน ซิเนกัลป์ เบบิลเบอร์ กินาฟาโซ เคนยา โบลิเวียและซาอุดีอาระเบีย ลูกเสือได้จัดพิมพ์หนังสือคู่มือจำนวน 4 เล่ม เพื่อช่วยให้กลุ่มลูกเสืออื่น ๆ สามารถเริ่มงานด้านการรู้หนังสือได้อย่างดี

กอลท์-บราวน์ (Galt-Brown, 2003, p. 3680-A) ได้ศึกษา เบเดน เพาเวลล์ และกองลูกเสือ เหตุผลในการก่อตั้ง ความก้าวหน้า และความสำเร็จบนเกาะบริเทน ระหว่างปี 1906-1920 ซึ่งพบว่า ราวต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เงื่อนไขสภาพสังคมและการเมืองของเกาะบริเทนประเทศอังกฤษทำให้เกิดมีการตั้งองค์การอาสาสมัครขึ้นซึ่งเป็นการก่อตั้งขึ้นโดยการชักชวนเฉพาะกลุ่มอย่างจำกัดจำนวนและลัทธิความเชื่อเพื่อให้สมาชิกได้พบปะกันทั่วถึง ในปี 1908 โรเบิร์ตเบเดน เพาเวลล์ จึงได้ก่อตั้งลูกเสือขึ้นโดยไม่จำกัดจำนวน ลัทธิความเชื่อ ทำให้ได้รับความนิยมอย่างสูง นับเป็นความสำเร็จพิเศษในการสร้างสรรค์กิจกรรมสำหรับยุวชนตลอดจนผู้ปกครองในขณะนั้นที่มีความคิดแนวโน้มทางการทหารโดยมีการจัดโปรแกรมเตรียมลูกเสือสำหรับยุวชนขึ้น โดยทั้งนี้ไม่ได้มีการประกาศเชิญชวน หรือรับรองผลสัมฤทธิ์ของลูกเสือแต่อย่างใด รูปแบบผู้นำของเบเดน เพาเวลล์ ถูกต่อต้านว่าเป็นอันตรายถึงขั้นเป็นกบฏด้วยการกระตุ้นให้เกิดแนวคิดทางการทหารโดยสร้างภาวะผู้นำแก่สมาชิก ซึ่งต่อมาได้พิสูจน์ให้เห็นว่าไม่ได้นำสมาชิมาสร้างเป็นกลุ่มกบฏ ความสำเร็จของลูกเสือปรากฏชัดเจนขึ้นเมื่อได้รับความนิยมอย่างมาก เมื่อได้รับการจัดตั้งเป็นองค์กรบนเกาะบริเทนตลอดจนทั่วโลก แหล่งข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากบันทึกของเบเดน เพาเวลล์ ซึ่งเก็บ

อยู่ที่พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ สมาคมลูกเสือสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้มีแหล่งข้อมูลที่สำคัญ เช่น มหาวิทยาลัยเมอร์เรสเดท

คิม (Kim, 2004, p. 5265-B) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ความเข้าใจในบทบาทผู้นำของลูกเสือประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีเป้าหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการสนับสนุนความเข้าใจของผู้ศึกษาในด้านภาวะผู้นำของกลุ่มเด็กวัยรุ่นเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือในฐานะกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยกำหนดความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาคุณลักษณะพิเศษของลูกเสือเพื่อเลือกให้เป็นผู้นำกลุ่ม และเปรียบเทียบความคิดเห็นของลูกเสือและผู้นำกลุ่มต่อเกณฑ์ที่ใช้โดยใช้แนวคิดของเฮ็ดวอด (1994) ซึ่งได้ศึกษาตัวแปรในการจัดการ ความเข้าใจอื่น ความนิยม และความเป็นพี่น้อง โดยการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อผู้นำที่เป็นตามขั้นผู้นำที่มีประสบการณ์ และผู้นำที่มาจากคัดเลือกตั้ง ในด้านความแข็งแกร่งซึ่งเป็นลักษณะการสั่งงาน การบริหารงาน โดยเข้าไปในสถานการณ์ และด้านความอ่อนโยนเป็นลักษณะความเข้าใจ ผู้อื่นและประสานความปรองดองในกลุ่ม ทั้งนี้ผลการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นผู้นำโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นส่วนใหญ่มักนิยมศึกษาในด้านการปฏิบัติและความร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นลูกเสือจำนวน 126 คน พร้อมทั้งผู้ปกครอง จากสโมสรลูกเสือ 10 สโมสร สภาลูกเสือควีนส์ของอเมริกา นิวยอร์ก โดยผู้ปกครองเป็นแบบสอบถามข้อมูล ลูกเสือและผู้นำเป็นแบบมาตราส่วนแล้วนำมาวิเคราะห์คุณลักษณะที่เป็น ที่ยอมรับในการเป็นผู้นำอย่างเป็นทางการ ตลอดจนสภาพโครงสร้าง แวดล้อมของลูกเสืออเมริกาซึ่งสามารถชี้บ่งถึงปัจจัยสำคัญ คือ รูปแบบในวัยเด็ก ลักษณะของผู้นำจะเป็นด้านการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย และวิธีการติดต่อประสานงานระหว่างเพื่อนในกลุ่ม เมื่อเป็นวัยรุ่นเป็นการเลือกผู้นำตามกระบวนการประชาธิปไตย ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องมีทักษะการบริหารงาน แต่ต้องมีความเข้าใจผู้อื่น เป็นที่นิยม และมีความเป็นพี่น้อง ซึ่งทั้งหมดสัมพันธ์กับระยะเวลาการเป็นลูกเสือ และความรับผิดชอบโดยเป็นการจำลองรูปแบบผู้นำอย่างเป็นทางการสำหรับผู้ใหญ่

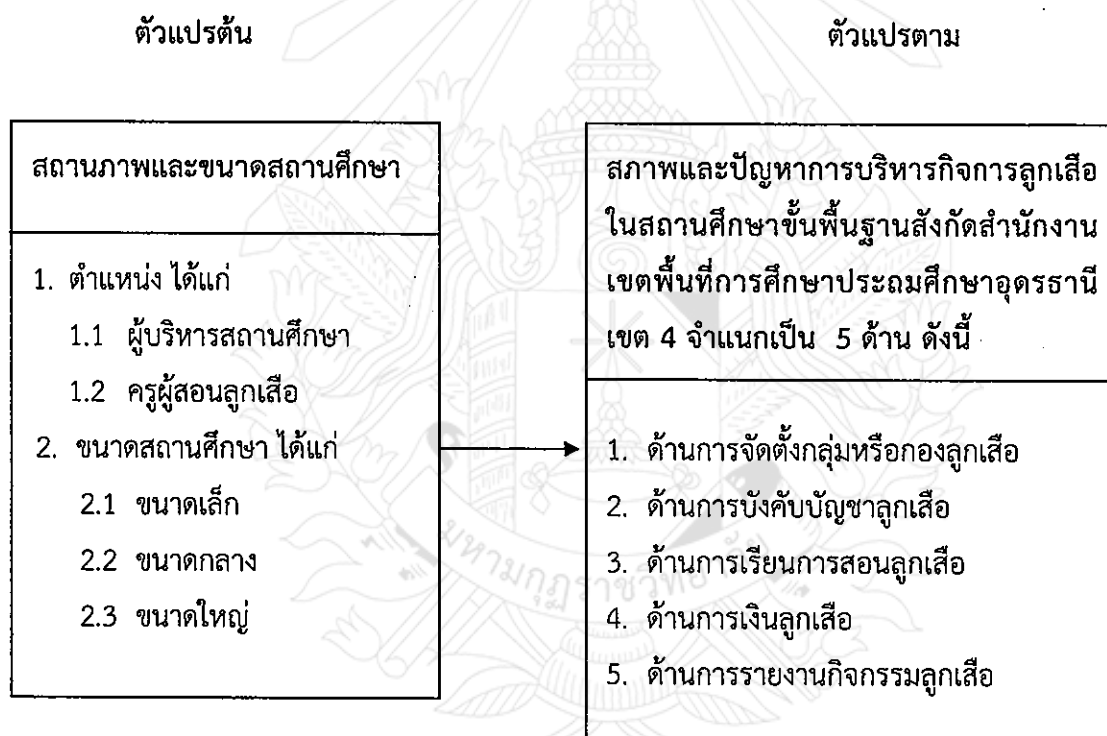
จากผลการศึกษาเอกสารงานวิจัยของผู้ศึกษาด้านลูกเสือในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปได้ดังนี้ว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มุ่งฝึกทักษะเด็กและเยาวชนของชาติให้เป็นผู้แข็งแกร่งทั้งทางร่างกายจิตใจอารมณ์สังคมและสติปัญญาฝึกทักษะการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีปลูกฝังคุณธรรมทั้ง 3 ประการ ซึ่งเป็นหลักการของประชาธิปไตยคือ การวาระธรรมปัญญาธรรมและสามัคคีธรรม

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า ในการดำเนินกิจกรรมลูกเสือที่ผ่านมามีปัญหาในการดำเนินการ ไม่ว่าจะเรื่องบุคลากรหรือผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการบริหารลูกเสือ ไม่ศรัทธาต่อกิจกรรมลูกเสือขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่และมีงานประจำมาก ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ไม่จัดสรรให้ด้านการเงินลูกเสือที่ไม่ได้จัดเก็บใน

การบำรุงลูกเสือทำให้การบริหารงานไม่สามารถดำเนินก้าวหน้าได้ปัญหาดังกล่าวย่อมส่งผลโดยตรงให้การจัดกิจกรรมลูกเสือไม่บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งถ้าได้รับการสนับสนุนในทุกๆด้านทำให้การจัดกิจกรรมลูกเสือประสบผลสำเร็จเพราะการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนของชาติสามารถดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้องฉะนั้นผู้ศึกษาในฐานะผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องการศึกษาถึงปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือของผู้บริหารเพื่อที่จะนำมาพัฒนาปรับปรุงให้การจัดกิจกรรมลูกเสือก้าวหน้าต่อไป

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสังเคราะห์ เป็นกรอบตามหลักการบริหารกิจการลูกเสือ (ระเบียบการรายงานลูกเสือประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม พุทธศักราช 2538) ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1,610 คน จำแนกเป็น 1. ตำแหน่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 165 คน และครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 1,445 คน รวม 1,610 คน และ 2. ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็นขนาดเล็ก จำนวน 432 คน ขนาดกลาง จำนวน 616 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 562 คน รวม 1,610 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 242 คน จำแนกเป็น 1. ตำแหน่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 217 คน รวม 242 คน และ 2. ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น ขนาดเล็ก จำนวน 65 คน ขนาดกลางจำนวน 93 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 84 คน รวม 242 คน

กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 43 – 46)) โดยมีวิธีการในการสุ่ม ดังนี้

1. จำแนกประชากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือตามขนาดของสถานศึกษา

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน
3. เทียบสัดส่วนระหว่างประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้จำนวนตามที่ต้องการ
4. ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีจับฉลาก ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
สถานศึกษาขนาดเล็ก	72	360	432	11	54	65
สถานศึกษาขนาดกลาง	59	557	616	9	84	93
สถานศึกษาขนาดใหญ่	84	34	528	562	5	79
รวม	165	1,445	1,610	25	217	242

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended)

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended) จากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 72)

3. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามของ (เอนก ปัทมพงศา, 2550) มาปรับปรุงและหาคุณภาพของเครื่องมือใหม่ เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Item-objective Congruence) เกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณาเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วย

6.1 นายบรรพต โพธิ์ศรี

การศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพลนาคลัง

6.2 นายบุญมี ผลประสาท

การศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเยื้อง

6.3 นายดำรง สิทธิบุญมา

การศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาคำน้อย

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 15 คน

8. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.21 – 0.83

9. นำแบบสอบถามแต่ละข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ตามกำหนดวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

10. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 พร้อมกับแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์สภาพและปัญหา การดำเนินงานการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ทั้งโดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 100)

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูผู้สอน ลูกเสือต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตาม สถานภาพ โดยการทดสอบที (t-test แบบ Independent Samples)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูผู้สอน ลูกเสือต่อปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตาม สถานภาพ โดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent Samples)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One – way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One – way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffé)

7. วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.1 วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ หรือ นิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence , IOC) โดยใช้ ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2546, หน้า 221)

สูตรหาค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้อง

$$IOC = \frac{\sum_{i=1}^n Ri}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามวัตถุประสงค์
หรือนิยามศัพท์เฉพาะ

R_i แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคำถามแต่ละข้อ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 อำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2548, หน้า 81)

$$r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อ

$\sum y$ แทน ผลรวมของคะแนนรวม

$\sum x^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของคะแนน
$\sum y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของคะแนนรวม
$\sum xy$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมแต่ละคู่
N	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
n	แทน	จำนวนข้อมูลตัวอย่าง ในที่นี้ $n = 109$

1.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอน-บาค โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2544, หน้า 226-227) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ
S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 96)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P	แทน	ค่าร้อยละ
f	แทน	ค่าความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2544, หน้า 238)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 87-88)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่ม

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสองทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสต์ (t-test)

$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

$S_1^2 \cdot S_2^2$ = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

$n_1 \cdot n_2$ = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์หาความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) หรือ (F-test)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b = ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพและปัญหาการดำเนินงานการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

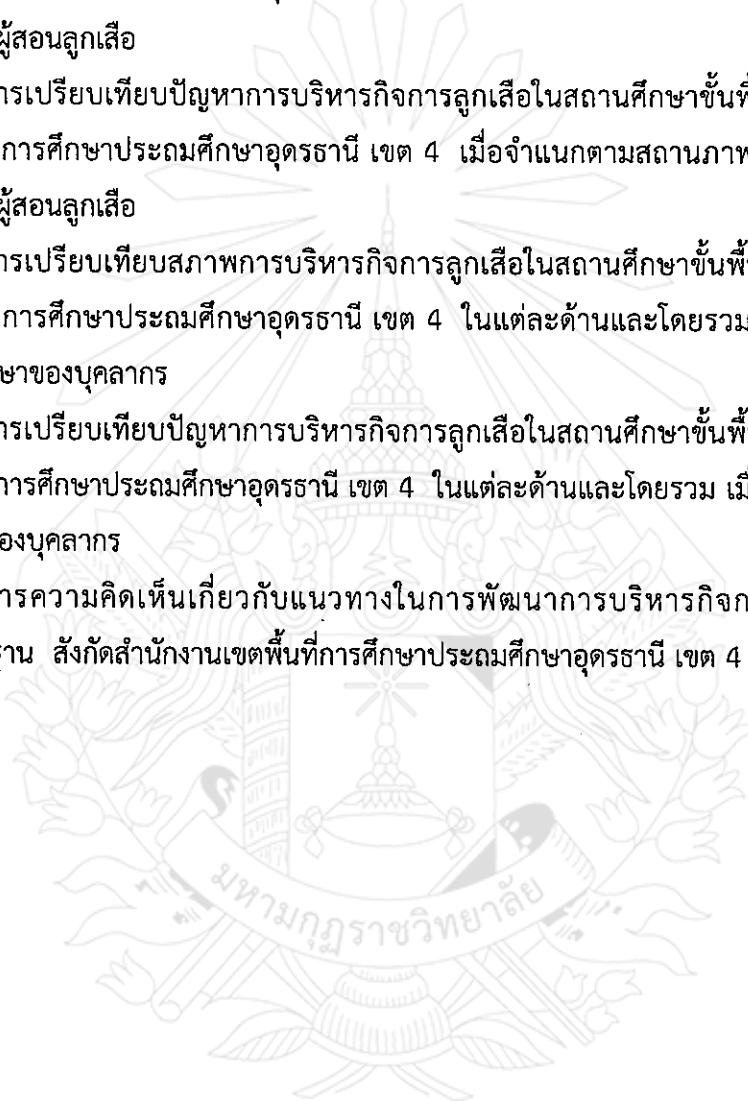
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
F	แทน	ค่าที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ F เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean of square)
df	แทน	ขั้นของความอิสระ (Degree of freedom)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในแต่ละด้านและโดยรวม
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในแต่ละด้านและโดยรวม
4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ
5. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ
6. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในแต่ละด้านและโดยรวม เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาของบุคลากร
7. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในแต่ละด้านและโดยรวม เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาของบุคลากร
8. ผลการความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวน และร้อยละข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	25	10.3
ครูผู้สอนลูกเสือ	217	89.7
รวม	242	100.0
ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	65	26.9
ขนาดกลาง	93	38.4
ขนาดใหญ่	84	34.7
รวม	242	100.0

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนลูกเสือ คิดเป็นร้อยละ 89.7 ผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.3 และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.4 สถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 34.7 และสถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 26.9

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในแต่ละด้านและโดยรวม ดังตารางที่ 13 - 18

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารกิจการลูกเสือ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	4.74	0.44	มากที่สุด	1
2. ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ	4.68	0.46	มากที่สุด	4
3. ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ	4.18	0.51	มาก	5
4. ด้านการเงินลูกเสือ	4.69	0.46	มากที่สุด	3
5. ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ	4.73	0.44	มากที่สุด	2
รวม	4.60	0.46	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ และด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนลูกเสือโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกอง ($\bar{X} = 4.74$) ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 4.73$) ด้านการเงินลูกเสือ ($\bar{X} = 4.69$) ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ ($\bar{X} = 4.68$) และด้านการเรียนการสอนลูกเสือ ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ

ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. โรงเรียนมีความรู้ในขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	4.55	0.59	มากที่สุด	6
2. โรงเรียนมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ)	4.81	0.39	มากที่สุด	2
3. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ เรื่องข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ	4.71	0.46	มากที่สุด	4
4. จำนวนของลูกเสือมีผลต่อการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	4.79	0.41	มากที่สุด	3
5. โรงเรียนมีเอกสาร คู่มือแนวปฏิบัติการขอจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	4.88	0.33	มากที่สุด	1
6. บุคลากรในโรงเรียนให้ความสำคัญต่อกิจการลูกเสือ	4.67	0.47	มากที่สุด	5
รวม	4.74	0.44	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 14 พบว่า สภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนมีเอกสาร คู่มือแนวปฏิบัติการขอจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ($\bar{X} = 4.88$) โรงเรียนมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ) ($\bar{X} = 4.81$) และจำนวนของลูกเสือมีผลต่อการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ($\bar{X} = 4.79$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากต่ำไปหาสูง 3 ลำดับท้ายคือ โรงเรียนมีความรู้ในขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ($\bar{X} = 4.55$) บุคลากรในโรงเรียนให้ความสำคัญต่อกิจการลูกเสือ ($\bar{X} = 4.67$) และผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ เรื่องข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ($\bar{X} = 4.71$)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ

ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ	ระดับปฏิบัติ			
	X	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีการแสวงหาความรู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ	4.72	0.45	มากที่สุด	3
2. ครูผู้สอนได้ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือ	4.75	0.44	มากที่สุด	2
3. โรงเรียนมีคู่มือ เอกสารที่ให้ความรู้เรื่องการขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ	4.55	0.58	มากที่สุด	9
4. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความศรัทธาต่อกิจกรรมลูกเสือ	4.71	0.45	มากที่สุด	4
5. การขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ	4.61	0.49	มากที่สุด	7
6. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ	4.70	0.49	มากที่สุด	5
7. การมอบหมายงานในการบังคับบัญชาลูกเสือมีคำสั่งที่ชัดเจน	4.59	0.49	มากที่สุด	8
8. โรงเรียนมีงบประมาณในการส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น	4.77	0.42	มากที่สุด	1
9. โรงเรียนมีการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ	4.68	0.47	มากที่สุด	6
รวม	4.68	0.46	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนมีงบประมาณในการส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้า

รับการอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น ($\bar{X}=4.77$) ครูผู้สอนได้ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชา ลูกเสือ ($\bar{X}=4.75$) และ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีการแสวงหาความรู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ($\bar{X}=4.72$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากต่ำไปหาสูง 3 ลำดับท้ายคือ โรงเรียนมีคู่มือ เอกสารที่ให้ความรู้เรื่องการขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ($\bar{X}=4.55$) การมอบหมายงานในการบังคับบัญชาลูกเสือมีคำสั่ง ที่ชัดเจน ($\bar{X}=4.59$) และโรงเรียนมีการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ($\bar{X}=4.61$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ

ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. โรงเรียนมีคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน	4.61	0.56	มากที่สุด	6
2. หลักสูตรการสอนวิชาลูกเสือสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	4.79	0.41	มากที่สุด	2
3. การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด	4.81	0.39	มากที่สุด	1
4. โรงเรียนมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนวิชาลูกเสือ	4.71	0.46	มากที่สุด	3
5. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่เตรียมการสอน สอนโดยไม่มีแผนการสอน	4.67	0.50	มากที่สุด	4
6. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการสอนวิชาลูกเสือ	4.52	0.50	มากที่สุด	10
7. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ ความเข้าใจว่าจุดประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาลูกเสือเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์	4.61	0.56	มากที่สุด	5
8. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือใช้กิจกรรมทางลูกเสือประกอบการเรียนการสอน ทำให้เด็กขาดความสนใจ	4.55	0.54	มากที่สุด	7
9. การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง	4.53	0.59	มากที่สุด	8
10. การกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดการสอนอย่างจริงจัง ต่อเนื่องจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ	4.53	0.59	มากที่สุด	9
รวม	4.18	0.51	มาก	-

จากตารางที่ 16 พบว่า สภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเรียนการสอนลูกเสือในแต่ละข้อ และโดยรวม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก

ที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 ลำดับแรก คือ การจัดการเรียนการสอน เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด ($\bar{X} = 4.81$) หลักสูตรการสอนวิชา ลูกเสือสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.79$) และโรงเรียนมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการ จัดกิจกรรม การเรียนการสอนวิชาลูกเสือ ($\bar{X} = 4.71$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากต่ำไปหาสูง 3 ลำดับ ท้ายคือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการสอนวิชาลูกเสือ ($\bar{X} = 4.53$) การกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดการสอนอย่างจริงจังต่อเนื่องจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ($\bar{X} = 4.53$) และ การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง ($\bar{X} = 4.52$)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเงินลูกเสือ

ด้านการเงินลูกเสือ	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. การเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือมีความต่อเนื่องและเป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ	4.66	0.47	มากที่สุด	5
2. การเก็บเงินลูกเสือมีการกำหนดอัตราที่แน่นอนและแจ้งให้ทราบทั่วกัน	4.64	0.48	มากที่สุด	8
3. ฐานะผู้ปกครอง มีผลต่อการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ	4.65	0.48	มากที่สุด	7
4. ผู้รับผิดชอบมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการเบิกจ่ายและการเก็บรักษาเงิน	4.66	0.47	มากที่สุด	6
5. โรงเรียนได้จัดทำระบบการเงินลูกเสือให้ชัดเจน	4.69	0.47	มากที่สุด	4
6. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ลูกเสือและผู้ปกครองเข้าใจระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการเงินลูกเสือ	4.79	0.41	มากที่สุด	1
7. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือจากชุมชน	4.71	0.46	มากที่สุด	3
8. โรงเรียนได้รายงานการเงินลูกเสือประจำปีและนำส่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ	4.74	0.44	มากที่สุด	2
รวม	4.69	0.46	มากที่สุด	-

จากตาราง 17 พบว่า สภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเงินลูกเสือโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับที่ 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ลูกเสือและผู้ปกครองเข้าใจระเบียบ

ข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการเงินลูกเสือ ($\bar{X} = 4.79$) โรงเรียนได้รายงานการเงินลูกเสือประจำปีและนำส่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ ($\bar{X} = 4.74$) และ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือจากชุมชน ($\bar{X} = 4.71$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากต่ำไปหาสูง 3 ลำดับท้ายคือ การเก็บเงินลูกเสือมีการกำหนดอัตราที่แน่นอนและแจ้งให้ทราบทั่วกัน ($\bar{X} = 4.64$) ฐานะผู้ปกครอง มีผลต่อการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ ($\bar{X} = 4.65$) และ ผู้รับผิดชอบมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการเบิกจ่ายและการเก็บรักษาเงิน ($\bar{X} = 4.66$)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปฏิบัติสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ

ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. โรงเรียนมีเอกสารคู่มือ แบบรายงานการลูกเสือประจำปี (ลส.5)	4.69	0.46	มากที่สุด	7
2. ผู้รับผิดชอบศึกษาระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการรายงานลูกเสือประจำปี	4.78	0.41	มากที่สุด	2
3. โรงเรียนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ	4.76	0.43	มากที่สุด	4
4. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีการสรุปผล ประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมลูกเสือ	4.78	0.45	มากที่สุด	3
5. โรงเรียนบันทึกปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาและการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือตามแนวทางการแก้ปัญหา	4.69	0.46	มากที่สุด	6
6. โรงเรียนจัดระบบขั้นตอนและวิธีการติดตาม ประเมินผลในการจัดกิจกรรมลูกเสือ	4.62	0.49	มากที่สุด	8
7. ผู้รับผิดชอบมีการรายงานการจัดกิจกรรมลูกเสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	4.72	0.45	มากที่สุด	5
8. โรงเรียนมีข้อมูล และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการพัฒนากิจการลูกเสือในปีต่อไป	4.81	0.39	มากที่สุด	1
รวม	4.73	0.44	มากที่สุด	

จากตารางที่ 18 พบว่า สภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนมีข้อมูล และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการพัฒนากิจการลูกเสือในปีต่อไป ($\bar{X} = 4.81$) ผู้รับผิดชอบศึกษาระเบียบสำนักงาน

คณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการรายงานลูกเสือประจำปี ($\bar{X} = 4.78$) และผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีการสรุปผล ประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 4.78$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากต่ำไปหาสูง 3 ลำดับท้ายคือ โรงเรียนจัดระบบขั้นตอนและวิธีการติดตาม ประเมินผล ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 4.62$) โรงเรียนมีเอกสารคู่มือ แบบรายงานการลูกเสือประจำปี (ลส.5) ($\bar{X} = 4.69$) และโรงเรียนบันทึกปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาและการดำเนินการแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมลูกเสือตามแนวทางการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.69$)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 19-24

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับปัญหา			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	1.45	0.55	น้อยที่สุด	1
2. ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ	1.38	0.50	น้อยที่สุด	5
3. ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ	1.38	0.57	น้อยที่สุด	4
4. ด้านการเงินลูกเสือ	1.39	0.53	น้อยที่สุด	3
5. ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ	1.40	0.51	น้อยที่สุด	2
รวม	1.40	0.53	น้อยที่สุด	-

จากตารางที่ 19 พบว่า ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.40$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับ น้อยที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ($\bar{X} = 1.45$) ด้านรายงานกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 1.40$) ด้านการเงินลูกเสือ ($\bar{X} = 1.39$) ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ ($\bar{X} = 1.38$) และด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ ($\bar{X} = 1.38$) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ

ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	ระดับปัญหา			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. โรงเรียนขาดความรู้ในขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	1.48	0.62	น้อยที่สุด	2
2. โรงเรียนขาดผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ)	1.54	0.56	น้อย	1
3. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความรู้ เรื่องข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ	1.47	0.56	น้อยที่สุด	3
4. จำนวนลูกเสือน้อยทำให้มีปัญหาการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	1.42	0.55	น้อยที่สุด	6
5. โรงเรียนขาดเอกสาร คู่มือแนวปฏิบัติการขอจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	1.34	0.47	น้อยที่สุด	7
6. โรงเรียนขาดการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด	1.44	0.56	น้อยที่สุด	4
7. บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญต่อกิจการลูกเสือ	1.44	0.56	น้อยที่สุด	5
รวม	1.45	0.55	น้อยที่สุด	

จากตารางที่ 20 พบว่า ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.45$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุด 6 ข้อ อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนขาดผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ) ($\bar{X} = 1.54$) โรงเรียนขาดความรู้ในขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ($\bar{X} = 1.48$) และผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความรู้ เรื่องข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ($\bar{X} = 1.47$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากต่ำไปหาสูง 3 ลำดับท้ายคือโรงเรียนขาดเอกสาร คู่มือแนวปฏิบัติการขอจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ($\bar{X} = 1.34$) จำนวนลูกเสือน้อยทำให้มีปัญหาการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ($\bar{X} = 1.42$) และบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญต่อกิจการลูกเสือ ($\bar{X} = 1.44$)

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ

ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ	ระดับปัญหา			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดการแสวงหาความรู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ	1.31	0.47	น้อยที่สุด	8
2. ครูผู้สอนบางคนยังไม่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือ	1.32	0.55	น้อยที่สุด	7
3. โรงเรียนขาดคู่มือ เอกสารที่ให้ความรู้เรื่องการขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ	1.45	0.53	น้อยที่สุด	2
4. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความศรัทธาต่อกิจการลูกเสือ	1.38	0.55	น้อยที่สุด	6
5. การขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ	1.39	0.55	น้อยที่สุด	5
6. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ	1.2	0.44	น้อยที่สุด	9
7. การมอบหมายงานในการบังคับบัญชาลูกเสือไม่มีคำสั่งที่ชัดเจน	1.45	0.56	น้อยที่สุด	1
8. โรงเรียนขาดงบประมาณในการส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น	1.40	0.55	น้อยที่สุด	4
9. โรงเรียนขาดการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ	1.42	0.56	น้อยที่สุด	3
รวม	1.38	0.50	น้อยที่สุด	

จากตารางที่ 21 พบว่า ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.38$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 ลำดับแรก คือ การมอบหมายงานในการบังคับบัญชาลูกเสือไม่มีคำสั่ง ที่ชัดเจน ($\bar{X} = 1.45$) โรงเรียนขาดคู่มือ เอกสารที่ให้ความรู้เรื่องการขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

($\bar{X} = 1.45$) และโรงเรียนขาดการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ($\bar{X} = 1.42$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากต่ำไปหาสูง 3 ลำดับท้ายคือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 1.21$) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดการแสวงหาความรู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ($\bar{X} = 1.31$) และครูผู้สอนบางคนยังไม่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ($\bar{X} = 1.32$)

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ

ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. โรงเรียนขาดคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน	1.40	0.62	น้อยที่สุด	5
2. หลักสูตรการสอนวิชาลูกเสือไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	1.33	0.47	น้อยที่สุด	7
3. การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด	1.41	0.49	น้อยที่สุด	3
4. โรงเรียนขาดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ	1.40	0.49	น้อยที่สุด	4
5. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่เตรียมการสอน สอนโดยไม่มีแผนการสอน	1.32	0.54	น้อยที่สุด	8
6. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการสอนวิชาลูกเสือ	1.49	0.56	น้อยที่สุด	1
7. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความรู้ ความเข้าใจว่าจุดประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์	1.39	0.49	น้อยที่สุด	6
8. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่ใช้กิจกรรมทางลูกเสือประกอบการเรียนการสอน ทำให้เด็กขาดความสนใจ	1.27	0.45	น้อยที่สุด	10
9. การวัดผลประเมินผลไม่เป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง	1.49	0.56	น้อยที่สุด	2
10. การขาดการกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดการสอนอย่างจริงจัง ต่อเนื่องจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ	1.31	0.47	น้อยที่สุด	9
รวม	1.38	0.57	น้อยที่สุด	

จากตารางที่ 22 พบว่า ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเรียนการสอนลูกเสือในแต่ละข้อ และโดยรวม โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.38$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 ลำดับแรก คือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการสอนวิชาลูกเสือ ($\bar{X} = 1.49$) การวัดผลประเมินผลไม่เป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง ($\bar{X} = 1.49$) และการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด ($\bar{X} = 1.41$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากต่ำไปหาสูง 3 ลำดับท้ายคือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่ใช้กิจกรรมทางลูกเสือประกอบการเรียนการสอน ทำให้เด็กขาดความสนใจ ($\bar{X} = 1.27$) การขาดการกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดการสอนอย่างจริงจัง ต่อเนื่องจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ($\bar{X} = 1.31$) และผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่เตรียมการสอน สอนโดยไม่มีแผนการสอน ($\bar{X} = 1.32$)

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเงินลูกเสือ

ด้านการเงินลูกเสือ	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. การเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ	1.50	0.56	น้อย	1
2. การเก็บเงินลูกเสือไม่กำหนดอัตราที่แน่นอนให้ทราบทั่วกัน	1.28	0.52	น้อยที่สุด	8
3. ผู้ปกครองฐานะยากจน มีผลต่อการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ	1.43	0.56	น้อยที่สุด	4
4. ผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการเบิกจ่ายและการเก็บรักษาเงิน	1.31	0.45	น้อยที่สุด	6
5. โรงเรียนไม่ได้จัดทำระบบการเงินลูกเสือให้ชัดเจน	1.44	0.56	น้อยที่สุด	3
6. โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ให้ลูกเสือและผู้ปกครองเข้าใจระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการเงินลูกเสือ	1.29	0.45	น้อยที่สุด	7
7. โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือจากชุมชน	1.42	0.58	น้อยที่สุด	5
8. โรงเรียนไม่ได้รายงานการเงินลูกเสือประจำปีและนำส่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ	1.46	0.56	น้อยที่สุด	2
รวม	1.39	0.5	น้อยที่สุด	

จากตาราง 23 พบว่า ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเงินลูกเสือ โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.39$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 ลำดับแรก คือ การเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ($\bar{X} = 1.50$)

โรงเรียนไม่ได้รายงานการเงินลูกเสือประจำปีและนำส่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ ($\bar{X}=1.46$) และโรงเรียนไม่ได้จัดทำระบบการเงินลูกเสือให้ชัดเจน ($\bar{X}=1.44$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากต่ำไปหาสูง 3 ลำดับท้ายคือ การเก็บเงินลูกเสือไม่กำหนดอัตราที่แน่นอนให้ทราบทั่วกัน ($\bar{X}=1.28$) โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ให้ลูกเสือและ ผู้ปกครองเข้าใจระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการเงินลูกเสือ ($\bar{X}=1.29$) และผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการเบิกจ่ายและการเก็บรักษาเงิน ($\bar{X}=1.31$)

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ

ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. โรงเรียนขาดเอกสารคู่มือ แบบรายงานการลูกเสือประจำปี (ลส.5)	1.37	0.48	น้อยที่สุด	4
2. ผู้รับผิดชอบไม่ได้ศึกษาระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการรายงานลูกเสือประจำปี	1.44	0.50	น้อยที่สุด	3
3. โรงเรียนไม่ได้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ	1.33	0.47	น้อยที่สุด	8
4. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดการสรุปผล ประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมลูกเสือ	1.36	0.60	น้อยที่สุด	6
5. โรงเรียนไม่ได้บันทึกปัญหา แนวทางการแก้ปัญหา และการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือตามแนวทางการแก้ปัญหา	1.50	0.50	น้อยที่สุด	1
6. โรงเรียนไม่ได้จัดระบบขั้นตอนและวิธีการติดตาม ประเมินผลในการจัดกิจกรรมลูกเสือ	1.35	0.48	น้อยที่สุด	7
7. ผู้รับผิดชอบขาดการรายงานการจัดกิจกรรมลูกเสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	1.36	0.48	น้อยที่สุด	5
8. โรงเรียนขาดข้อมูล ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญห การพัฒนากิจการลูกเสือในปีต่อไป	1.45	0.61	น้อยที่สุด	2
รวม	1.40	0.34	น้อยที่สุด	-

จากตารางที่ 24 พบว่า ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.40$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนไม่ได้บันทึกปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาและการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือตามแนวทางการแก้ปัญหา

($\bar{X} = 1.50$) โรงเรียนขาดข้อมูล ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการพัฒนาจัดการลูกเสือในปีต่อไป ($\bar{X} = 1.45$) และผู้รับผิดชอบไม่ได้ศึกษาระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เกี่ยวกับการรายงานลูกเสือประจำปี ($\bar{X} = 1.44$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากต่ำไปหาสูง 3 ลำดับท้าย คือ โรงเรียนไม่ได้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 1.33$) โรงเรียนไม่ได้จัดระบบขั้นตอนและวิธีการติดตาม ประเมินผลในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 1.35$) และผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดการสรุปผล ประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 1.36$)

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนลูกเสือ

ตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนลูกเสือ

สภาพการบริหารกิจการลูกเสือ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้บริหาร (n =25)		ครูผู้สอน (n =217)		t	p - value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	1. ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	4.39	0.27	4.78		
2. ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ	4.38	0.26	4.71	0.27	-5.96**	0.00
3. ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ	3.90	0.30	4.21	0.31	-4.91**	0.00
4. ด้านการเงินลูกเสือ	4.43	0.33	4.72	0.34	-4.16**	0.00
5. ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ	4.44	0.23	4.77	0.26	-6.41**	0.00
รวม	4.31	0.27	4.64	0.28	-6.56**	0.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 25 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

5. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนลูกเสือ

ตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนลูกเสือ

ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้บริหาร (n =25)		ครูผู้สอน (n =217)		t	p - value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	1. ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	1.39	0.29	1.45		
2. ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ	1.35	0.28	1.38	0.29	-0.56	0.58
3. ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ	1.36	0.32	1.38	0.32	-0.36	0.72
4. ด้านการเงินลูกเสือ	1.36	0.32	1.39	0.34	-0.42	0.68
5. ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ	1.38	0.31	1.40	0.35	-0.16	0.88
รวม	4.31	1.37	0.30	1.40	0.32	-6.56*

จากตารางที่ 26 พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ไม่แตกต่าง

6. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้านเมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาของบุคลากร ดังตารางที่ 27- 33

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาของบุคลากร

สภาพการบริหารกิจการ ลูกเสือในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p - value
1. ด้านการจัดตั้งกลุ่ม หรือกองลูกเสือ	ระหว่างกลุ่ม	0.230	2	0.115	1.43	0.241
	ภายในกลุ่ม	19.227	239	0.080		
	รวม	19.457	241			
2. ด้านการบังคับบัญชา ลูกเสือ	ระหว่างกลุ่ม	1.829	2	0.914	12.36**	0.000
	ภายในกลุ่ม	17.678	239	0.074		
	รวม	19.506	241			
3. ด้านการเรียนการสอน ลูกเสือ	ระหว่างกลุ่ม	2.264	2	1.132	12.20**	0.000
	ภายในกลุ่ม	22.173	239	0.093		
	รวม	24.437	241			
4. ด้านการเงินลูกเสือ	ระหว่างกลุ่ม	2.842	2	1.421	13.05**	0.000
	ภายในกลุ่ม	26.035	239	0.109		
	รวม	28.878	241			
5. ด้านการรายงาน กิจกรรมลูกเสือ	ระหว่างกลุ่ม	0.420	2	0.210	2.76	0.065
	ภายในกลุ่ม	18.182	239	0.076		
	รวม	18.602	241			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.211	2	0.606	8.58**	0.000
	ภายในกลุ่ม	16.865	239	0.071		
	รวม	18.076	241			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 27 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามกลุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ พบว่า ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ ด้านการเรียนการสอนลูกเสือและด้านการเงินลูกเสือ และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

พบว่า สภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) ดังตารางที่ 28 - 31

ตารางที่ 28 ผลการทดสอบรายคู่เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวม

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{x}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		4.67	4.51	4.65
เล็ก	4.67	-	-0.15**	0.02
กลาง	4.51		-	-0.14*
ใหญ่	4.65			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง และบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 29 ผลการทดสอบรายคู่เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ

ขนาดโรงเรียน	$\bar{x}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		4.78	4.57	4.72
เล็ก	4.78	-	-0.21**	0.06
กลาง	4.57		-	-0.15**
ใหญ่	4.72			-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 29 พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง และบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 30 ผลการทดสอบรายคู่เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ

ขนาดโรงเรียน	$\bar{x}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		4.25	4.06	4.26
เล็ก	4.25	-	0.19**	-0.04
กลาง	4.06		-	-0.20*
ใหญ่	4.26			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 30 พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง และบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 31 ผลการทดสอบรายคู่เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเงินลูกเสือ

ขนาดโรงเรียน	$\bar{x}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		4.75	4.56	4.79
เล็ก	4.75	-	0.20**	-0.04
กลาง	4.56		-	-0.24*
ใหญ่	4.79			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 31 พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง และบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต. 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

7. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาของบุคลากร ดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของปัญหาการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาของบุคลากร

ปัญหาการบริหารกิจการ ลูกเสือในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p- value
1. ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือ กองลูกเสือ	ระหว่างกลุ่ม	0.055	2	0.028	0.272	0.762
	ภายในกลุ่ม	24.155	239	0.101		
	รวม	24.210	241			
2. ด้านการบังคับบัญชา ลูกเสือ	ระหว่างกลุ่ม	0.008	2	0.004	0.052	0.949
	ภายในกลุ่ม	19.494	239	0.082		
	รวม	19.503	241			
3. ด้านการเรียนการสอน ลูกเสือ	ระหว่างกลุ่ม	0.012	2	0.006	0.056	0.945
	ภายในกลุ่ม	25.042	239	0.105		
	รวม	25.054	241			
4. ด้านการเงินลูกเสือ	ระหว่างกลุ่ม	0.049	2	0.024	0.215	0.806
	ภายในกลุ่ม	26.948	239	0.113		
	รวม	26.996	241			
5. ด้านการรายงาน กิจกรรมลูกเสือ	ระหว่างกลุ่ม	0.099	2	0.050	0.417	0.659
	ภายในกลุ่ม	28.381	239	0.119		
	รวม	28.480	241			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.021	2	0.011	0.120	0.887
	ภายในกลุ่ม	21.243	239	0.089		
	รวม	21.264	241			

จากตารางที่ 32พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามกลุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงาน
อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่โดยรวมไม่แตกต่างกัน

8. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 จากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ ดังตาราง 33 - 37

ตารางที่ 33 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรมีการจัดฝึกอบรมความรู้ในขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	31	14.69
2. ควรมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ) ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	33	15.64
3. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีความรู้ เรื่องข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ	25	11.85
4. มีการวางแผนการจัดจำนวนของลูกเสือในการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	30	14.22
5. ควรมีการจัดหาเอกสาร คู่มือแนวปฏิบัติการขอจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ	29	13.74
6. มีการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด	36	17.06
7. มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียนให้ความสำคัญต่อกิจการลูกเสือ	27	12.80
รวม	211	100.00

จากตารางที่ 33 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ เสนอแนะต่อการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ โดยเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด (ร้อยละ 17.06) ควรมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ) ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน (ร้อยละ 15.64) ควรมีการจัดฝึกอบรมความรู้ในขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ (ร้อยละ 14.69) มีการวางแผนการจัดจำนวนของลูกเสือในการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ (ร้อยละ 14.22) ควรมีการจัดหา

เอกสาร คู่มือแนวปฏิบัติการขอจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ (ร้อยละ 13.74) มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียนให้ความสำคัญต่อกิจการลูกเสือ(ร้อยละ 12.80) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีความรู้ เรื่องข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (ร้อยละ 11.85)

ตารางที่ 34 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธาณี เขต 4 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีการแสวงหาความรู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ	23	11.89
2. ครูผู้สอนควรเข้าร่วมการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือ	20	10.31
3. ควรมีคู่มือ เอกสารที่ให้ความรู้เรื่องการขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ	21	10.82
4. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีความศรัทธาต่อกิจกรรมลูกเสือ	22	11.34
5. ควรมีการขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ	19	9.79
6. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ	29	14.95
7. การมอบหมายงานในการบังคับบัญชาลูกเสือควรมีคำสั่งที่ชัดเจน	22	11.34
8. มีการวางแผนการจัดงบประมาณในการส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น	18	9.28
9. ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ	20	10.31
รวม	194	100.00

จากตารางที่ 34 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ เสนอแนะต่อการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธาณี เขต 4 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ โดยเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ (ร้อยละ14.95) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีการแสวงหาความรู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่างๆ (ร้อยละ 11.89) การ

มอบหมายงานในการบังคับบัญชาลูกเสือควรมีคำสั่ง ที่ชัดเจน (ร้อยละ 11.34) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีความศรัทธาต่อกิจกรรมลูกเสือ (ร้อยละ 11.34) ควรมีคู่มือ เอกสารที่ให้ความรู้เรื่องการขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ร้อยละ 10.82) ครูผู้สอนควรเข้าร่วมการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ร้อยละ 10.31) ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ร้อยละ 10.31) ควรมีการขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ (ร้อยละ 9.79) มีการวางแผนการจัดงบประมาณในการส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น (ร้อยละ 9.28)

ตารางที่ 35 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 4 ด้านการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรมีการจัดหาคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน	20	8.58
2. มีการจัดหลักสูตรการสอนวิชาลูกเสือให้คล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	27	11.59
3. การจัดการเรียนการสอนควรเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด	26	11.16
4. มีการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนวิชาลูกเสือ	25	10.73
5. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีการเตรียมการสอน สอนโดยไม่มีแผนการสอน	24	10.30
6. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการสอนวิชาลูกเสือ	18	7.73
7. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ ความเข้าใจว่าจุดประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์	30	12.88
8. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีการใช้กิจกรรมทางลูกเสือประกอบการเรียนการสอน ทำให้เด็กขาดความสนใจ	21	9.01
9. การวัดผลประเมินผลควรเป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง	23	9.87
10. มีการวางแผนการกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดการสอนอย่างจริงจัง ต่อเนื่องจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ	19	8.15
รวม	233	100.00

จากตารางที่ 35 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ เสนอแนะต่อการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 4 ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ โดยเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ ความเข้าใจว่าจุดประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ เป็นการปลูกฝัง

ลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ (ร้อยละ12.88) มีการจัดหลักสูตรการสอนวิชาลูกเสือให้คล้องกับความ
ต้องการของท้องถิ่น(ร้อยละ 11.59) การจัดการเรียนการสอนควรเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือ
เป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด (ร้อยละ11.16) มีการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม การ
เรียนการสอนวิชาลูกเสือ(ร้อยละ 10.73) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีการเตรียมการสอน สอนโดยไม่
มีแผนการสอน(ร้อยละ 10.30) การวัดผลประเมินผลควรเป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง (ร้อยละ9.87)
ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีการใช้กิจกรรมทางลูกเสือประกอบการเรียนการสอน ทำให้เด็กขาดความ
สนใจ(ร้อยละ 9.01) ควรมีการจัดหาคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน
(ร้อยละ 8.58) มีการวางแผนการกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดการสอนอย่างจริงจัง ต่อเนื่องจาก
ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ (ร้อยละ 8.15) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการ
สอนวิชาลูกเสือ (ร้อยละ7.73)

ตารางที่ 36 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธาณี เขต 4 ด้านการเงินลูกเสือ

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. มีการวางแผนเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นไปตามข้อข้อบังคับคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ	27	12.22
2. การเก็บเงินลูกเสือควรมีการกำหนดอัตราที่แน่นอนให้ทราบทั่วกัน	32	14.48
3. มีการวางแผนการให้ยกเว้นการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือสำหรับนักเรียนที่ผู้ปกครองฐานะยากจนแต่เรียนดีและประพฤติดี	25	11.31
4. ผู้รับผิดชอบควรมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการเบิกจ่ายและเก็บรักษาเงิน	20	9.05
5. มีการวางแผนการจัดทำระบบการเงินลูกเสือให้ชัดเจน	28	12.67
6. มีการประชาสัมพันธ์ให้ลูกเสือและผู้ปกครองเข้าใจระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการเงินลูกเสือ	34	15.38
7. สถานศึกษาควรได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือจากชุมชน	29	13.12
8. ควรมีการรายงานการเงินลูกเสือประจำปีและนำส่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ	26	11.76
รวม	221	100.00

จากตารางที่ 36 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ เสนอแนะต่อการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธาณี เขต 4 ด้านการเงินลูกเสือ โดยเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์ให้ลูกเสือและผู้ปกครองเข้าใจระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการเงินลูกเสือ (ร้อยละ15.38) การเก็บเงินลูกเสือควรมีการกำหนดอัตราที่แน่นอนให้ทราบทั่วกัน(ร้อยละ 14.48) สถานศึกษาควรได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือจากชุมชน

(ร้อยละ 13.12) มีการวางแผนการจัดทำระบบการเงินลูกเสือให้ชัดเจน (ร้อยละ 12.67) มีการวางแผนการเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (ร้อยละ 12.22) ควรมีการได้รายงานการเงินลูกเสือประจำปีและนำส่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ (ร้อยละ 11.76) มีการวางแผนการให้ยกเว้นการการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือสำหรับนักเรียนที่ผู้ปกครองฐานะยากจนแต่เรียนดีและประพฤติดี (ร้อยละ 11.31) ผู้รับผิดชอบควรมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการเบิกจ่ายและการเก็บรักษาเงิน (ร้อยละ 9.05)

ตารางที่ 37 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรมีการจัดทำเอกสารคู่มือ แบบรายงานการลูกเสือประจำปี (ลส.5)	25	11.96
2. ผู้รับผิดชอบควรศึกษาระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการรายงานลูกเสือประจำปี	29	13.88
3. มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ	27	12.92
4. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีการสรุปผล ประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมลูกเสือ	30	14.35
5. ควรมีการจดบันทึกปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาและการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือตามแนวทางการแก้ปัญหา	29	13.88
6. มีการวางแผนการจัดระบบขั้นตอนและวิธีการติดตาม ประเมินผล ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ	20	9.57
7. ผู้รับผิดชอบควรมีการการรายงานการจัดกิจกรรมลูกเสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	28	13.40
8. ควรมีการประเมินเพื่อหาข้อมูล ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการพัฒนากิจการลูกเสือในปีต่อไป	21	10.05
รวม	209	100.00

จากตารางที่ 37 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ เสนอแนะต่อการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ โดยเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีการสรุปผล ประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมลูกเสือ (ร้อยละ 14.65) ควรมีการจดบันทึกปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาและการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือตามแนวทางการแก้ปัญหา (ร้อยละ 13.88) ผู้รับผิดชอบควรศึกษาระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการรายงานลูกเสือประจำปี (ร้อยละ 13.88) ผู้รับผิดชอบควรมีการการรายงานการจัดกิจกรรมลูกเสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ (ร้อยละ 13.40) มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ (ร้อยละ 12.92) ควรมีการ

จัดทำเอกสารคู่มือ แบบรายงานการลูกเสือประจำปี (สส.5) (ร้อยละ 11.96)ควรมีการประเมินเพื่อหา
ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการพัฒนากิจการลูกเสือในปีต่อไป (ร้อยละ 10.05) มีการวาง
แผนการจัดระบบขั้นตอนและวิธีการติดตาม ประเมินผลในการจัดกิจกรรมลูกเสือ (ร้อยละ 9.57)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยสภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 สมมติฐานของการวิจัย
- 5.3 สรุปผลการวิจัย
- 5.4 อภิปรายผล
- 5.5 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

5.1.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดสถานศึกษา

5.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหาในการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

5.2 สมมติฐานของการวิจัย

5.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกัน

5.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกัน

5.2.3 บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกัน

5.2.4 บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกัน

5.3 สรุปผลการวิจัย

5.3.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ ที่มีต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ และด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 ลำดับแรกคือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกอง ด้านการรายงานกิจการลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของบุคลากร แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

5.3.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ ที่มีต่อปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากด้านที่มีปัญหาต่ำไปหาด้านที่มีปัญหาสูง 3 ลำดับแรก คือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ด้านการรายงานกิจการลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ เมื่อพิจารณา ตามสถานภาพของบุคลากร แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา ครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ ที่มีต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านและบุคลากรในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และบุคลากรในสถานศึกษาขนาดใหญ่กับบุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลาง และบุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลางกับบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และบุคลากรในสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่กับบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน แสดงว่า

5.3.4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร

สถานศึกษา ครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.3.5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแสดงว่า บุคลากรในสถานศึกษาขนาดใหญ่กับบุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลาง และบุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลางกับบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และบุคลากรในสถานศึกษาขนาดใหญ่กับบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5.3.6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ต่อปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และบุคลากรในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5.3.7 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ โดยเรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย ดังนี้

5.3.7.1 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องมีการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ควรมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ) ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ควรมีการจัดฝึกอบรมความรู้ในขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ มีการวางแผนการจัดจำนวนของลูกเสือในการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ควรมีการจัดหาเอกสาร คู่มือแนวปฏิบัติการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียนให้ความสำคัญต่อกิจการลูกเสือผู้บังคับบัญชาลูกเสือและควรมีความรู้ เรื่องข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

5.3.7.2 ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีความรู้ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีการแสวงหาความรู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ การมอบหมายงานในการบังคับบัญชาลูกเสือควรมีคำสั่ง ที่ชัดเจน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีความศรัทธาต่อกิจกรรมลูกเสือ ควรมีคู่มือ เอกสารที่ให้ความรู้เรื่องการจัดตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ครูผู้สอนควรเข้าร่วมการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ควรมีการขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ปฏิบัติถูกต้องตาม

ระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ มีการวางแผนการจัดงบประมาณในการส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น

5.3.7.3 ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีความรู้ความเข้าใจว่าจุดประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ มีการจัดหลักสูตรการสอนวิชาลูกเสือให้คล้องกับความต้องการของท้องถิ่นการจัดการเรียนการสอนควรเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด มีการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนวิชาลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีการเตรียมการสอน สอนโดยไม่มีแผนการสอน การวัดผลประเมินผลควรเป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีการใช้กิจกรรมทางลูกเสือประกอบการเรียนการสอน ทำให้เด็กขาดความสนใจ ควรมีการจัดหาคู่มือเอกสารประกอบหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน มีการวางแผนการกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดการสอนอย่างจริงจัง ต่อเนื่องจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการสอนวิชาลูกเสือ

5.3.7.4 ด้านการเงินลูกเสือ ได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์ให้ลูกเสือและ ผู้ปกครองเข้าใจระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการเงินลูกเสือ การเก็บเงินลูกเสือควรมีการกำหนดอัตราที่แน่นอนให้ทราบทั่วกัน สถานศึกษาควรได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือจากชุมชน มีการวางแผนการจัดทำระบบการเงินลูกเสือให้ชัดเจน มีการวางแผนการเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ควรมีการได้รายงานการเงินลูกเสือประจำปีและนำส่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ มีการวางแผนการให้ยกเว้นการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือสำหรับนักเรียนที่ผู้ปกครองฐานะยากจนแต่เรียนดีและประพฤติดี ผู้รับผิดชอบควรมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการเบิกจ่ายและการเก็บรักษาเงิน

5.3.7.5 ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรมีการสรุปผล ประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมลูกเสือ ควรมีการจดบันทึกปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาและการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือตามแนวทางการแก้ปัญหา ผู้รับผิดชอบควรศึกษาระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการรายงานลูกเสือประจำปี ผู้รับผิดชอบควรมีการการรายงานการจัดกิจกรรมลูกเสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ ควรมีการจัดหาเอกสารคู่มือ แบบรายงานการลูกเสือประจำปี (ลส.5) ควรมีการประเมินเพื่อหาข้อมูล ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการพัฒนากิจการลูกเสือในปีต่อไป มีการวางแผนการจัดระบบขั้นตอนและวิธีการติดตาม ประเมินผลในการจัดกิจกรรมลูกเสือ

5.4 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.4.1 สภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้านแสดงว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ และด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 ลำดับแรก คือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกอง ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของบุคลากร แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา ครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในมากที่สุด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ และด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ มีความสนใจและกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สาราญ ชัยสวัสดิ์ (2545, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือในโรงเรียนและการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือพบว่าส่วนใหญ่จัดตั้งกองลูกเสือ 3 ประเภท คือ กองลูกเสือสำรอง กองลูกเสือสามัญ กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ด้านการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน พบว่า สภาพการวางแผนของโรงเรียนมีการวางแผนจัดกิจกรรมเป็นสัปดาห์มากที่สุด รองลงมา มีการวางแผนเป็นภาคเรียน ส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการจัดสรรงบประมาณในกองลูกเสือ พบว่า สภาพการจัดงบประมาณด้านการจัดเก็บค่าบำรุงลูกเสือ ประจำปีของโรงเรียน ส่วนใหญ่จัดเก็บแต่ไม่ดำเนินการทุกปี ด้านการบริหารงานปกครองในกองลูกเสือ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดพิธีรับลูกเสือและพิธีเข้าประจำกองลูกเสือ และด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากรงานลูกเสือพบว่าวิธีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชา โดยการให้โอกาสเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรต่างๆ ตามความสมัครใจ

5.4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน มีความต้องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน แสดงว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจาก

ด้านที่มีปัญหาต่ำไปหาด้านที่มีปัญหาสูง 3 ลำดับแรก คือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ด้านการรายงานกิจการลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ เมื่อพิจารณา ตามสถานภาพของบุคลากร แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา ครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ มีความสนใจและกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดนัย แซ่ริ่ม (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาเปรียบเทียบปัญหาและเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 205 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 42 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายด้านระหว่าง 0.56-0.85 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of Variance) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเห็นว่าปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครพนมทั้งโดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหายุ่งยากในระดับ ปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การรายงานกิจกรรมลูกเสือ การเรียนการสอนวิชาลูกเสือ การบังคับบัญชาลูกเสือ การเงินลูกเสือ และการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลางทุกด้าน โรงเรียนขนาดกลางโดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลางทุกด้าน โรงเรียนขนาดใหญ่ภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ นอกนั้นมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลางทุกด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดต่างกันมีปัญหการบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมเป็นรายด้าน 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่มีปัญหาด้านจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ แนวทางแก้ไขปัญหการบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ และด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือตามลำดับ

5.4.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพและความต้องการในการบริหารกิจการลูกเสือ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน แสดงว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงรัตน์ วิริยะนราทิพย์ (2541, 72-73) ได้ทำการวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยค้นคว้าสรุปได้ดังนี้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมลูกเสือให้สำเร็จ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องผ่านการอบรมลูกเสือ มีการนิเทศติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ ให้ความร่วมมือ เห็นความสำคัญของกิจกรรมลูกเสือให้การสนับสนุนด้านสื่อ อุปกรณ์การสอนอย่างเพียงพอ เหมาะสม ปัจจัยด้านการจัดครูต้องผ่านการอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญก่อน เพราะจะเกิดผลดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนปัจจัยด้านการวางแผนการสอน ได้มีการวิจัยหลักสูตร เตรียมแผนการสอนล่วงหน้า เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เตรียมสถานที่ให้พร้อม ปัจจัยด้านการดำเนินการสอน ครูผู้สอนได้สอนตามขั้นตอนที่ได้วางไว้ เพราะว่าการสอนกิจกรรมลูกเสือต้องสอนตามขั้นตอนการสอนข้ามขั้นตอนอาจทำให้เด็กไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ ปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมลูกเสือ คือ ครูผู้สอนมีภาระหน้าที่รับผิดชอบหลายอย่าง เวลามี้น้อย เนื้อหามีมาก ทำให้การสอนไม่ทันตามกำหนดด้านความสนใจของนักเรียน นักเรียนมีความสนใจในการเรียน มีการเตรียมตัวให้พร้อมและตั้งใจเรียน ด้านการมีส่วนร่วม นักเรียนมีความสนุกสนานในการได้ร่วมทำกิจกรรม นักเรียนมีระเบียบ มีวินัย กล้าแสดงออก มีการประชุมวางแผนปรึกษาหารือกัน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้งานสำเร็จ นอกจากนั้นนักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความกระฉับกระเฉง ว่องไวในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ทำงานเสร็จตามเวลา

5.4.4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาและความในการบริหารกิจการลูกเสือ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบเด็กพิเศษที่มีต่อปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือในสถานศึกษายังไม่มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ซึ่งไม่ได้จบการวิจัยทางด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือโดยตรงขาดความรู้และประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอน และผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ได้รับความรู้เกี่ยวกับการวิจัยพิเศษจากการวิจัยเอกสารด้วยตนเอง จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิเชียร อุส่าห์ (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารลูกเสือโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของครูอาจารย์ที่รับผิดชอบงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูอาจารย์ที่รับผิดชอบงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์โดยส่วนรวมมีปัญหาการบริหารงานลูกเสือโรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านบุคลากร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสถานที่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการบริหาร ตามลำดับ ครูอาจารย์ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีปัญหาการบริหารงานลูกเสือโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี 3 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากและรองลงมาได้แก่ ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านบุคลากร และด้านวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ และครูอาจารย์ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานลูกเสือในโรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.4.5 บุคลากรในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและความต้องการในการบริหารกิจการลูกเสือ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแสดงว่า บุคลากรในสถานศึกษาขนาดใหญ่ กับบุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลาง และบุคลากรในสถานศึกษาขนาดกลางกับบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และบุคลากรในสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่กับบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนมาก การดูแลและการจัดกิจกรรมไม่ทั่วถึง ครูผู้รับสอนต้องรับภาระสอนนักเรียนหลายระดับชั้น การประสานงานต้องใช้เวลาและงบประมาณมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนไม่มาก บุคลากรก็ครบชั้น อาคารสถานที่ไม่ขาดแคลน มีพื้นที่เขตบริการน้อย การติดต่อประสานงานที่สะดวกจึงส่งผลให้มีความคิดเห็นแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดนัย แשרิม (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาเปรียบเทียบปัญหาและเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 205 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 42 ข้อ มีค่าอำนาจ

จำแนกรายข้อระหว่าง 0.56-0.85 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of Variance) ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเห็นว่าปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครพนมทั้งโดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหายุอยู่ในระดับ ปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การรายงานกิจกรรมลูกเสือ การเรียนการสอนวิชาลูกเสือ การบังคับบัญชาลูกเสือ การเงินลูกเสือ และการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาขนาดโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวมมีปัญหายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหายุอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โรงเรียนขนาดกลางโดยภาพรวมมีปัญหายุอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหายุอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โรงเรียนขนาดใหญ่ภาพรวมมีปัญหายุอยู่ในระดับกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหายุอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ นอกนั้นมีปัญหายุอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดต่างกันมีปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมเป็นรายด้าน 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่มีปัญหาด้านจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ และด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือตามลำดับ

5.4.6 บุคลากรในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาและความต้องการในการบริหารกิจการลูกเสือ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การวิจัยประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย วิเชียร อู่อำพันธ์ (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารลูกเสือโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของครูอาจารย์ที่รับผิดชอบงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูอาจารย์ที่รับผิดชอบงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์โดยส่วนรวมมีปัญหาการบริหารงานลูกเสือโรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลด คือ ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน

ด้านบุคลากร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสถานที่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการบริหาร ตามลำดับ ครูอาจารย์ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีปัญหาการบริหารงานลูกเสือโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี 3 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากและรองลงมาได้แก่ ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านบุคลากร และด้านวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ และครูอาจารย์ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานลูกเสือในโรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.5 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

5.1.1 จากผลการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ในการจัดทำแผนการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบควรให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.1.2 จากผลการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนลูกเสือ มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือเป็นลำดับแรก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ควรให้การช่วยเหลือ นิเทศ ติดตามในการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือในสถานศึกษาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.1.3 จากผลการวิจัย ข้อเสนอแนะต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกด้าน ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องควรมีการนิเทศและให้ความช่วยเหลือครูผู้สอนลูกเสือ อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง มีความต้องการเป็นลำดับสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบเด็กพิเศษ จึงควรจัดให้มีแผนการนิเทศ ติดตามผลในรูปแบบที่หลากหลายแก่คณะครูที่รับผิดชอบทั้งเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพ

5.5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.5.2.1 ควรมีการวิจัยค้นคว้าแบบเจาะลึกวิธีแสวงหาความรู้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือในสถานศึกษา

5.5.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับเจตคติของครูผู้สอนลูกเสือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือในสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น

5.5.2.3 ควรศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือในสถานศึกษา

5.5.2.4 ควรให้ครูผู้สอนลูกเสือได้มีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ โดยการเข้าร่วมฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

5.5.2.5 ควรมีการวิจัยวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือในสถานศึกษา ให้ตรงตามหลักสูตรที่กำหนดให้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- คณะลูกเสือแห่งชาติ. (2534). *80 ปีการลูกเสือไทย*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชาลี ป้ายเที่ยง. (2548). การใช้ทักษะการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เขต 4. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เขาวนิ แก้วตาปี. (2548). การศึกษาสภาพและความต้องการของโรงเรียนที่จะให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชำนาญ สุวรรณเรือง. (2548). รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ณรงค์ จันทะคัต. (2551). การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.
- ทองสา ยงเพชร. (2551). การศึกษาการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ทวีศิลป์ กลุณภาดล. (2547). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารกิจการที่ดีสำหรับการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทริก เทียงพนม. (2548). รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวัดเขาช่องชัย อำเภอลานสั๊ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิ. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม*. กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2552). *การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น
- _____. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8.) กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น,

- เบญจรงค์ แสงสุกวาว. (2551). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปกครอง สุปัญญา. (2551). สภาพปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญสังกัดสำนักคณะกรรมการอาชีวศึกษา จังหวัดสกลนคร. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต*, สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประเสริฐ วงศ์เสนา. (2552). สภาพการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อการบริหารการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประดับ แก้วผลึก. (2549). ปัญหาการจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเขตการศึกษา 12. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ราเชนทร์ พุ่มแจ้. (2552). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี เขต 1. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยอีสาน.
- รัชดา รักษาศิลป์. (2542). การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. *รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชาการ, กรม. (2533). *คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). *คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2545). *การบริหารหลักการทฤษฎีประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์องค์การทางการศึกษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : อักษรวิพัฒน์
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2538). *คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษา แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่พุทธศักราช 2538*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา
- _____. (2546). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สมชัย วุฒิปรีชา. (2534). *การสอนวิชาลูกเสือตามแนวหลักสูตรฉบับปรับปรุง 80 ปีลูกเสือไทย*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- สุพร ทองดี. (2545). ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สามัญศึกษา, กรม. (2533). การบริหารงานลูกเสือในโรงเรียน. *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือกรมสามัญศึกษา ประจำปี 2533*, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา
- สุเทพ วงศ์พงษ์คำ. (2552). การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองคาย เขต 2. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยอีสาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1. (2552). *ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1*. อุดรธานี : โรงพิมพ์บ้านเหล่า
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟิก จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). *เอกสารประกอบการนิเทศเรื่อง พิธีการลูกเสือการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี หลักสูตรลูกเสือ-เนตรนารีระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2534). *คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญขั้นความรู้ชั้นสูง*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2535). *คู่มือการบริหารงานลูกเสือ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). *รายงานการประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติประจำปี 2542*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2551). *พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ.
- ศิริพงษ์ เศาภายน. (2548). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพอยท์.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2550). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.

- หนูจันทร์ ทีบุญมา. (2550). การศึกษาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสำรองของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด. *รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*,
สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อเนก ปัทมพงศา. (2550). ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. *รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*,
สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อเนก เกตุวงศา. (2539). รูปแบบการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสกลนคร เขต 1. *ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาการบริหาร
การศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

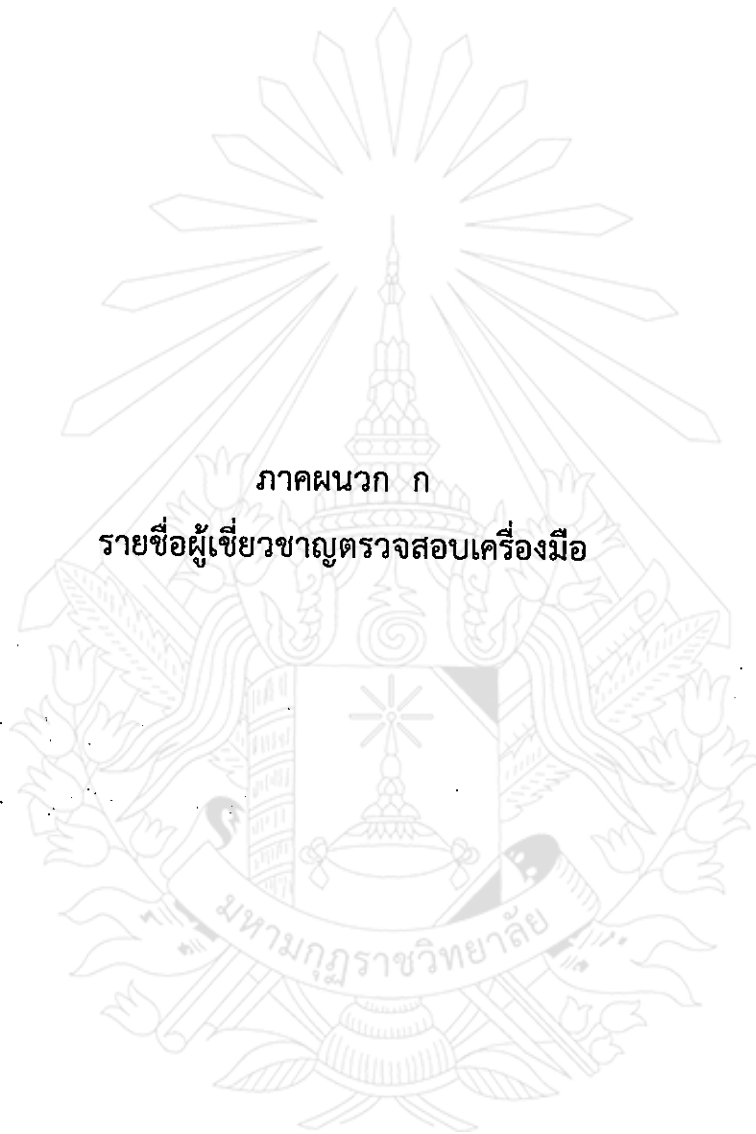
ภาษาอังกฤษ

- Dean, Jonh Isssc. (1993). "Scouting in America : 1910-1990 (Boy Scouts)," *Dissertation Abstracts International*. 53(8) : 2713-A ; February.
- Galt-brown. (2003). "Beden powel the pretty and boyscout stack :1906-1920 (Boy Scouts), " *Dissertation Abstracts International*. 53(8) : 3680 – A ; February.
- Kim, Jimmy Iljin. (2004). "An Analysis of the Perception of Leadership within the Boy Scouts of America," *Dissertation Abstracts International*. 64(10) : 5265-A ; April.
- Radey, Kerry-Anne. (2004). "Young Knights of the Empire : Scouting Ideals of Nation and Empire in Interwar Canada," *Masters Abstracts International*. 42(3) : 802 ; June.
- Swenson, John Eric, III. (2002) "Variables Associated with Delinquency in a Sample of Boy Scouts," *Dissertation Abstracts International*. 63 (6) : 2997 ; December.
- Van De Logt, Martinus Johannes Maria. (2003). "War Party in Blue : Pawnee Indian Scouts in the United States Army, 1864 – 1877," *Dissertation Abstracts International*. 63(10) : 3695 – A ; April.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. นายบรรพต โพธิ์ศรี

การศึกษา

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพลนาคลัง

2. นายบุญมี ผลประสาท

การศึกษา

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาโยง

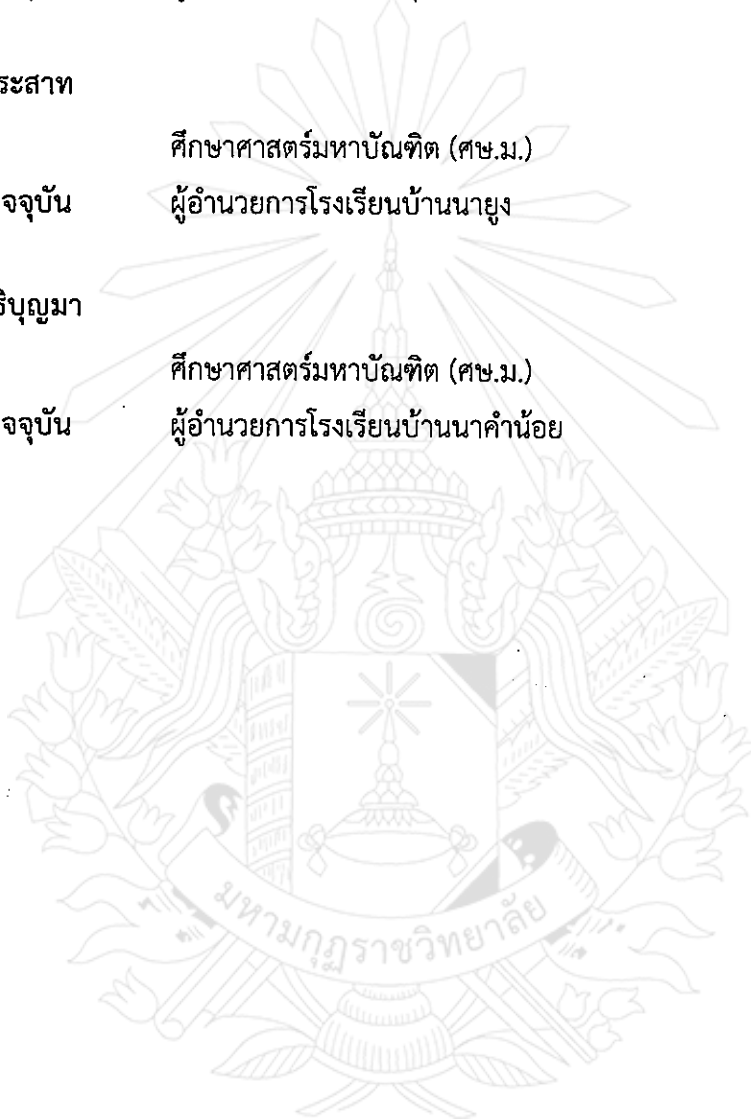
3. นายดำรง สิทธิบุญมา

การศึกษา

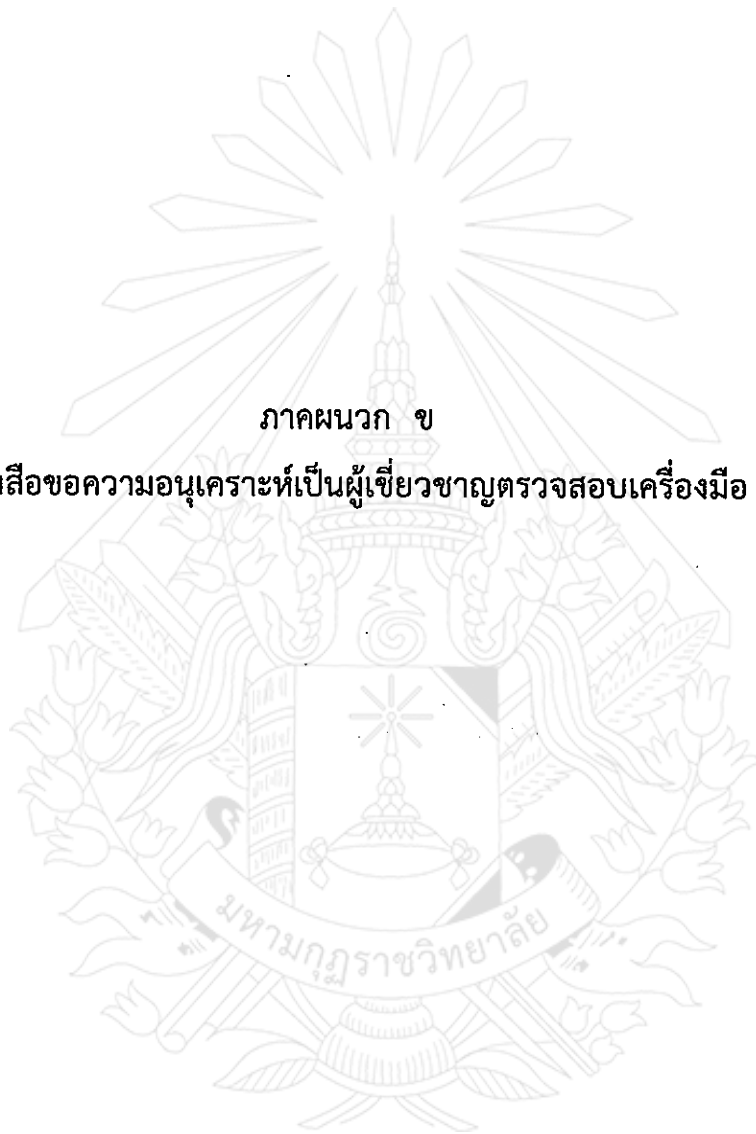
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาคำน้อย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ศธ ๖๐๑๕/ว ๒๘๑
วิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราช

วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง

ตำบลคงลาน อำเภอเมือง

จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายบรรพต โพธิ์ศรี

ด้วย นางสาวสุพาดา ынยุบล นักศึกษาสาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๔” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็น ผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปรีชัติวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐๔๓๕๑-๔๖๑๘

<http://www.rec.mbu.ac.th>

ศร ๖๐๑๕/ว ๒๘๑
วิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช

วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง

ตำบลคงลาน อำเภอเมือง

จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายบุญมี ผลประสาท

ด้วย นางสาวสุพาดา ขนยกุล นักศึกษาศาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหา
มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารกิจการลูกเสือใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อเสนอ
ต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ซึ่งเป็น ผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุ โมทนา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปรีดีวิมล)

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดีบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐๔๓๕๑-๔๖๑๘

htt://www.rec.mbu.ac.th

ศร ๖๐๑๕/ว ๒๘๑
วิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราช

วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายดำรง สิทธิบุญมา

ด้วย นางสาวสุพาดา ขนยุบล นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็น ผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

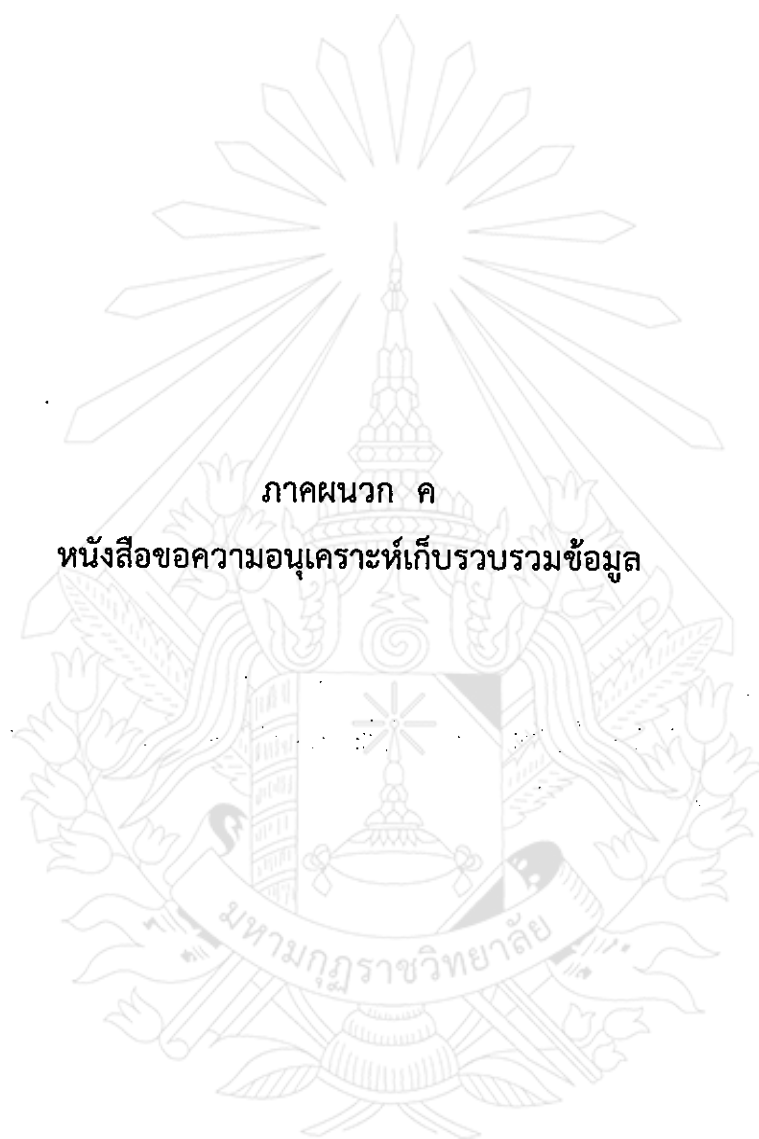
(พระราชปรีดีวิมล)

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติกรแทนอธิการบดีบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐๔๓๕๑-๔๖๑๘

<http://www.rec.mbu.ac.th>

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ศธ ๖๐๑๕/ว ๒๔๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนพนาคลัง

ด้วย นางสาวสุพาดา ยนยุบล นักศึกษาศาสาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๒" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่ง ของการศึกษาหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปรีดีวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่ข ๑๑๒

โทรสาร. ๐๔๓๕๑-๔๖๑๘

<http://www.rec.mbu.ac.th>

ศธ ๖๐๑๕/ว ๒๕๒

มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาค้ายน้อย

ด้วย นางสาวสุพาดา ยนยุบล นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๔" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็น ผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชาธิบดีวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๔๓๕๑-๘๓๖๕, ๐๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐๔๓๕๑-๔๖๑๘

<http://www.rec.mbu.ac.th>

ศธ ๖๐๑๕/ว ๒๕๒

มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาโยง

ด้วย นางสาวสุพาดา ยนยุบล นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๔" เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขออนุญาตคราะห์จากท่านซึ่งเป็น ผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปรีดีวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐๔๓๕๑-๔๖๑๘

<http://www.rec.mbu.ac.th>

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ตามระเบียบการรายงานลูกเสือประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม) พุทธศักราช 2538 ใน 5 ด้านคือ

1. ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ
2. ด้านการบังคับบัญชาลูกเสือ
3. ด้านการเรียนการสอนลูกเสือ
4. ด้านการเงินลูกเสือ
5. ด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือ

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

กรุณาอ่านและตอบข้อความที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของท่านให้ครบสมบูรณ์ทุกข้อ ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามนี้ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้นไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ในช่อง ที่ตรงกับสถานภาพของท่านตามความเป็นจริง

สำหรับผู้วิจัย

1. สถานภาพ

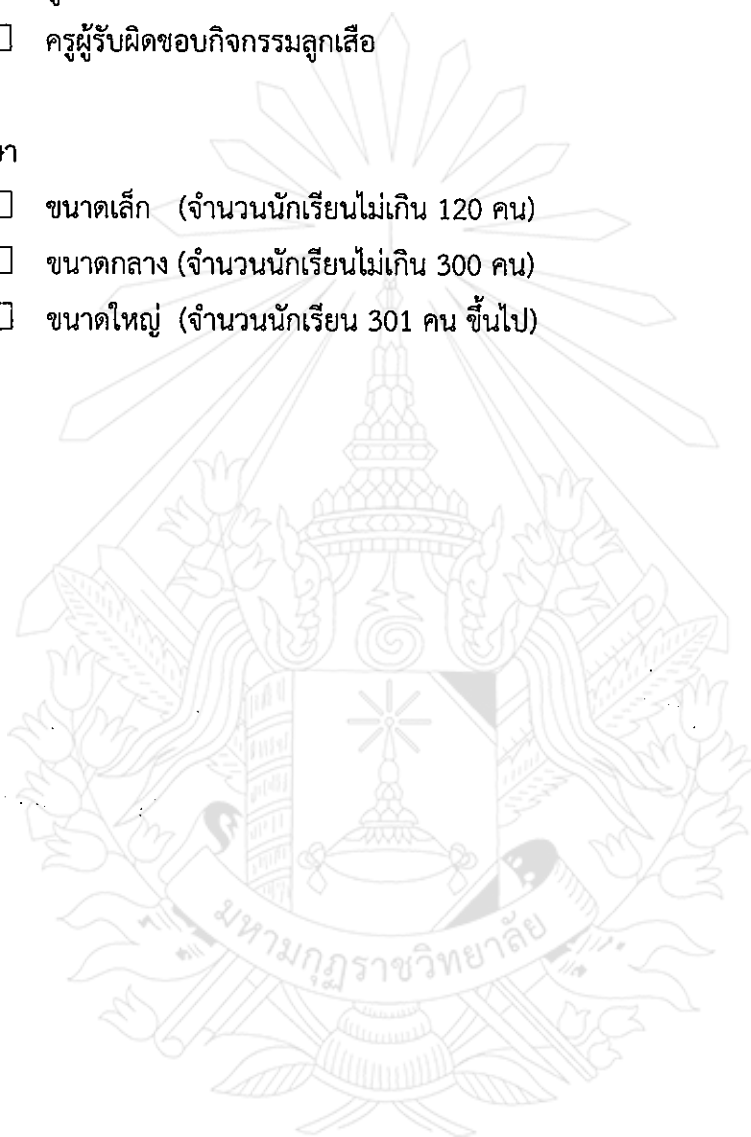
1

- ผู้บริหารสถานศึกษา
- ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือ

2. ขนาดสถานศึกษา

2

- ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน)
- ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน)
- ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ในช่องระดับสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาของท่านตามที่ เป็นจริง ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก
- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ข้อ	สภาพการบริหารกิจการลูกเสือ	ระดับของสภาพการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
1.	1. การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ โรงเรียนมีความรู้ในขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ					
2.	โรงเรียนมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ)					
3.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ เรื่องข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ					
4.	จำนวนของลูกเสือมีผลต่อการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ					
5.	โรงเรียนมีเอกสาร คู่มือแนวปฏิบัติการขอจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ					
6.	โรงเรียนมีการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด					
7.	บุคลากรในโรงเรียนให้ความสำคัญต่อกิจการลูกเสือ					
8.	2. การบังคับบัญชาลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีการแสวงหาความรู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ					
9.	ครูผู้สอนได้ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือ					
10.	โรงเรียนมีคู่มือ เอกสารที่ให้ความรู้เรื่องการขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ					

ข้อ	สภาพการบริหารกิจการลูกเสือ	ระดับของสภาพการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
11.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความศรัทธาต่อกิจกรรมลูกเสือ					
12.	การขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ					
13.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ					
14.	การมอบหมายงานในการบังคับบัญชาลูกเสือมีคำสั่งที่ชัดเจน					
15.	โรงเรียนมีงบประมาณในการส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น					
16.	โรงเรียนมีการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ					
17.	3. การเรียนการสอนลูกเสือ โรงเรียนมีคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน					
18.	หลักสูตรการสอนวิชาลูกเสือสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น					
19.	การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด					
20.	โรงเรียนมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนวิชาลูกเสือ					
21.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่เตรียมการสอน สอนโดยไม่มีแผนการสอน					
22.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการสอนวิชาลูกเสือ					
23.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ ความเข้าใจว่าจุดประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์					
24.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือใช้กิจกรรมทางลูกเสือประกอบการเรียนการสอน ทำให้เด็กขาดความสนใจ					

ข้อ	สภาพการบริหารกิจการลูกเสือ	ระดับของสภาพการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
25.	การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง					
26.	การกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดการสอนอย่างจริงจัง ต่อเนื่องจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ					
27.	4. การเงินลูกเสือ การเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือมีความต่อเนื่องและเป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ					
28.	การเก็บเงินลูกเสือมีการกำหนดอัตราที่แน่นอนและแจ้งให้ทราบทั่วกัน					
29.	ฐานะผู้ปกครอง มีผลต่อการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ					
30.	ผู้รับผิดชอบมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการเบิกจ่าย และการเก็บรักษาเงิน					
31.	โรงเรียนได้จัดทำระบบการเงินลูกเสือให้ชัดเจน					
32.	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ลูกเสือและ ผู้ปกครองเข้าใจ ระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เกี่ยวกับการเงินลูกเสือ					
33.	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือจากชุมชน					
34.	โรงเรียนได้รายงานการเงินลูกเสือประจำปีและนำส่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ					
35.	5. การรายงานกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนมีเอกสารคู่มือ แบบรายงานการลูกเสือประจำปี (ลส.5)					
36.	ผู้รับผิดชอบศึกษาระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการรายงานลูกเสือประจำปี					
37.	โรงเรียนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ					

ข้อ	สภาพการบริหารกิจการลูกเสือ	ระดับของสภาพการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
38.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีการสรุปผล ประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมลูกเสือ					
39.	โรงเรียนบันทึกปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาและการดำเนินการแก้ไขปัญหการจัดกิจกรรมลูกเสือตามแนวทางการแก้ปัญหา					
40.	โรงเรียนจัดระบบขั้นตอนและวิธีการติดตาม ประเมินผลในการจัดกิจกรรมลูกเสือ					
41.	ผู้รับผิดชอบมีการรายงานการจัดกิจกรรมลูกเสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ					
42.	โรงเรียนมีข้อมูล และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการพัฒนากิจการลูกเสือในปีต่อไป					

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ในช่องระดับปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาของท่านตามที่ เป็นจริง ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อย
- 3 หมายถึง มีปัญหาในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง มีปัญหาในระดับมาก
- 5 หมายถึง มีปัญหาในระดับมากที่สุด

ข้อ	ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือ	ระดับของปัญหา				
		1	2	3	4	5
1.	1. การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ โรงเรียนขาดความรู้ในขั้นตอนการขออนุญาตจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ					
2.	โรงเรียนขาดผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ)					
3.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความรู้ เรื่องข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ					
4.	จำนวนลูกเสือมีน้อยทำให้มีปัญหการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ					
5.	โรงเรียนขาดเอกสาร คู่มือแนวปฏิบัติการขอจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ					
6.	โรงเรียนขาดการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด					
7.	บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญต่อกิจการลูกเสือ					
8.	2. การบังคับบัญชาลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดการแสวงหาความรู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ					
9.	ครูผู้สอนบางคนยังไม่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือ					

ข้อ	ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือ	ระดับของปัญหา				
		1	2	3	4	5
10.	โรงเรียนขาดคู่มือ เอกสารที่ให้ความรู้เรื่องการขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ					
11.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความศรัทธาต่อกิจกรรมลูกเสือ					
12.	การขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ					
13.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ					
14.	การมอบหมายงานในการบังคับบัญชาลูกเสือไม่มีคำสั่ง ที่ชัดเจน					
15.	โรงเรียนขาดงบประมาณในการส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น					
16.	โรงเรียนขาดการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ					
3. การเรียนการสอนลูกเสือ						
17.	โรงเรียนขาดคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน					
18.	หลักสูตรการสอนวิชาลูกเสือไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น					
19.	การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด					
20.	โรงเรียนขาดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนวิชาลูกเสือ					
21.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่เตรียมการสอน สอนโดยไม่มีแผนการสอน					
22.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการสอนวิชาลูกเสือ					
23.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดความรู้ ความเข้าใจว่าจุดประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์					

ข้อ	ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือ	ระดับของปัญหา				
		1	2	3	4	5
24.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่ใช้กิจกรรมทางลูกเสือประกอบการเรียนการสอน ทำให้เด็กขาดความสนใจ					
25.	การวัดผลประเมินผลไม่เป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง					
26.	การขาดการกำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดการสอนอย่างจริงจัง ต่อเนื่องจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ					
27.	4. การเงินลูกเสือ การเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ					
28.	การเก็บเงินลูกเสือไม่กำหนดอัตราที่แน่นอนให้ทราบทั่วกัน					
29.	ผู้ปกครองฐานะยากจน มีผลต่อการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ					
30.	ผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการเบิกจ่าย และการเก็บรักษาเงิน					
31.	โรงเรียนไม่ได้จัดทำระบบการเงินลูกเสือให้ชัดเจน					
32.	โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ให้ลูกเสือและ ผู้ปกครอง เข้าใจระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการเงินลูกเสือ					
33.	โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือจากชุมชน					
34.	โรงเรียนไม่ได้รายงานการเงินลูกเสือประจำปีและนำส่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ					
35.	5. การรายงานกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนขาดเอกสารคู่มือ แบบรายงานการลูกเสือประจำปี (ลส.5)					
36.	ผู้รับผิดชอบไม่ได้ศึกษาระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการรายงานลูกเสือประจำปี					

ข้อ	ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือ	ระดับของปัญหา				
		1	2	3	4	5
37.	โรงเรียนไม่ได้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ					
38.	ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขาดการสรุปผล ประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมลูกเสือ					
39.	โรงเรียนไม่ได้บันทึกปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาและการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือตามแนวทางการแก้ปัญหา					
40.	โรงเรียนไม่ได้จัดระบบขั้นตอนและวิธีการติดตาม ประเมินผลในการจัดกิจกรรมลูกเสือ					
41.	ผู้รับผิดชอบขาดการรายงานการจัดกิจกรรมลูกเสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ					
42.	โรงเรียนขาดข้อมูล ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการพัฒนากิจการลูกเสือในปีต่อไป					

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาของท่านตามที่จริง

1. ข้อเสนอแนะที่มีต่อระบบการบริหารกิจการลูกเสือด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือที่ดำเนินการอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ท่านสังกัดอยู่เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะที่มีต่อระบบการบริหารกิจการลูกเสือด้านการบังคับบัญชาลูกเสือที่ดำเนินการอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ท่านสังกัดอยู่เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะที่มีระบบการบริหารกิจการลูกเสือด้านการเรียนการสอนลูกเสือที่ดำเนินการอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ท่านสังกัดอยู่เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะที่มีระบบการบริหารกิจการลูกเสือด้านการเงินลูกเสือที่ดำเนินการอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ท่านสังกัดอยู่เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะที่มีระบบการบริหารกิจการลูกเสือด้านการรายงานกิจการลูกเสือที่
ดำเนินการอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ท่านสังกัดอยู่เป็นอย่างไรบ้าง

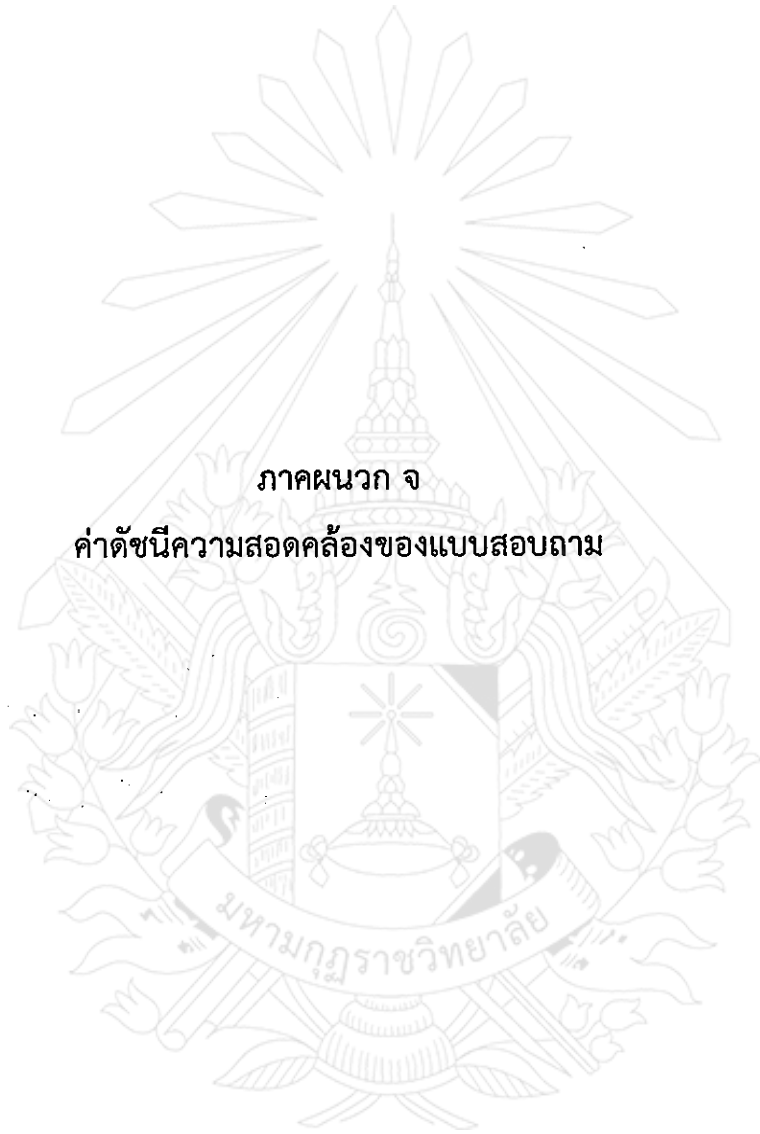
.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

เรื่อง

สภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

พิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
1.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2.	1	0	1	2	0.80	ใช้ได้
3.	0	1	1	2	0.60	ใช้ได้
4.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5.	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6.	1	1	0	2	0.80	ใช้ได้
7.	1	0	1	2	0.80	ใช้ได้
8.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
12.	1	1	0	2	0.80	ใช้ได้
13.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
16.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17.	1	0	1	2	0.80	ใช้ได้
18.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19.	1	1	0	2	0.60	ใช้ได้
20.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
21.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
22.	0	1	1	2	0.80	ใช้ได้
23.	1	0	1	2	0.60	ใช้ได้
24.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
25.	1	0	1	2	0.80	ใช้ได้
26.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
27.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
28.	0	1	1	2	0.80	ใช้ได้
29.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
30.	0	0	1	1	0.60	ใช้ได้
31.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
32.	1	1	0	2	0.80	ใช้ได้
33.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
34.	0	1	1	2	0.60	ใช้ได้
35.	1	1	0	2	0.80	ใช้ได้
36.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
37.	1	0	1	2	0.80	ใช้ได้
38.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
39.	1	1	0	2	0.60	ใช้ได้
40.	0	1	1	2	0.80	ใช้ได้
41.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
42.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

เรื่อง

ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุตรธานี เขต 4

พิจารณาโดย ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
1.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3.	0	1	1	2	0.60	ใช้ได้
4.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7.	1	0	0	1	0.60	ใช้ได้
8.	1	1	0	2	0.80	ใช้ได้
9.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11.	1	0	1	2	0.80	ใช้ได้
12.	1	1	0	2	0.60	ใช้ได้
13.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14.	0	1	1	2	0.80	ใช้ได้
15.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
16.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
18.	0	0	1	1	0.60	ใช้ได้
19.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
20.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
21.	1	0	1	2	0.80	ใช้ได้
22.	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

23	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
24	1	1	0	2	0.80	ใช้ได้
25	0	0	1	1	0.60	ใช้ได้
26	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
28	1	0	1	2	0.80	ใช้ได้
29	1	0	1	2	0.60	ใช้ได้
30	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
31	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
32	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
33	1	1	0	2	0.80	ใช้ได้
34	0	1	1	2	0.60	ใช้ได้
35	1	0	1	2	0.80	ใช้ได้
36	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
37	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
38	1	1	0	2	0.60	ใช้ได้
39	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
40	0	1	1	2	0.80	ใช้ได้
41	1	1	0	2	0.80	ใช้ได้
42	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ค่าอำนาจจำแนกของข้อความและค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของแบบสอบถาม
สภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พิจารณาโดย ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1.	0.960	22.	0.959
2.	0.960	23.	0.958
3.	0.960	24.	0.958
4.	0.961	25.	0.960
5.	0.960	26.	0.959
6.	0.960	27.	0.960
7.	0.960	28.	0.959
8.	0.959	29.	0.959
9.	0.961	30.	0.960
10.	0.959	31.	0.959
11.	0.960	32.	0.959
12.	0.961	33.	0.960
13.	0.961	34.	0.960
14.	0.961	35.	0.959
15.	0.960	36.	0.960
16.	0.959	37.	0.960
17.	0.959	38.	0.961
18.	0.962	39.	0.961
19.	0.961	40.	0.961
20.	0.960	41.	0.959
21.	0.961	42.	0.961

ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง (C) เท่ากับ .96

ค่าอำนาจจำแนกของข้อความและค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของแบบสอบถาม
 ปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พิจารณาโดย ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1.	0.943	22.	0.945
2.	0.946	23.	0.944
3.	0.946	24.	0.944
4.	0.946	25.	0.944
5.	0.943	26.	0.944
6.	0.944	27.	0.944
7.	0.945	28.	0.945
8.	0.943	29.	0.943
9.	0.946	30.	0.944
10.	0.944	31.	0.944
11.	0.944	32.	0.943
12.	0.944	33.	0.943
13.	0.943	34.	0.943
14.	0.946	35.	0.943
15.	0.944	36.	0.943
16.	0.943	37.	0.944
17.	0.945	38.	0.943
18.	0.943	39.	0.943
19.	0.944	40.	0.945
20.	0.943	41.	0.944
21.	0.944	42.	0.945

ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง (α) เท่ากับ .95

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล : นางสาวสุพาดา ยนยุบล
 วัน เดือน ปี : 8 ตุลาคม 2523
 สถานที่เกิด : อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ 43 หมู่ที่ 4 บ้านหนองยางเหนือ ตำบลเนินยาง
 อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46180

ตำแหน่งและประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2552 : โรงเรียนชุมพลนาคลิ่ง ตำบลนายาง อำเภอนายาง
 จังหวัดอุดรธานี
 ปัจจุบัน : ครู คศ.1
 โรงเรียนदानใหญ่พิทยาคาร ตำบลผาสุก อำเภอวังสามหมอ
 จังหวัดอุดรธานี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2536 : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนหนองยางวิทยาคม
 ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
 พ.ศ. 2542 : ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเนินยางประชาสามัคคี
 ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
 พ.ศ. 2546 : ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ) สาขาวิชา การมัธยมศึกษา
 วิชาเอก เคมี – คณิตศาสตร์
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น